

รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม
ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

**Types of Students Activities Suitable for the Multi-cultural Society of
Prince of Songkla University, Hat Yai Campus**

ยุทธนา กาเต็ม

Yutthana Kadem

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Fulfillment of the Requirement for the Degree of
Master of Arts in Human and Social Development
Prince of Songkla University**

2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม
 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
 ผู้เขียน นายยุทธนา กาเดิม
 สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....

.....ประธานกรรมการ

(ดร.กานดา จันทร์เยี่ยม)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกีตถวา บุญปรการ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารวย เมฆานวกุล)

.....กรรมการ

(ดร.กานดา จันทร์เยี่ยม)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
 เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนา
 มนุษย์และสังคม

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้เป็นผลมาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และขอแสดงความ
ขอบคุณบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ลงชื่อ.....

(ดร.กานดา จันทร์เข้ม)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(นายยุทธนา กาเต็ม)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน
และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นายยุทธนา กาเต็ม)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
ผู้เขียน	นายยุทธนา กาเต็ม
สาขาวิชา	พัฒนามนุษย์และสังคม
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม และเพื่อศึกษาปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลคือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับผู้บริหารจำนวน 5 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับปฏิบัติการจำนวน 3 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับนักศึกษาจำนวน 20 คน

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมนั้น มี 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาตามแผนงานประจำปี ซึ่งอยู่ในลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตร รูปแบบที่ 2 การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาตามความสนใจที่นักศึกษาคิดขึ้นเองและตามที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดให้ รูปแบบที่ 3 การจัดโครงการหรือกิจกรรมที่นักศึกษาให้ความหลากหลายและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็น

สำหรับปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม มี 4 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านเวลา 2) ปัญหาด้านบุคลากร 3) ปัญหาด้านความรู้พื้นฐาน 4) ปัญหาด้านอื่นๆ

จากการศึกษาข้างต้นชี้ให้เห็นว่า การมีรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม และการได้รับทราบถึงปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางให้มหาวิทยาลัยนำผลการศึกษาไปพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมในบริบทของพื้นที่ภาคใต้ต่อไป

Thesis Title	Types of Students Activities Suitable for the Multi-cultural Society of Prince of Songkla University,Hat Yai Campus
Author	Mr.Yuttha Kadem
Major Program	Human and Social Development
Academic Year	2012

Abstract

This research was intended to study Types of students activities suitable for the multi-cultural society. Besides, the research also intended to study problems that effect on doing activity of students in multi-cultural society of Prince of Songkla University, Hat Yai campus by using qualitative research method. The group provides executive level were 5 volunteer group of contributors to the operational level 3 people and group the student level were 20 people. The findings were as follows.

The results showed that the form of student activities at the university's multicultural society with three formats. The model is a first or student activities planned for the year. Which is in the nature of the activity curriculum model 2 programs or student activities based on the interests of the students to think by himself and by the faculty or university to form model 3 of the projects or activities that students are diverse and opportunity for all parties to comment.

The problems from managing student's activity occur from 4 aspects 1) the problem of the time 2) the personnel 3) the basic knowledge 4) other issues.

According to fundamental study indicates that there were suitable student's activity formats in multicultural society and the problems of managing student's activity were known. These problems are important to drive the university's policy and it can be the good way

for university to bring the result study to manage the data of doing student's activity appropriately and correspondent with multicultural society in the southern context.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความเพียรพยายามของผู้วิจัยและด้วยความกรุณาของ ดร.กานดา จันทร์แย้ม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ให้คำแนะนำตลอดจนเสียสละเวลาตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่มาโดยตลอด รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เก็ตถวา บุญปรากการ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารวย เมฆานวกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำและกำลังใจตลอดการศึกษา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความกรุณาเป็นอย่างยิ่งขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในหลักสูตรพัฒนามนุษย์และสังคมทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้คำแนะนำต่างๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่หลักสูตรพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ) ทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ เรืองพิระกุล รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและคุณกานต์ พิชชา ฤทธิพิฤกษ์ หัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนวิชาการและกิจการนักศึกษา ที่ได้อนุญาตให้ผู้วิจัยได้ศึกษาควบคู่กับการทำงาน ตลอดจนเพื่อนๆ กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการและกิจการนักศึกษา ทุกท่านที่คอยการช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วรุฑ วิสุทธิเมธางกุล รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ ดร.พนิดา สุขศรีเมือง ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่กองกิจการนักศึกษาทุกท่านที่คอยให้คำแนะนำและให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลต่างๆ มาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณเพื่อนๆ กลุ่มจักจั่น ที่คอยให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจซึ่งกันและกันและเป็นกัลยาณมิตรที่ดีมาโดยตลอด

ขอขอบกราบขอบพระคุณ บิดา มารดาและคุณยาย ที่อุปการะ อบรมสั่งสอนให้กำลังใจ รวมทั้งให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ซึ่งเป็นส่วนสำคัญและเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาและมีความคิดที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก

ยุทธนา กาเต็ม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(5)
Abstract.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญ.....	(9)
รายการตาราง.....	(11)
รายการภาพประกอบ.....	(12)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (ปี พ.ศ.2551-2565)	10
แนวทางการพัฒนาอุดมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรม (Multiculturalism)	24
แนวทางการพัฒนานักศึกษาผ่านกิจกรรมนักศึกษาในบริบทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ผู้ให้ข้อมูล.....	28
เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการวิจัย.....	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	33
รูปแบบการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา 5 ปี.....	34
การส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาด้านพหุวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.....	44
รูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.....	48
ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา.....	55
แนวทางการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม.....	61
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา.....	67
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผล.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	76
บรรณานุกรม.....	78
บุคลากร.....	80
ภาคผนวก.....	81
ก.....	82
ข.....	111
ประวัติผู้เขียน.....	133

รายการตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนโครงการกิจกรรมนักศึกษาของแต่ละหน่วยงานของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ระหว่างปีการศึกษา 2550-2554.....	40
2 สรุปโครงการกิจกรรมนักศึกษาจำแนกตามลักษณะกิจกรรม ระหว่างปีการศึกษา 2550-2554.....	43

รายการภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 กิจกรรมนักศึกษาด้านวิชาการ.....	35
2 กิจกรรมนักศึกษาด้านบำเพ็ญประโยชน์.....	36
3 กิจกรรมนักศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม.....	37
4 กิจกรรมนักศึกษาด้านด้านกีฬา.....	38

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีคุณธรรม จริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์อันดีและมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม สามารถนำความรู้ความเข้าใจตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ไปใช้ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ต้องยกระดับคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ โดยมีมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งผลิตกำลังคนที่มีการศึกษา มหาวิทยาลัยจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดค้น แสวงหาและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ วิธีการเรียนต้องอาศัยความกระตือรือร้นต่อการรับรู้ การแสวงหาความรู้และการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ๆ (สมเจตน์ นาคเสวี และ อับดุลเลาะห์ การ์รินา 2554)

สถาบันอุดมศึกษาจึงเปรียบเสมือน "ศูนย์กลางทางปัญญา" ของสังคมทั้ง "ศาสตร์" (sciences) และ "ศิลป์" (arts) มหาวิทยาลัยจึงเป็นสถานที่ที่สร้าง "คนรุ่นใหม่" เพื่อออกไปเป็นผู้นำของสังคม เมื่อเป็นเช่นนั้นมหาวิทยาลัยก็ยิ่งทวีคุณค่าและมีความสำคัญเด่นชัดท่ามกลางสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างสลับซับซ้อน มหาวิทยาลัยนับว่ามีความสำคัญ ในฐานะเป็นหลักค้ำจุนการดำรงอยู่หรือการอยู่รอดของสังคม จากระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีกระบวนการที่ธำรงรักษาไว้ซึ่ง "ศูนย์กลางทางปัญญา" ด้วยการปฏิรูปการศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย หรือมีการยุบรวมทบวงมหาวิทยาลัยเข้ากับกระทรวงศึกษาธิการ ดูเหมือนว่าการเปลี่ยนแปลงในแวดวงการศึกษาเป็นไปในด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพ ด้วยการปฏิรูปการศึกษาตามแรงเหวี่ยงทางการเมือง ส่งผลกระทบต่อ "ศูนย์กลางทางปัญญา" กับอนาคตของประเทศชาติและสังคมไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาจึงต้องมุ่งเน้นและส่งเสริมเกี่ยวกับบทบาทด้านจริยธรรม เพื่อเป็นต้นแบบและผู้นำทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ทั้งนี้เพราะบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาคือ การทำนุบำรุงสืบสานประเพณีวัฒนธรรมของชาติ สร้างความสมดุลระหว่าง "ศาสตร์และศิลป์" หรืออีกนัยหนึ่งคือจัดการเรียนการสอนและการวิจัยให้สอดคล้องและสมดุลกัน ทั้งวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์และวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์กับวิชาการด้านสังคมศาสตร์และ

มนุษยศาสตร์ ไม่ใช่มุ่งเน้นอย่างเดียวเช่นในปัจจุบัน ซึ่งต้องเร่งทำให้เป็นรูปธรรมแบบร่วม แต่จะต้องขยายเป็นรูปธรรมที่สามารถรับรู้และนำไปใช้ประโยชน์ได้ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาประการหนึ่งคือการพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ มีทักษะในการประกอบอาชีพและสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาที่ดีมีคุณภาพจะเป็นกระบวนการที่ช่วยผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินการผลิตบัณฑิตให้บรรลุวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องมีกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างสมดุลระหว่าง การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษานอกชั้นเรียนและการทำกิจกรรมนักศึกษา (อนุ เจริญวงศ์ระยัย และคณะ อ้างถึงใน จิรวัดน์ วีรังกร 2550)

การจัดกิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รู้จักสนิทสนม ปรีกษาหารือ ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของนักศึกษา โดยมีอาจารย์ประจำชมรมกิจกรรมนักศึกษาคอยแนะนำและให้คำปรึกษาเพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมของนักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเดินไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม นอกจากกิจกรรมทางด้านวิชาการแล้ว มหาวิทยาลัยยังส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษารู้จักคิดและสร้างสรรค์กิจกรรมในแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอีกด้วย ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมนักศึกษานั้นเป็นสิ่งที่จำเป็น และเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตในอนาคตค่อนข้างมาก เนื่องจากสังคมทุกวันนี้ไม่ต้องการเพียงแต่คนเก่งทางวิชาการเพียงอย่างเดียวแต่ต้องการ คนที่มีความสมบูรณ์ทั้งความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพชีวิตซึ่งถือว่าเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ จึงเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีแนวทางส่งเสริมการจัดกิจกรรมของนักศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพไว้ดังนี้ 1) รูปแบบวิธีการการดำเนินกิจกรรมจะต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการของสังคมในปัจจุบัน 2) ให้นักศึกษามีโอกาสฝึกฝน มีประสบการณ์ตรงในสถานประกอบการโดยความร่วมมือของภาคเอกชนและอุตสาหกรรมอย่างใกล้ชิด 3) มุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษาให้รู้จักการประกอบอาชีพอิสระ สร้างรายได้ สร้างวิญญูณแก่แก่ “สร้างคน สร้างงาน สร้างรายได้ สร้างชาติ” 4) มุ่งเน้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดศีลธรรมจริยธรรม จิตสำนึกต่อส่วนรวม รวมถึงการประหยัดอดออมและนิยมไทย 5) วัฒนธรรมติงามของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะต้องได้รับการเอาใจใส่และร่วมกันทำนุบำรุงรักษาไว้คู่ชาติตลอดไป 6) สนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาที่นำไปสู่การปฏิวัติของชาติทั้งวิถีทางสังคม วิถีทางศีลธรรม วิถีทางเศรษฐกิจและวิถีทางการเมือง นอกจากนี้การพัฒนากิจกรรมนักศึกษาจะต้องอาศัยส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ 1) ส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของนักศึกษาในรูปแบบทักษะชีวิต ทักษะสังคม สมรรถนะ

พื้นฐาน 2) บูรณาการกิจกรรมนอกหลักสูตรและชีวิตจริงเข้ากับหลักสูตร 3) มีระบบวัดผลงาน (KPI) ของอาจารย์ในเรื่อง การดูแลนักศึกษา ทั้งวิชาการ กิจกรรมและจริยธรรม 4) เปิดโลกทัศน์ และเตรียมความพร้อมสำหรับบัณฑิตในยุค โลกาภิวัตน์ด้วยการเพิ่มความเข้มข้นและประสิทธิภาพ การเรียนรู้ของนักศึกษาทางด้านภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศ 5) การเรียนการสอนและ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาการสื่อสาร การตัดสินใจ พัฒนาความเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา การทำงานเป็น ทีม ความอดทน คุณธรรม ฯลฯ จะต้องได้รับการส่งเสริม 6) ให้บริการทางการแนะแนวอาชีพและ การมีงานทำและเส้นทางอาชีพ 7) การเรียนรู้พื้นฐานการทำงานในภาคการผลิตและภาคสังคม เช่น สหกิจศึกษา ทักษะวิศวกรรม เพื่อเก็บเกี่ยวประสบการณ์จริง 8) การติดตามผลการทำงาน การ ประกอบอาชีพและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตและตัวบัณฑิตเองเพื่อใช้ปรับปรุงคุณภาพบัณฑิต และ 9) เรียนรู้และเพิ่มคุณค่าของสังคมพหุวัฒนธรรม พหุวัฒนธรรม ความหลากหลายของนักศึกษาต่าง วัย ต่างภูมิภาค ต่างวัฒนธรรม (สุริยา เสดียรอำไพ 2555)

การจัดกิจกรรมนักศึกษาในลักษณะต่างๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ นักศึกษา ดังที่ วิจิตร ศรีสะอาด ได้กล่าวว่า ระบบการศึกษาไม่ว่าระบบใด เรื่องกิจกรรมนักศึกษา เป็นเรื่องที่สำคัญเพราะเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่จะทำให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ทุกด้านซึ่ง สอดคล้องกับทฤษฎีของ ตำเนาว์ จอร์จิลป์ กล่าวว่า การทำกิจกรรมนักศึกษาทำให้นักศึกษาเกิด การเรียนรู้ ทักษะและประสบการณ์อย่างมากมาย ซึ่งทักษะและประสบการณ์บางอย่างไม่สามารถ เรียนได้ในชั้นเรียน กิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของ นักศึกษา แต่ในขณะเดียวกันจะต้องยอมรับความหลากหลายด้านชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีและสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมโดยรวมและยอมรับความหลากหลาย ของวัฒนธรรมในเชิงบวก (อาภรณ์ อุณหวิษณุคดาและอัมพร อรุณศรี 2548)

โดยกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2556) เกี่ยวกับการ จัดการความขัดแย้ง ความรุนแรงและนัยยะต่ออุดมศึกษา ระบุว่าอุดมศึกษาต้องสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจสำหรับสังคมไทยโดยรวมและในสามจังหวัดภาคใต้ในประเด็น สังคมพหุวัฒนธรรม พหุ วัฒนธรรม ทั้งเผ่าพันธุ์ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม ความเชื่อ ประชากรต้องมีความเข้าใจความ แตกต่าง ยอมรับความแตกต่างและมีการจัดการความขัดแย้ง โดยสันติวิธี (กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี 2555)

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาสู่ดินแดนภาคใต้เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษา ของท้องถิ่นและสนับสนุนการพัฒนาภูมิภาค ขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคใต้จำนวน 5 วิทยา

เขต ประกอบด้วย วิทยาเขตหาดใหญ่ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี วิทยาเขตตรังและ วิทยาเขตภูเก็ต โดยในแต่ละวิทยาเขตนั้นมีความแตกต่างกันในหลายๆด้าน เช่น วิทยาเขตปัตตานี มุ่งเน้นเป้าหมายในการพัฒนาภาคใต้ตามแผนพัฒนาการศึกษาอันเป็นพื้นฐานในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและความเสมอภาคของประชาชน เป็นแหล่ง บริการวิชาการของชุมชนทั้งในชนบทสังคมเมือง วิทยาเขตหาดใหญ่ มุ่งเน้นการศึกษาด้านวิขา ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพและสังคมศาสตร์ประยุกต์ เป็นศูนย์กลางของ การพัฒนาเศรษฐกิจและเป็นแหล่งความรู้ทางวิชาการของภาคใต้ วิทยาเขตตรัง มุ่งเน้นการพัฒนา วิชาการ โดยเน้นทางด้านสังคมศาสตร์ประยุกต์ธุรกิจและอุตสาหกรรมบริการ รวมทั้ง เทคโนโลยีที่ใช้ประกอบในเชิงธุรกิจ วิทยาเขตภูเก็ต มุ่งเน้นที่จะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของภาคใต้ ตอนล่างฝั่งอันดามันด้วยการกระจายโอกาสทางการศึกษาในการพัฒนาทางวิชาการเพื่อตอบสนอง การพัฒนาภาคใต้และเป็นสถาบันที่สามารถรับใช้ชุมชนได้อย่างแท้จริง วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี มุ่งเน้นบริการวิชาการและทำนุบำรุงวัฒนธรรมสร้างความเป็นเลิศในด้านการพัฒนาทรัพยากร ชีวภาพ เทคโนโลยีและการจัดการเป็นผู้นำและมีความเป็นเลิศในสาขาวิชาที่บูรณาการศาสตร์ด้าน การจัดการเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (กองแผนงาน 2555)

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มุ่งเน้นการศึกษาด้านวิขา ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพและสังคมศาสตร์ประยุกต์ มีการพัฒนาในด้าน ต่างๆ อย่างรวดเร็ว เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเศรษฐกิจและเป็นแหล่งความรู้ทางวิชาการที่สำคัญ ของภาคใต้ นอกจากนี้ยังมีข้อได้เปรียบคือตั้งอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม เนื่องจากอยู่ใกล้กับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลาและ จังหวัดนราธิวาส ส่งผลให้มีนักศึกษาแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มหลักๆ คือ นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อ สายมลายู นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนและนักศึกษาที่เป็นชาวไทยพุทธ นอกจากนี้ยังมี นักศึกษาชาวต่างชาติ เช่น ศรีลังกา ปากีสถาน ลาว เวียดนาม กัมพูชา อินเดีย เป็นต้น จึงทำให้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่ แตกต่างกันอย่างออกไป

สอดคล้องกับการจัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ระยะยาวใน ตอน ที่ 3 เรื่องมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ท่ามกลางพายุแห่งความท้าทายระดับพื้นที่โดยมีใจความ สำคัญว่า ในเรื่องสังคมสังคมพหุวัฒนธรรม : จังหวัดชายแดนใต้ เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทาง วัฒนธรรม เป็นห้องปฏิบัติการชีวิตจริงที่เป็น โอกาสที่จะหล่อหลอมนักศึกษาให้เป็นประชาชนแห่ง

ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความเป็น Multicultural citizens นี้สำคัญมาก ด้วยเหตุของ โลกาภิวัตน์ที่เชื่อมโยงผู้คนทุกวัฒนธรรมให้มีระบบเศรษฐกิจเดียวกัน (กองแผนงาน 2555)

การส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ถือเป็นบทบาทหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาและมหาวิทยาลัยได้ดำเนินงานตาม วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่ว่า " มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับ ภูมิภาคเอเชีย ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต บริการวิชาการ และทำนุบำรุงวัฒนธรรม โดยมีการวิจัยเป็น ฐาน"และสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยทั้ง 3 ข้อ คือ 1) พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นสังคม ฐานความรู้บนพื้นฐานพหุวัฒนธรรมและหลักเศรษฐกิจ พอเพียงโดยให้ผู้ใฝ่รู้ได้มีโอกาสเข้าถึง ความรู้ในหลากหลายรูปแบบ 2) สร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการในสาขาที่สอดคล้องกับศักยภาพ พื้นฐานของภาคใต้และเชื่อมโยงสู่เครือข่ายสากล 3) ผสมผสานและประยุกต์ความรู้บนพื้นฐาน ประสบการณ์การปฏิบัติสู่การสอนเพื่อสร้างปัญญา คุณธรรม สมรรถนะและโลกทัศน์สากลให้แก่ บัณฑิต (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2555. (ออนไลน์) แต่ในขณะที่เดียวกันการจัดกิจกรรม นักศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมในปัจจุบันมีทิศทางตรงกันข้ามกับการพัฒนามหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ เนื่องจากกิจกรรมนักศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมมีการดำเนินการจัดกิจกรรมค่อนข้างน้อยหาก เปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ เช่น ด้านวิชาการ นอกจากนี้รูปแบบการจัดกิจกรรมมีความซับซ้อนและ ไม่หลากหลาย ทั้งนี้ยังมีการแบ่งแยกประเภทของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจน โดย ไม่ได้เปิดกว้างให้นักศึกษาทุกคนที่สนใจได้มีโอกาสเข้าไปเรียนรู้ในกระบวนการต่างๆของการจัด กิจกรรมนักศึกษา จึงส่งผลให้ผู้สนใจหรือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมประเภท ดังกล่าวไม่สามารถที่จะเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเกิดคำถามว่ากิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ โดยเฉพาะรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมและปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุ วัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นอย่างไร ผลการศึกษาครั้งนี้เป็น การเผยแพร่ข้อมูลและรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมขององค์กรกิจกรรม นักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนด นโยบายการวางแผนการจัดกิจกรรมนักศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรม นักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการ จัดกิจกรรมนักศึกษา ทั้งนี้ยังเป็นแนวทางสำหรับมหาวิทยาลัยในภาคใต้และมหาวิทยาลัยอื่นๆ ใน

การนำผลการศึกษาไปจัดทำข้อมูลการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมในบริบทของพื้นที่ภาคใต้ต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างไร
2. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่มีปัญหาในการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
2. เพื่อศึกษาปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
3. เป็นแนวทางสำหรับมหาวิทยาลัยในภาคใต้และมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในการนำผลการศึกษาไปจัดทำข้อมูลการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมในบริบทของพื้นที่ภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งเน้นศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต

หาดใหญ่และศึกษาปัญหาที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมขอ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ โดยขอบเขตการศึกษา มีดังนี้

1.ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาจากแหล่งข้อมูล 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 ข้อมูลจากเอกสาร เป็นเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา เช่น โครงการ/กิจกรรมนักศึกษา นโยบาย แผนการปฏิบัติงาน ระเบียบ ข้อบังคับ คู่มือ ธรรมเนียมหรือนักศึกษาและคำร้องขอจดทะเบียนชมรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

1.2 ข้อมูลจากการสนทนาและการสัมภาษณ์ เป็นข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้นำกิจกรรมนักศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา

2.ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

2.1 ศึกษาเฉพาะกลุ่มเป้าหมายจำนวน 3 กลุ่ม คือ

2.1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับผู้บริหาร ประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาคณะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาคณะด้านสังคมศาสตร์ จำนวน 5 คน

2.1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับปฏิบัติการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษาและเจ้าหน้าที่ดูแลงานด้านกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 3 คน

2.1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับนักศึกษา ประกอบด้วย นายกองกิจการบริหารองค์การนักศึกษา ประธานสภานักศึกษา ประธานชมรมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ประธานชมรมกิจกรรมด้านกีฬา ประธานชมรมกิจกรรมด้านวิชาการ ประธานชมรมกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ นายกสโมสรนักศึกษา จำนวน 20 คน

3.ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2555 – กุมภาพันธ์ 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การปฏิบัติงานหรือการทำงานใดๆ ให้สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้โดยอยู่ภายใต้พื้นฐานของความแตกต่าง

ของบุคคล เช่น เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา ถิ่นกำเนิด รูปแบบการใช้ชีวิต ของสังคมที่มีการผสมระหว่างบุคคลในแต่ละกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกันภายใต้ระบบสังคมเดียวกัน

กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมนอกหลักสูตรที่นักศึกษาจัดขึ้นเองด้วยความสมัครใจ ซึ่งไม่ได้ระบุไว้ในหลักสูตรเป็นการรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักศึกษาตามความสนใจ ความถนัดและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รู้จักสนิทสนม ปรึกษาหารือ ร่วมกันทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ตนเองและผู้อื่น โดยมีอาจารย์คอยแนะนำและให้คำปรึกษาเพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมของนักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับผู้บริหาร หมายถึง รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาคณะด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาคณะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาคณะด้านสังคมศาสตร์

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับปฏิบัติการ หมายถึง ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษาและเจ้าหน้าที่ดูแลงานด้านกิจกรรมนักศึกษา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับนักศึกษา หมายถึง นายกองกิจการบริหารองค์การนักศึกษา ประธานสภานักศึกษา ประธานชมรมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ประธานชมรมกิจกรรมด้านกีฬา ประธานชมรมกิจกรรมด้านวิชาการ ประธานชมรมกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ นายสโมสรนักศึกษา

รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสม หมายถึง รูปแบบที่ 1 การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาตามแผนงานประจำปี ซึ่งอยู่ในลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตร รูปแบบที่ 2 การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาตามความสนใจที่นักศึกษาคิดขึ้นเองและตามที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดให้ รูปแบบที่ 3 การจัดโครงการหรือกิจกรรมที่นักศึกษาให้ความสนใจหลากหลายและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็น

สังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง สังคมที่มีนักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายมลายู นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีน นักศึกษาที่เป็นชาวไทยพุทธและนักศึกษาชาวต่างชาติ ซึ่งมีการรับรู้ความแตกต่างของบุคคล เช่น เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา ถิ่นกำเนิด รูปแบบการใช้ชีวิต ของสังคมที่มีการผสมผสานระหว่างบุคคลในแต่ละกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกันภายใต้ระบบสังคมเดียวกัน

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ดังต่อไปนี้

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565)

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) นั้นสำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำขึ้นเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความตระหนักในสภาพปัญหาอุดมศึกษาของประเทศและความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศ โดยมีกรอบทิศทางและแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนร่วมกัน เพื่อให้ระบบอุดมศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญและสนับสนุนการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ นอกจากนี้กรอบแผนอุดมศึกษาจะเป็นแนวทางของสถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชนในการวางแผนพัฒนาสถาบันการศึกษาในระยะต่างๆ ซึ่งจะทำให้เกิดเอกภาพในระบบอุดมศึกษาของชาติในระยะยาวต่อไป

ความสำคัญของกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565)

1. มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่สอนและถ่ายทอดความรู้ให้แก่เยาวชนและผู้เรียน พร้อมทั้งทำหน้าที่รวบรวม สังเคราะห์ วิเคราะห์ สร้างและเผยแพร่ “ความรู้” ผ่านกระบวนการศึกษาวิจัย โลกในอดีต สิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต ผลที่สังคมควรได้รับจากมหาวิทยาลัย คือ “บัณฑิต” ที่มีความรู้ สามารถเข้าสู่ชีวิตการทำงาน เป็นพลเมืองที่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมและวัฒนธรรมมาเป็นอย่างดี ส่วนความรู้และองค์ความรู้ที่ได้จากมหาวิทยาลัย นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเศรษฐกิจแล้ว ยังต้องช่วยนำพาสังคมไปสู่ความเป็นอารยประเทศอย่างยั่งยืนอีกด้วย

2. การพัฒนาประเทศโดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา มุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และพยายามสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของบริบทต่างๆ ตั้งแต่กระแสโลกาภิ

วัตน์นำโดยการรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในตลาดการเงินของโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด ปัญหาการก่อการร้ายและโรคระบาด ความเสื่อมโทรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติอันเป็นผลกระทบตามมา

3. สถานภาพภายในประเทศเองยังมีปัญหาคุณภาพของคนอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นสภาพที่สะท้อนผลิตภาพของแรงงานไทย ซึ่งยังมีประสิทธิภาพต่ำเมื่อเทียบกับหลายๆประเทศ ความอ่อนแอของการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมและการวิจัยเพื่อการพัฒนา ยังคงเป็นจุดจุดริ่งการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ประกอบกับการประสบวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงในช่วงต้นทศวรรษ ส่งผลสะท้อนต่อประชาชนอย่างกว้างขวาง ประเทศยังคงพึ่งพิงในเชิงโครงสร้างการผลิตที่ต้องนำเข้าวัตถุดิบ พลังงาน เงินทุนและเทคโนโลยีในสัดส่วนที่สูง ประชาชนอยากจนยังคงมีอยู่ร้อยละ 10 วิกฤติค่านิยมอันเป็นผลมาจากการแพร่กระจายของวัฒนธรรมจากภายนอก ผ่านสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศและล่าสุดภาคการเมืองที่ขาดเสถียรภาพอย่างรุนแรง

4. การพัฒนาประเทศในอนาคตยังคงตั้งอยู่บนพื้นฐานของพันธกิจและเป้าหมายที่เหมาะสมกับยุคสมัยและมีความก้าวหน้า มีสมคูลกับพลวัตการเปลี่ยนแปลง ในบรรดาแผนระดับชาติทั้งหลาย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้กำหนดพันธกิจ 4 ด้าน คือ พัฒนาคคน สร้างเศรษฐกิจ สร้างความมั่นคงทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและพัฒนาธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพคน พัฒนาชุมชนและแก้ปัญหาความยากจน ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน รักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและพัฒนาธรรมาภิบาลทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทั้งหมดนี้เป็นเป้าหมายระดับประเทศในช่วง 5 ปี ข้างหน้า ในขณะที่เดียวกันก็เป็นเป้าหมายที่อุดมศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นการพัฒนาคน พัฒนาความรู้และบทบาทของอุดมศึกษาที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม

5. การวางแผนอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับธรรมชาติของการพัฒนาและการจัดการการศึกษาของอุดมศึกษานั้น ต้องอาศัยความต่อเนื่องและการติดตามประเมินผลเป็นระยะเวลายาวกว่า 5 ปี โดยมีการปรับแผนเป็นระยะๆ “แผนอุดมศึกษาระยะยาว” ฉบับที่ 1 ถูกจัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2533 เพื่อเป็นแผนเชิงรุกไปสู่อนาคต โดยใช้ฐานข้อมูลจากงานวิจัยเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับสภาพการณ์ และความเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ของประเทศ แผนดังกล่าวมีระยะ 15 ปี ครอบคลุมระหว่าง พ.ศ.2533-2547 ซึ่งถือได้ว่าได้วางแนวทางการพัฒนาที่เป็นพื้นฐานสำคัญและเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 เพื่อมิให้กระบวนการพัฒนาอุดมศึกษาเชิงระบบต้องสะดุดหรือไร้ทิศทาง

6. สาระสำคัญของแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 1 ได้วางหลักการพื้นฐานไว้ 4 ประการ คือ การกิจอุดมศึกษาเพื่อการกระจายโอกาสและความเสมอภาค การกิจเพื่อประสิทธิภาพของอุดมศึกษา การกิจเพื่อพัฒนาคุณภาพและความเป็นเลิศของอุดมศึกษาและความเป็นสากลของอุดมศึกษาไทย

7. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่แผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 1 ได้เสนอไว้ต่อรัฐบาลนั้น ได้มีพัฒนาการของอุดมศึกษาในช่วงของแผนฯ ทั้งในส่วนที่มีสัมฤทธิ์ผลตามแผนและในส่วนที่ยังไม่ประสบสัมฤทธิ์ผล เช่น

- การจัดตั้งและดำเนินการกิจทางด้านมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

- การมีส่วนร่วมในการรับภาระค่าใช้จ่ายของผู้เรียน นอกเหนือจากค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมต่างๆแล้ว มีการร่วมรับภาระในรูปแบบของเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามที่ได้เสนอไว้

- คุณวุฒิของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาของรัฐมีส่วนปริญญา เอก: โท:ตรี เป็น 25:60:15 จากที่กำหนดไว้ 30:60:10

- ได้มีการนำเอาแผนอุดมศึกษาระยะยาวมาใช้เป็นกรอบการปฏิบัติเพียงครั้งหนึ่งของช่วงเวลา

- สถาบันอุดมศึกษาของรัฐเพียงจำนวนหนึ่งที่เป็นมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐที่มีความเป็นอิสระคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

- การผลิตบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีอัตราส่วน 25:75 จากที่ตั้งเป้าไว้ 50:50

- การจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาโดยรวมของประเทศมีสัดส่วน 0.25 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจากที่กำหนดไว้ 1.5

8. ทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาแล้ว ปัจจัยความเปลี่ยนแปลงและพลวัตน์ของสถานการณ์ในโลกและภายในประเทศ ก็มีผลกระทบต่อการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิ การเปิดเสรีทางการค้าทั้งในระดับพหุภาคีและทวิภาคี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนา ความขัดแย้งทางการเมือง การทหาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการระดมทุนการสันติภาพและสันติศึกษา การขยายตัวทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศใหญ่ เช่น จีนและอินเดีย ซึ่งมีสัมพันธภาพและความร่วมมือที่ดีทั้งกับประเทศและ

อุดมศึกษาไทย สำหรับบริบทการพัฒนาประเทศไทยก็มีพลวัตเช่นกัน อาทิ การเคลื่อนตัวของสังคมในภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ ไปจนถึงภาคการผลิตใหม่ๆ เช่นอุตสาหกรรมฐานความรู้รูปแบบการใช้พลังงาน ซึ่งพึงพาการนำเข้าเชื้อเพลิงและผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ไปจนถึงบทบาทของแนวคิดการพัฒนาในรูปแบบใหม่ๆ เช่น การนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในภาคเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น

9. การพัฒนาอุดมศึกษาไทยคงจะเพิกเฉยต่อการพัฒนาการในระดับอุดมศึกษาสากลมิได้จากการสำรวจ เบื้องต้นพบว่า วงการอุดมศึกษาโลกมีจุดเน้นและนวัตกรรมหลายประการ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับวิชาการ เช่น แนวทางการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ การเฟ้นหานักศึกษาเชิงรุก และกระบวนการให้ได้มาซึ่งความเป็นเลิศทางการวิจัย เป็นต้น ในส่วนของโครงสร้างและการบริหารนั้นอุดมศึกษาในหลายประเทศให้ความสำคัญกับการทำงานในลักษณะภาคีร่วมมือและเครือข่ายการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมความหลากหลายในมิติต่างๆ รวมไปถึงการปรับปรุงระบบบริหารจัดการที่มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีวิวัฒนาการทางด้านสังคมพหุวัฒนธรรมเป็นตัวตั้งและมีรูปแบบที่เหมาะสมกับการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สมดังเจตนารมณ์ของสถาบันการศึกษา เช่น การสนับสนุนให้ประชาคมมหาวิทยาลัยให้บริการแก่สังคมในรูปแบบต่างๆ การสร้างกิจกรรมและบรรยากาศในมหาวิทยาลัยเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและความมั่นคงในตัวของนักศึกษา ตลอดจนการเตรียมความพร้อมและความเข้าใจที่ดีให้แก่นักศึกษาท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์

10. การจัดทำกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 จึงเป็นพันธกิจที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการพัฒนาระบบอุดมศึกษาไทยไปสู่อนาคต ด้วยความเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอน อาจกล่าวได้ว่า ปีพุทธศักราช 2550 อุดมศึกษาของประเทศไทยกำลังอยู่ในจุดเปลี่ยนที่สำคัญ ซึ่งหากออกแบบระบบอุดมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพสังคม พร้อมๆกับติดตั้งระบบพร้อมขับเคลื่อนอุดมศึกษาอย่างก้าวกระโดด ก็จะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศที่มุ่งให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาทั้งการสร้างเสริมความเข้มแข็งในระบบเศรษฐกิจที่สามารถแข่งขันและการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนและสังคมโดยรวม

11. จุดเด่นของกระบวนการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 อยู่ที่การมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางของประชาคมกลุ่มต่างๆ นำโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งได้ร่วมกันคิดในการระดมสมองเฉพาะเรื่องดังกล่าวถึง 4 ครั้ง มีการรายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการการอนุกรรมการด้านนโยบายและแผนอย่างต่อเนื่อง มีการประชุมทุก 2 เดือนกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยรัฐเดิม 26 แห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง มหาวิทยาลัยเอกชน 67 แห่งและวิทยาลัยชุมชน 19 แห่ง มีการสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์หลายท่าน การประชุมคณะกรรมการกำกับการจัดทำแผน (Steering Committee) ทุกสัปดาห์ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 30 ครั้ง แต่ครั้งมีสาระที่เป็นข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวกับอุดมศึกษาโดยตรงและที่เป็นผลกระทบสำคัญต่ออุดมศึกษา มีการประชุมสัมมนาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญของธนาคารโลกอย่างเต็มรูปแบบและในสาระที่ได้กลั่นกรองมาจากประสบการณ์ของนานาประเทศทั่วโลก มีการเสวนากับกลุ่มสำคัญ เช่น กลุ่มเยาวชน นักศึกษาและบัณฑิต ภาคเอกชนซึ่งรวมถึงสภาอุตสาหกรรมและกลุ่มอุตสาหกรรมหลายสาขาจัดการสัมมนา 4 ภาค ร่วมกับสื่อมวลชนที่เน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน จัดให้มีคณะทำงานและการประชุมกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่กำลังประสบปัญหาความรุนแรงหลายครั้ง มีการศึกษาเชิงลึกในเรื่องบทเรียนจากต่างประเทศและบทบาทของเครือข่ายอุดมศึกษาในการพัฒนาภูมิภาคและชุมชน มีคณะทำงานคิดเรื่องพัฒนาบุคลากร นอกจากนี้ การจัดทำแผนครั้งนี้ยังมีข้อมูลจากผลการศึกษาที่มีอยู่แล้วจำนวนหนึ่งและได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากการสืบค้นอินเทอร์เน็ต ด้วยกระบวนการที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ทำให้สามารถจัดทำแผนครั้งนี้ได้สำเร็จในช่วงเวลาที่จำกัดแต่เข้มข้นภายในประมาณ 6 เดือน

12. แผนอุดมศึกษาระยะยาวฉบับที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ภาค ภาคแรกวิเคราะห์ภาพอนาคตที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อโลก ต่อประเทศและต่ออุดมศึกษาไทย การที่แผนฯมีภาพอนาคตก็เพราะบ่อยครั้งที่อุดมศึกษาถูกผลกระทบของปัจจัยภายนอกอุดมศึกษาทำให้เกิดอุปสรรคและความไม่พร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ จนกระทั่งอุดมศึกษาอยู่ในภาวะตั้งรับ นอกจากนี้ยังทำให้มีปัญหาในการบริหารแผนเนื่องจากขาดจุดเน้น การจัดลำดับความสำคัญและพลวัตในการปรับตัว ภาคที่สองเป็นประเด็นเชิงนโยบายของอุดมศึกษาไทยซึ่งครอบคลุมมิติต่างๆ ทั้งที่เป็นการแก้ปัญหาที่ดำรงอยู่ในอุดมศึกษาและการพัฒนาอุดมศึกษาไปสู่อนาคตอย่างมั่นคงแข็งแรง มิติทางนโยบายเหล่านี้ยังคงมีความเชื่อมโยงระหว่างกัน ทั้งในลักษณะของการต่อยอดซึ่งกันและกัน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรและกระบวนการเดียวกันในการรองรับเป้าหมายหลายด้านพร้อมๆกัน ทั้งนี้นอกเหนือจากการออกแบบแผนเพื่ออุดมศึกษาแล้ว แผนอุดมศึกษาฉบับนี้ยังคำนึงถึงบทบาทของอุดมศึกษาที่มีต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทอุดมศึกษาที่เอื้อต่อการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นและบทบาทของอุดมศึกษาที่สนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงเศรษฐกิจของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2551)

แนวทางการพัฒนาอุดมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

แนวทางการพัฒนาอุดมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นส่วนหนึ่งของแผนอุดมศึกษาระยะยาว ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาเด็ก เยาวชนและนักศึกษา การพัฒนาครูและบุคลากรในพื้นที่ การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาและการพัฒนาอุดมศึกษาไปสู่อาเซียน แนวทางหลักเป็นการใช้ปัญญาให้เข้าถึง เข้าใจ ยอมรับและเห็นคุณค่าของสังคมไทยที่มีความเป็นพหุลักษณะ พหุวัฒนธรรม การสร้าง Mobility สำหรับเด็ก เยาวชนและประชาชนในภาคใต้ สร้างโอกาสการศึกษาที่มีคุณภาพ การประกอบอาชีพในภาคใต้ ความเชื่อมต่อกับอาเซียนและประชาคมมุสลิมในโลก

การจัดการความขัดแย้ง ความรุนแรงและภัยต่ออุดมศึกษา

เนื่องจากสังคมไทยทั้งประเทศ สังคมในสามจังหวัดภาคใต้ขาดความเข้าใจ ได้รับข้อมูลและการแสดงความคิดเห็นบนพื้นฐานของความรู้ อคติ ภัยาคติ สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจสำหรับสังคมไทยโดยรวมและในสามจังหวัดภาคใต้ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. สังคมพหุลักษณะ พหุวัฒนธรรม ทั้งเผ่าพันธุ์ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม ความเชื่อ ฯ ในประเทศไทยโดยรวมและในพื้นที่สามจังหวัดภาคใต้ คนในประเทศต้องตระหนักว่าประเทศไทย ประกอบด้วยชนหลากหลายเผ่าพันธุ์ หลากภาษาถิ่น หลากศาสนา หลากวัฒนธรรมและหลากหลายความเชื่อ พื้นที่สามจังหวัดภาคใต้มีประชากรส่วนใหญ่เชื้อชาติมาเลย์ไม่ใช่ไทยสยาม ไทยลาวหรือไทยโยนก ภาษาหลักไม่ใช่ภาษาไทย มีศาสนาอิสลามเป็นภาษาหลักซึ่งมีวัฒนธรรมต่างจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ นอกจากวัฒนธรรมอันเกี่ยวเนื่องกับศาสนาอิสลามแล้วยังมีวัฒนธรรมมลายู ความเชื่อมลายู การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุลักษณะ พหุวัฒนธรรม ประชากรต้องมีความเข้าใจความแตกต่าง ยอมรับความแตกต่าง จัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยมีตัวอย่างชุมชนพหุลักษณะ พหุวัฒนธรรมจำนวนมากทั่วประเทศที่เป็นต้นแบบได้

2. มีการศึกษาคู่ขนานในสามจังหวัดภาคใต้ด้านวิชาการ โลกและศาสนาอิสลาม เพื่อรักษาความเป็นมลายูและศาสนาอิสลาม

3. ความซับซ้อนทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่และผลต่อเนื่อง นับตั้งแต่ก่อนอาณาจักรปัตตานีประมาณเกือบพันปีที่เป็นสังคมฮินดูและสังคมพุทธ อาณาจักรปัตตานีที่ประชาชนนับถือศาสนา

ฮินดู ศาสนาพุทธตามลำดับต่อมาก็เป็นศาสนาอิสลามเมื่อประมาณห้าร้อยปีที่ผ่านมา เข้าใจว่าอาณาจักรปัตตานีเกิดความขัดแย้ง ความกระด้างกระเดื่องเป็นกบฏกับรัฐไทย

4. ประวัติศาสตร์การถูกทอดทิ้งและการขาดโอกาสเนื่องจากเด็ก เยาวชนและประชาชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ขาดโอกาสและการพัฒนาทางวิชาการ การประกอบอาชีพในโลกที่กว้างขวาง การมีโลกทัศน์ที่หลากหลาย อุดมศึกษาจึงเป็นกลไกหลักเพื่อการเพิ่ม mobility ทางกายภาพ ความคิดและโลกทัศน์ ให้เด็กและเยาวชนได้ออกนอกพื้นที่ทั้งกายภาพและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการเพื่ออาชีพในโลก ช่วยสร้างอาชีพในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และเพิ่มโอกาสที่จะออกไปประกอบอาชีพในประชาคมอาเซียนและโลกอิสลาม อุดมศึกษาต้องส่งเสริมการสร้างประสบการณ์การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ส่งเสริมสันติศึกษา ในสถานศึกษาทุกแห่ง โดยอาศัยการถอดบทเรียนจากต้นแบบชุมชนในประเทศและเรียนรู้จากประเทศที่มีประสบการณ์ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2551)

แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษามีจุดมุ่งหมายในการเสริมสร้างและผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของสังคมหรืออาจกล่าวได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาเปรียบเสมือนศูนย์กลางทางปัญญา มหาวิทยาลัยจึงเป็นสถานที่ที่สร้าง "คนรุ่นใหม่" เพื่อออกไปเป็นผู้นำของสังคม เมื่อเป็นเช่นนี้ก็มหาวิทยาลัยจึงมีความสำคัญเด่นชัดขึ้นท่ามกลางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างสลับซับซ้อน จากระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีกระบวนการที่ธำรงรักษาไว้ซึ่ง ศูนย์กลางทางปัญญา ด้วยการปฏิรูปการศึกษาในลักษณะต่างๆ อาจเป็นการเปลี่ยนแปลงในแวดวงการศึกษาในด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพ การพัฒนานักศึกษาในด้านต่างๆ จึงมีความสำคัญ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาจะส่งเสริมและตระหนักถึงบทบาทของนักศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นต้นแบบให้บัณฑิตที่จบการศึกษาได้เป็นผู้นำทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่มีคุณภาพ โดยประกอบด้วยคุณสมบัติที่สำคัญ 3 ประการ คือ เป็นผู้มีความรู้ดี มีระดับสติปัญญาดีและมีความสามารถในการปรับตัว จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่าปัจจุบันยังมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาจำนวนไม่น้อยยังไม่เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา ไม่เข้าใจนโยบายของการพัฒนานักศึกษา จึงเป็นหน้าที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องทำให้ผู้ที่อยู่ในสถาบันอุดมศึกษามีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนานักศึกษา

สำหรับแนวคิดในการพัฒนานักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ได้มีนักการศึกษาชาวไทยและชาวต่างชาติสรุปไว้ดังนี้

สุกรี เมฆทนต์ (2535 : 12-14 อ้างถึงใน ภิญญ ศักดิ์เพชร, 2528 : 20-21) ได้สรุปหลักการในการพัฒนานักศึกษาโดยอ้างอิงจาก มิลเลอร์ (Miller) และ พรินซ์ (Prince) ดังนี้

1. การพัฒนานักศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องและสะสมกันมาของความเจริญเติบโตทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคม
2. การพัฒนาจะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่คาดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงที่แต่ละคนหรือกลุ่มบุคคลทำงานร่วมกันเพื่ออนาคตมากกว่าเพื่ออดีต
3. ควรจะสอนนักศึกษาให้มีความสามารถและทักษะต่างๆที่จะช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ
4. ควรจะให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในพัฒนาการทุกๆด้าน
5. การพัฒนาจะเป็นไปได้มากถ้านักศึกษา อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทำงานร่วมกันเพื่อที่จะเสริมสร้างการพัฒนานั้น
6. ควรให้นักศึกษามีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก โดยไม่ต้องกลัวการโจมตีหรือปฏิเสธความคิดเห็น
7. นักศึกษาต้องเป็นผู้ริเริ่มด้วยตนเองที่จะก้าวไปข้างหน้า ด้วยขีดความสามารถของตนเองและต้องประสบความสำเร็จในขั้นต้นก่อน จึงจะผ่านพ้นไปได้ตลอดกระบวนการ
8. นักศึกษาควรมีโอกาสในการค้นหาความต้องการของตนเอง เพื่อให้เกิดการพัฒนาและเป็นแนวทางในการตัดสินใจว่าจะอะไรคือสิ่งที่เขาต้องการ ทำอย่างไรจึงจะบรรลุความต้องการนั้น
9. นักศึกษาควรมีโอกาสได้สังเกตและติดต่อสัมพันธ์กับผู้ที่มิคุณธรรมที่มีพฤติกรรมเป็นที่ยกย่องของสังคมและมีคุณลักษณะเป็นแบบอย่างที่ดี
10. ควรให้นักศึกษาได้เข้าถึงแหล่งกำลังคน กำลังทรัพย์และข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ
11. การทราบผลที่เกี่ยวตรงอันเกิดจากการกระทำของตนเองเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนา
12. การส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติ ลองใช้ความคิดและวิธีการใหม่ๆ จะช่วยให้เกิดการพัฒนา

13. การเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ซับซ้อนและการนำความรู้ไปใช้ในเวลาอันควรในชีวิตจริงเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุน

14. นักศึกษาแต่ละคนต้องได้รับการพัฒนาทุกด้านพร้อมกันในฐานะที่เป็นบุคคลๆหนึ่ง

15. นักศึกษาแต่ละคนมีเอกลักษณ์ของตนเอง สถาบันอุดมศึกษาต้องดูแลเอาใจใส่ในสภาพที่เขามีเอกลักษณ์เช่นนั้น

จากแนวคิดในการพัฒนานักศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า การให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาควรเป็นการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านความรู้ สติปัญญา เพื่อตอบสนองความต้องการด้านกำลังคนของสังคม ในขณะที่เดียวกันพัฒนาคุณสมบัติเสริมสร้างบุคลิกและสมรรถภาพด้านต่างๆให้เกิดในตัวนักศึกษาจะต้องดำเนินการควบคู่กันไป ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงธรรมชาติ ภูมิหลัง และสภาพแวดล้อมต่างๆเกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ ด้วย

กิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

กิจกรรมนักศึกษาหมายถึง การรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักศึกษาตามความสนใจ ความถนัด ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 5 ประเภท ได้แก่ 1) ด้านกีฬา 2) บริการชุมชน 3) ศิลปวัฒนธรรม 4) วิชาการ 5) องค์การบริหารนักศึกษาเป็นองค์กรส่วนกลาง เพื่อกำกับดูแลการทำกิจกรรมทั้ง 4 ประเภทข้างต้น สำหรับในระดับมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ดูแลเชิงนโยบายและงบประมาณผ่านองค์การบริหารนักศึกษา การทำกิจกรรมนักศึกษามีประโยชน์กับนักศึกษาในการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม กล่าวคือ สามารถลดความเห็นแก่ตัว สร้างอุดมการณ์ของนักศึกษา พัฒนาร่างกายในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบในการทำงาน มีความสามารถในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและได้เรียนรู้วิธีแก้ปัญหาจากสภาพจริง ภายใต้อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัย เพื่อให้ นักศึกษามีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม คุณธรรม สติปัญญาและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีลักษณะของกิจกรรมเป็นไปในลักษณะที่ฝึกฝน สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งผลของกิจกรรมนั้นๆ จะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและการสร้างชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย หากกิจกรรมนั้นๆ ได้จัดทำขึ้นและเอื้อประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือบ้านเมืองจะเป็นที่น่าสรรเสริญ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดลักษณะของกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ดำเนินการออกเป็น 5 ประเภท คือ 1.กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 2. กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ 3. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือ

รักษาลี้แควดลี้แควด 4.กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม 5.กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม (สำเนา ขจรศิลป์ 2555) (ออนไลน์)

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมนักศึกษาจึงมีลักษณะสำคัญ คือ เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาร่วมกันดำเนินงานด้วยความสมัครใจในความรับผิดชอบ เป็นกระบวนการทางการศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดให้มีขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รู้จักสนิทสนม ปรีกษาหารือ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยแนะนำเพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมของนักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเดินไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา

จาไมอัส กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษาไว้ดังนี้ (อ้างถึงในสุกรี เมฆพันธ์, 2535 : 19-20)

1. เพื่อฝึกฝนการมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตแห่งประชาธิปไตย
2. เพื่อพัฒนาสติปัญญา และสร้างความกระตือรือร้นให้แก่นักศึกษา
3. เพื่อฝึกนักศึกษาด้านศิลปะและความงามของสังคม
4. เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ค้นพบและพัฒนาความสามารถพิเศษด้วยตนเอง
5. เพื่อสร้างเสริมความร่วมมือในสังคม
6. เพื่อสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้สำนึกถึงกฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับ
7. เพื่อพัฒนาและเร้าความสนใจของนักศึกษา
8. เพื่อสร้างเสริมขวัญของนักศึกษาภายในสถาบันการศึกษา

เฮลด์ (Held. 1958:88-90) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม นักศึกษาว่าเป็นการจัดเพื่อประโยชน์กับตัวนักศึกษาเอง ประโยชน์ในแง่ส่งเสริมการเรียนการสอนและหลักสูตร ประโยชน์ที่จะทำให้เกิดการบริหารงานของสถาบันการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและประโยชน์ที่จะก่อให้เกิดแก่สังคมส่วนรวม

ทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อการพัฒนาตัวนิสิตนักศึกษาเองเป็นหลักเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่นิสิตนักศึกษาปลูกฝังและรักษาไว้ซึ่งค่านิยมในตัวนิสิตนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ ให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ด้วยการทำกิจกรรมด้านบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ อาสาพัฒนาชนบท อนุรักษ์

สิ่งแวดล้อม นำความรู้ทางวิชาการไปสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ชุมชนชนบท แก่ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อส่วนรวม ฝึกการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี รู้จักการวางแผนวิธีการขั้นตอนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะและผลพวงก็คือสังคมได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาด้วย (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2530:3)

สำเนา ขจรศิลป์ (2555) [ออนไลน์] กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างทักษะ ความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการให้แก่นักศึกษา
2. เพื่อพัฒนา ร่างกาย จิตใจ ในการที่จะอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีความสุข
3. เพื่อให้ให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพิ่มพูนความสนใจในการทำกิจกรรม
4. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในการทำงานร่วมกันและร่วมกับผู้อื่น
5. เพื่อให้ให้นักศึกษาที่ได้นำความรู้มาประยุกต์ใช้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม
6. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้เห็นคุณค่ารู้จักการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมไทย
7. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่นักศึกษา
8. เพื่อเตรียมนักศึกษาให้มีความพร้อมที่จะไปประกอบวิชาชีพ

ประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษา

กิจกรรมนักศึกษา เป็นกระบวนการให้การศึกษาซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ในการพัฒนาคุณสมบัติ เสริมสร้างบุคลิกภาพ และสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษานอกเหนือไปจากการฟังคำบรรยาย ในชั้นเรียนเพื่อจะทำให้นักศึกษาสำเร็จเป็นบัณฑิตที่เพียบพร้อมในด้านความรู้ ความสามารถมีวิจารณญาณ เสียสละต่อส่วนรวม มีคุณธรรม และสุขภาพพลานามัยแข็งแรง (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ 2525)

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2522) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้

1. ให้ความเจริญทางความคิด สติปัญญา ความสามารถในการคิดอ่านอย่างถูกต้อง และมีเหตุผล
2. ให้ความเจริญทางด้านสังคม คือ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ และสามารถปฏิบัติให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนได้อย่างเต็มที่
3. ก่อให้เกิดความเจริญทางด้านอารมณ์ คือ สุขภาพจิตที่ดี
4. ส่งเสริมด้านกิจกรรมอันเป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว

สามารถ คงสะอาด (2523) ได้ศึกษาวิจัยความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา ในวิทยาลัยครูภาคใต้ ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษาไว้ดังนี้

1. ทำให้นักศึกษาได้กระทำสิ่งที่ตนเองสนใจ
2. กิจกรรมนักศึกษาให้มีประสบการณ์ในการทำงาน
3. กิจกรรมนักศึกษาช่วยให้นักศึกษาเป็นคนมีน้ำใจ รักพวกพ้องและรักสถาบัน
4. กิจกรรมนักศึกษาช่วยให้นักศึกษาได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
5. กิจกรรมนักศึกษาช่วยให้บทเรียนมีความหมายขึ้น
6. กิจกรรมนักศึกษาทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างนักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้บริหาร
7. กิจกรรมนักศึกษาจะช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
8. กิจกรรมบางอย่างมีประโยชน์โดยตรงต่อสังคม เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ประเภทของกิจกรรมนักศึกษา

อาร์บัคเคิล (Arbuckle, 1968) ได้จำแนกกิจกรรมนักศึกษาโดยทั่วไปออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. กิจกรรมกีฬา
2. กิจกรรมเฉพาะนักศึกษาชาย นักศึกษาหญิง
3. กิจกรรมสร้างหลักสูตรประเภทชมรมต่าง ๆ ซึ่งจัดขึ้นตามความสนใจของ

นักศึกษา เช่น ชมรมทางศาสนา ชมรมทางวิชาการ ชมรมการละคร ชมรมหนังสือพิมพ์ ชมรมปาฐกถา และโต้วาที ชมรมทางการเมือง เป็นต้นจากการรายงานผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวกิจกรรม

เสริมหลักสูตรหรือนอกหลักสูตรของนิสิตนักศึกษาโดย พาณิ ปริชานนท์ และคนอื่น ๆ (2549:9-10) พบว่ากิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามี 7 ประเภท คือ

1. กิจกรรมด้านวิชาการ ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ทางด้านวิชาการแก่นักศึกษา
2. กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้ และประสบการณ์แก่นักศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม
3. กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมที่นักศึกษากระทำเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น หรือสร้างถาวรวัตถุที่เป็นสาธารณสมบัติ
4. กิจกรรมด้านกีฬา ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านร่างกาย จิตใจ ทักษะในการกีฬา และการฝึกซ้อมกีฬา
5. กิจกรรมด้านนันทนาการ ได้แก่ กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อความบันเทิง และพักผ่อนหย่อนใจ
6. กิจกรรมด้านการเมือง ได้แก่ กิจกรรมที่นักศึกษาใช้แสดงความคิดเห็น หรือแสดงออกต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ของสังคม
7. กิจกรรมส่วนกลาง ได้แก่ กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางของนักศึกษา ควบคุมและให้การสนับสนุนกิจกรรมส่วนอื่น

ทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา โดยพิจารณาจำแนกตาม ลักษณะโครงการและงบประมาณที่ให้การสนับสนุนดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย 2532)

1. โครงการด้านบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ โครงการด้านอาสาพัฒนาชนบท และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้รวมถึงโครงการทั้งในชั้นสำรวจและชั้นดำเนินการด้วย
2. โครงการด้านศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ โครงการจัดแสดง หรือนิทรรศการ ด้านนาฏศิลป์ ดนตรีไทย การละเล่นพื้นเมือง การจัดงานประเพณีในวันสำคัญอื่นๆ ที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม
3. โครงการด้านจริยธรรม ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดโครงการสัมมนา หรือกิจกรรมเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ จริยธรรม คุณธรรม หรือด้านจิตใจของนักศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดสัมมนาเพื่อแสวงหากลวิธี และแนวทางในการพัฒนานักศึกษาและให้เกิดผลทางด้านการปลูกฝังอบรม บ่มเพาะด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษา เป็นต้น

4. โครงการด้านกีฬา ประเภทของโครงการกิจกรรมกีฬาที่ทบวงมหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนมี 2 ลักษณะ คือด้านวัสดุอุปกรณ์กีฬาเพื่อนันทนาการและด้านการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

5. โครงการด้านสัมมนากิจกรรมนักศึกษา โดยให้การสนับสนุนโครงการสัมมนา กิจกรรมนักศึกษาโดยเฉพาะ ไม่ใช่เรื่องการเมืองหรือมีผลทางการเมืองหรือความมั่นคง

สภาพปัจจุบันและปัญหากิจกรรมนักศึกษา

ในสภาพการปัจจุบันแม้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้ตื่นตัวในเรื่องของการพัฒนานักศึกษาโดยกระบวนการของกิจกรรมนักศึกษามากขึ้นแล้วก็ตาม แต่การจัดกิจกรรมนักศึกษาของเกือบทุกมหาวิทยาลัยยังไม่สามารถพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมนักศึกษายังประสบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ขาดแคลนงบประมาณ ขาดความร่วมมือ ประสานงานขององค์กรต่าง ๆ ขาดการวางแผนการจัดที่เป็นระบบ ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ขาดการประเมินผล ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรม และนักศึกษาไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ ของกิจกรรมที่จัดขึ้นรวมถึง ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการบริหาร การปฏิบัติตามระเบียบ ของทางราชการ กฎและระเบียบบางอย่างไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา ตลอดจนบุคลากรขาดขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานเป็นต้น (ชูศักดิ์ ทิพย์เกสร และคนอื่น ๆ) นอกจากนี้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่สำคัญ และทุกสถาบันการศึกษาประสบอยู่มีดังนี้ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2530)

1. ความไม่เข้าใจและขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารสูงสุด
2. การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับองค์ประกอบหรือสิ่งแวดล้อมภายในสถาบันที่มีผลต่อการพัฒนาศึกษายังไม่กว้างขวางเพียงพอ
3. สถานที่มีลักษณะไม่เหมาะสมและมีจำนวนไม่เพียงพอ
4. งบประมาณมีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการ
5. บุคลากรที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และประสบการณ์
6. อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการ
7. การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยทั่วไปยังขาดประสิทธิภาพ
8. ขาดผู้นำหรือผู้ริเริ่มในการจัดกิจกรรมนักศึกษา
9. อาจารย์ นักศึกษาไม่ให้ความสำคัญและสนใจในการเข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษา

10. องค์กรหลักที่จะให้การสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาทั้งในและนอกสถาบันส่วนใหญ่ยังขาดประสิทธิภาพ

ระดับ นิลพงา (2523) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง ซึ่งจากผลการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปปัญหาของการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาไว้ดังนี้

1. สถาบันรับ โครงการกิจกรรมต่าง ๆ โดยที่อาจารย์และนักศึกษาไม่เข้าใจหน้าที่อย่างแท้จริง
2. สถาบันไม่แน่ใจในวิถีทางประชาธิปไตย ขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของนักศึกษาในการวางแผน การตัดสินใจ และความรับผิดชอบ
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษามีขอบเขตจำกัดมาก เพราะระเบียบกฎเกณฑ์ไม่เปิดโอกาสทั่วไป
4. กิจกรรมต่าง ๆ เป็นเรื่องการแข่งขันมากเกินไป
5. กิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตร
6. ขาดการประเมินผลในแง่ความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายพื้นฐาน
7. อาจารย์ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาไม่ได้รับความสนใจจากวิทยาลัยในการพิจารณาเรื่องชั่วโมงการทำงาน

จากสภาพปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว มหาวิทยาลัยหรือสถาบันซึ่งเห็นความสำคัญของการพัฒนานักศึกษาโดยกระบวนการของกิจกรรมนักศึกษา จำเป็นที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวอย่างจริงจัง การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงเป็นแนวทางหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ทราบปัญหาความต้องการของนักศึกษาที่แท้จริง อันจะเป็นข้อมูลในเชิงวิชาการสำหรับผู้เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรม (Multiculturalism)

พหุวัฒนธรรม คือ รัฐ/ประเทศที่มีการอพยพเคลื่อนย้ายเข้ามาของกลุ่มชาติพันธุ์ใหม่จึงมีการยอมรับความแตกต่างของชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของกลุ่มเหล่านี้ การยอมรับพหุวัฒนธรรม คือ การที่กฎหมายหรือกฎระเบียบที่ใช้ในการบริหารหรือการจัดการมีลักษณะไม่เคร่งครัด เปิดโอกาสให้มีทางเลือกในการปฏิบัติการโดยไม่มีวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่งครอบงำ

(Dominant Culture) และวัฒนธรรมอื่นถูกรองรับ (Subordinate Culture) (รินรดา พันธุ์น้อย 2552)

ทั้งนี้พหุวัฒนธรรมเป็นนโยบายที่เน้นการยอมรับลักษณะเด่นของแต่ละวัฒนธรรมที่แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ยึดถือปฏิบัติเมื่อย้ายถิ่นมาพำนักอยู่ในอีกสังคมหนึ่ง พหุวัฒนธรรมจึงหมายถึงสังคมที่มีผู้ย้ายถิ่นจำนวนมากพร้อมด้วยวัฒนธรรมและภาษาที่ติดตัวคนเหล่านี้มาจากบ้านเกิดเมืองนอนของเขาและเกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มขึ้น นโยบายพหุวัฒนธรรมอย่างเป็นทางการ (Official Multiculturalism) เริ่มในแคนาดาปี 1971 เนื่องจากประเทศแคนาดามีคนสองกลุ่มหลักได้แก่ กลุ่มที่พูดภาษาอังกฤษและกลุ่มที่พูดภาษาฝรั่งเศส ซึ่งแต่ละกลุ่มก็มีวัฒนธรรมเป็นของตัวเอง ต่อมาประเทศออสเตรเลียก็ประกาศใช้นโยบายนี้ ลักษณะเด่นของนโยบายพหุวัฒนธรรมคือการยอมรับและสนับสนุนการดำรงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน เช่น การใช้ภาษาพูดของกลุ่ม การที่สื่อสิ่งพิมพ์/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ภาษาของแต่ละกลุ่มการจัดการงานประเพณี ศาสนา การแต่งกาย การแสดงศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มการขออนุญาตให้ประชาชนถือสัญชาติได้สองสัญชาติ (Dualcitizenship) ตลอดจนการเปิดโอกาสทางการศึกษา การไต่ถามทำการมีส่วนร่วมร่วมทางการเมืองและการได้รับการบริการต่างๆ โดยเท่าเทียมกัน นโยบายนี้ได้รับการคัดค้านชัดเจนในบางประเทศ แม้จะอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคก็ตาม (รินรดา พันธุ์น้อย , 2552 อ้างถึงใน สุภางค์ จันทวานิช 2528)

แนวคิดเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรม (Multiculturalism) เป็นเรื่องที่จะต้องสร้างการยอมรับในระบบสังคม (Social System) ที่ประกอบด้วยกลุ่มต่าง ๆ โดยการแบ่งลักษณะของกลุ่มตามโครงสร้างของกลุ่มชน ศาสนา ความสามารถพิเศษ ชนชั้นทางสังคม และเพศ ซึ่งบุคคลสามารถเป็นสมาชิกที่มีลักษณะเฉพาะของกลุ่มหนึ่งและอาจเป็นสมาชิกของหลายกลุ่มที่แตกต่างกันในเวลาเดียวกัน เนื่องจากพหุวัฒนธรรมไม่ใช่มีไว้เพื่อให้ทราบถึงกลุ่มคนเท่านั้น พหุวัฒนธรรมจึงเป็นการสร้างความรู้สึกเชิงบวกเพื่อให้กลุ่มคนรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีคุณค่าและมีความเป็นมิตรหรือนับถือบุคคลที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกับตน ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์มีการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้สึกผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมไปสู่สมาชิกของสังคม เพื่อให้ตนเองมีบุคลิกภาพตามแนวทางที่สังคมต้องการด้วยการปรับตัวยอมรับบรรทัดฐานของสังคม อย่างค่อยเป็นค่อยไปด้วยความเต็มใจไม่ใช่การถูกบังคับจากคนกลุ่มใหญ่ของสังคมนั้นๆ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ตั้งอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม เนื่องจากอยู่ใกล้กับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส ส่งผลให้มีนักศึกษาแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มหลักๆ คือ นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายมลายู นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนและนักศึกษาที่เป็นชาว

ไทยพุทธ จึงทำให้เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับ สัตินักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามศาสนา มีนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับต่างๆ หากจำแนกตามศาสนาแล้ว อันดับที่ 1 คือ ศาสนาพุทธ อันดับที่ 2 คือ ศาสนาอิสลามและอันดับที่ 3 คือศาสนาคริสต์ (กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2555)[ออนไลน์]

แนวทางการพัฒนานักศึกษาผ่านกิจกรรมนักศึกษาในบริบทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การพัฒนานักศึกษาผ่านกิจกรรมนักศึกษาถือเป็นนโยบายสำคัญประการหนึ่งของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการที่จะผลิตบัณฑิตให้สำเร็จการศึกษาออกไปเป็นบัณฑิตที่ สมบูรณ์ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม ร่างกายและจิตใจ ดังนั้นแนวทางการพัฒนานักศึกษาผ่าน กิจกรรมนักศึกษาในบริบทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงได้กำหนดเป้าหมายการบ่มเพาะ นักศึกษาให้เป็นผู้มีจิตสำนึกสาธารณะ มีทักษะชีวิตความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม ความ ภาคภูมิใจในสถาบัน ความเป็นลูกพระบิดา ความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวไม่แยกวิทยาเขตและความเข้าใจ ในพหุวัฒนธรรม ซึ่งการเสริมสร้างให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้นักศึกษาจะต้องผ่านการเข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษาเป็นสำคัญ มหาวิทยาลัยฯ จึงได้กำหนดรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างหลักสูตรเพื่อ พัฒนานักศึกษา โดยให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย (ตั้งแต่ชั้นปี ที่ 1- ปีสุดท้าย) มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 17 กิจกรรม มีจำนวนหน่วยชั่วโมงที่เข้าร่วมไม่น้อย กว่า 100 หน่วยชั่วโมงโดยมีโครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรจำแนกได้ดังนี้

1. กิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งกำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วมในลักษณะบังคับเลือก (Extra -Curricular Activities Requirement) หมายถึง กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาทุกคนต้องเข้า

รวมจำนวนไม่น้อยกว่า 7 กิจกรรม มีจำนวนชั่วโมงที่เข้าร่วมไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง ลักษณะกิจกรรมจะต้องสอดคล้องกับเป้าประสงค์การบ่มเพาะนักศึกษา มอ. โดยเริ่มตั้งแต่การเตรียม ความพร้อมสู่การเป็นนักศึกษา การเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมี วินัย การพัฒนาบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ และการแนะนำแนวทางในการวางแผนชีวิตภายหลังการ สำเร็จการศึกษา ซึ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรส่วนนี้แต่ละวิทยาเขต/เขตการศึกษาจะเป็นผู้กำหนดใน แต่ละปีการศึกษา

2. กิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งกำหนดให้นักศึกษาเลือกร่วม (Extra-Curricular Activities Free Elective) หมายถึง กิจกรรมซึ่งมหาวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาเลือกเข้าร่วมได้ตามความชอบ ความสนใจ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มีจำนวนกิจกรรมไม่น้อยกว่า 10 กิจกรรม มีจำนวนหน่วยชั่วโมงที่เข้าร่วมไม่น้อยกว่า 60 หน่วยชั่วโมง โดยมหาวิทยาลัยได้กำหนดประเภทกิจกรรมไว้ 5 ประเภท ตามเป้าหมายการบ่มเพาะนักศึกษา ดังนี้

2.1. กิจกรรมเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และความมีวินัย ได้แก่ กิจกรรมในลักษณะเสริมสร้างจิตสำนึกเพื่อสังคมส่วนรวมโดยเน้นสังคมผู้ขาดโอกาสจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม และความมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ

2.2. กิจกรรมเสริมทักษะทางสังคม วิชาการหรือวิชาชีพ และเสริมสร้างสมรรถสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย ได้แก่ กิจกรรมในลักษณะส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ การเปิดโลกทัศน์สู่สากล การแสดงออก ทักษะทางภาษา/คอมพิวเตอร์ และส่งเสริมประสบการณ์ทางวิชาชีพ

2.3. กิจกรรมเสริมสร้างความภาคภูมิใจในสถาบัน ความเป็นลูกพระบิดา เป็นหนึ่งเดียวไม่แยกวิทยาเขต/เขตการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมในลักษณะปลูกฝังการปฏิบัติตามแนวพระบรมราโชวาทพระบิดา และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความภาคภูมิใจในสถาบัน การแต่งกายที่ถูกระเบียบและกิจกรรมการแสดงออกถึงความเป็นหนึ่งเดียวในลูกสงขลานครินทร์

2.4. กิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจในพหุวัฒนธรรม และความเป็นประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้แก่ กิจกรรมที่เสริมสร้างความเข้าใจในความแตกต่างทางศาสนา เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ภาษาและวัฒนธรรม กิจกรรมหลอมรวมพหุวัฒนธรรม และกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

2.5. กิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาสุขภาพ ได้แก่ กิจกรรมการออกกำลังกาย สันทนาการ การพัฒนาสมาธิ และพัฒนาจิต ทั้งนี้กิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งกำหนดให้นักศึกษาเลือกเข้าร่วมแต่ละประเภท นักศึกษาจะต้องเลือกเข้าร่วมไม่น้อยกว่า 2 กิจกรรม จำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่า 12 หน่วยชั่วโมง

ผู้วิจัยมีประสบการณ์ตรงในเรื่องการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา เนื่องจากทำงานตำแหน่งนักวิชาการอุดมศึกษา กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการและกิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากระบบบิเล็กทรอนิกส์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการดำเนินกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นั้น มีรูปแบบการดำเนินกิจกรรมต่างๆเป็นไปตามรูปแบบโครงสร้างของการบริหารจัดการผ่านองค์กรกิจกรรมที่สังกัดอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของมหาวิทยาลัยและมีปรับเปลี่ยน

วิธีการการดำเนินกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แต่รูปแบบการดำเนินกิจกรรมนักศึกษาดังกล่าวนั้นหากวิเคราะห์ตามข้อมูลจากระบบอิเล็กทรอนิกส์และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษานั้น ข้อมูลที่ปรากฏคือรูปแบบการดำเนินกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ยังไม่ครอบคลุม กลุ่มเป้าหมายนักศึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม จึงเป็นที่มาของการศึกษาในครั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมได้สอดคล้องกับประกาศมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อพัฒนานักศึกษา วิทยาเขตหาดใหญ่ ประจำปีการศึกษา 2551 ตามโครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรข้อที่ 2 คือ กิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งกำหนดให้นักศึกษาเลือกร่วม (Extra – Curricular Activities Free Elective) เป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาเลือกเข้าร่วมได้ตามความชอบ ความสนใจ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย และมีรายละเอียดในข้อที่ 2.4 คือกิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจในพหุวัฒนธรรม และความเป็นประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้แก่ กิจกรรมที่เสริมสร้างความเข้าใจในความแตกต่างทางศาสนา เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ภาษา และวัฒนธรรม กิจกรรมหลอมรวมพหุวัฒนธรรมและกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย (สุกรี เมฆทัศน์ 2550)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา

การสำรวจงานวิจัยมีนักวิชาการสนใจศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา โดยผู้วิจัยแบ่งประเด็นการศึกษา ดังนี้

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา

สุภาพ ปาทะรัตน์ (2547) ได้ศึกษาพบว่า แนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ นั้น กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในประเด็นต่างๆ คือ แนวทางการจัดงานด้านกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สำหรับนักศึกษาคควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความสมัครใจและตามความสามารถของแต่ละคนอย่างทั่วถึง สถาบันมุ่งเน้นให้มีงานกิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรควบคู่กับการเรียนการสอนในหลักสูตรและงานกิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นนั้นควรเป็นในลักษณะเสริมสร้างสติปัญญา ประสบการณ์ การพัฒนาบุคลิกภาพ และมีศักยภาพสูงสุด งานกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันมุ่งเน้นและเสริมสร้างให้นักศึกษามีวุฒิภาวะ เกิดระเบียบวินัยในตนเอง เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกันตลอดจนการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและสถาบันควร

กำหนดนโยบายหลักให้แต่ละฝ่ายมีการจัดงานกิจกรรมนักศึกษาที่มีลักษณะเป็น โครงการต่อเนื่อง หรือปฏิบัติเป็นธรรมเนียมประจำปีของฝ่ายต่างๆ นอกจากนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องที่ให้ความสำคัญส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาครัฐภาคเอกชน ชุมชน ตัวแทนนักศึกษาและตัวแทนผู้ประกอบการ ได้เข้ามามีบทบาทในงานกิจกรรมนักศึกษาซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบของการเป็นที่ปรึกษาหรือการวางแผนงานกิจกรรมนักศึกษา ทั้งนี้ควรมีการกำหนดเวลาว่างที่ตรงกันสำหรับนักศึกษาทุกชั้นปีและอาจารย์ในภาคเรียนปกติ เพื่อการจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1-2 คาบและสถาบันควรมีระเบียบในการขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชนให้ชัดเจนอีกด้วย

เรณูน้อย วงษ์สมบูรณ์ (2532) ได้ศึกษาพบว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมนักศึกษาควรเป็นลักษณะการเสริมสร้างสติปัญญา ประสบการณ์ พัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพให้ถึงขีดสุด มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักศึกษาในลักษณะของการปกครองตนเองหรือการให้อิสระกับนักศึกษาในการคิดกิจกรรมและจัดกิจกรรมได้อย่างอิสระแต่จะต้องไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมและศีลธรรมอันดีงาม มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม นอกจากนี้มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งทางวิชาการและประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษา ทั้งนี้มหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ สถานที่ บุคลากรและการบริการอื่นๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา

2. สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา

ทนงศักดิ์ วันชัยและวิณา สมสุต (2542) ได้ศึกษาพบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาของคณะเกษตรศาสตร์บางพระ มีอยู่ด้วยกัน 3 ข้อ คือ 1) การประเมินผลการจัดกิจกรรม 2) การจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม 3) โครงการหารายได้พิเศษเพิ่มเสริมงบประมาณในการจัดกิจกรรม ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากนักศึกษาจะไม่สนใจการเข้าร่วมกิจกรรมก็เพราะกิจกรรมไม่สอดคล้องกับความต้องการและเมื่อจัดกิจกรรมก็ขาดงบประมาณที่สนับสนุนอย่างเพียงพอและการจัดกิจกรรมแต่ละประเภทขาดการประเมินผลที่จะนำข้อมูลที่ได้ดังกล่าวมาแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้กิจกรรมมีความน่าสนใจ นอกจากนี้การกำหนดกลุ่มเป้าหมายแค่บางกลุ่มโดยไม่ได้เปิดกว้างให้นักศึกษาที่สนใจได้มีโอกาสเข้าไปเรียนรู้ในกระบวนการต่างๆ ของการจัดกิจกรรม ทั้งนี้ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมมักเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาส่วนใหญ่ว่างไม่ตรงกัน โดยคณะและมหาวิทยาลัยควรมีการกำหนด

เป้าหมายหรือวิธีการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้ชัดเจนเพื่อให้การจัดกิจกรรมนักศึกษาประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

รัตติกร รัตกุล (2539) ได้ศึกษาพบว่า สถาบันราชภัฏนั้น เริ่มจะมีระเบียบว่าด้วยเงินกิจกรรมนักศึกษา กศ.บป. เมื่อปี พ.ศ.2536 ซึ่งมีผลบังคับให้สถาบันราชภัฏต้องดำเนินการจัดกิจกรรมนักศึกษาแก่นักศึกษา กศ.บป. โดยมีสำนักกิจการนักศึกษาเป็นผู้ดำเนินการและจัดตั้งคณะกรรมการนักศึกษา กศ.บป. เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมนักศึกษา กศ.บป. ของสถาบัน ดังนั้นสถานการณ์ที่เริ่มต้นใหม่และสถานภาพสถาบันที่เปลี่ยนแปลงก็ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัวขึ้นแก่สถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในหลายด้านเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา กศ.บป. ที่จะดำเนินไปอย่างมีระบบเหมาะสมและมีประสิทธิภาพได้ในทุกๆด้าน โดยในด้านกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม พบว่า นักศึกษาให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมน้อยเนื่องจากมีรูปแบบกิจกรรมที่ไม่หลากหลายและนักศึกษามีเวลาว่างในการเข้าร่วมกิจกรรมไม่ตรงกันและที่สำคัญคือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเช่น ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และนักศึกษาไม่ให้ความสำคัญและไม่มีความสนใจในการให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม

สตุติ กุลศิริวิชัย (2549) ได้ศึกษาพบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านวัฒนธรรม ของชมรมนักศึกษาองค์การบริหารองค์การนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นั้น เกิดจาก 4 ปัจจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านบุคลากรที่ไม่เพียงพอ จึงทำให้สมาชิกที่เป็นรุ่นที่จะต้องนำสมาชิกที่เป็นรุ่นน้องเข้าร่วมกิจกรรมของชมรม เพื่อเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์การทำงาน 2) ปัจจัยด้านงบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรรจากมหาวิทยาลัยไม่เพียงพอ จึงมีความจำเป็นที่สมาชิกในชมรมจะต้องมีการวางแผนกิจกรรมตลอดปีการศึกษาอย่างรัดกุม 3) ปัญหาด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ จึงมีความจำเป็นที่มหาวิทยาลัยจะต้องมีการจัดสรรการใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการใช้สถานที่โรงยิมเนเซียม เนื่องจากเป็นสถานที่ส่วนรวมที่มีการจัดกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยจะต้องมีสถานที่สำหรับประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของแต่ละศาสนาอย่างทั่วถึงและเพียงพอ 4) ปัจจัยด้านการจัดการกิจกรรมนักศึกษาให้มีหลากหลายรูปแบบและดึงนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด เนื่องจากที่ผ่านมากการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมให้นักศึกษายังมีช่องทางที่ไม่หลากหลาย จึงส่งผลให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมน้อย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาข้อมูลโดยอาศัยแนวคิดจากข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลทุติยภูมิและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา โดยการนำเอกสารมาตีความ ตามแนวคิดการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารของหน่วยงาน หนังสือคู่มือ วารสาร เอกสารประกอบการบรรยาย โครงการ/ แผนงานย้อนหลัง 5 ปีและเอกสารผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคม พหุวัฒนธรรม จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น งานวิจัย เอกสาร ระเบียบ ข้อบังคับ สื่อสิ่งพิมพ์ ตลอดจน ข้อมูลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์และการวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการเก็บข้อมูล โดยด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview)และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งได้กำหนดประเด็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างชัดเจน

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับผู้บริหาร ประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา และศิษย์เก่าสัมพันธ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาคณะด้าน วิทยาศาสตร์สุขภาพ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาคณะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รอง คณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาคณะด้านสังคมศาสตร์ จำนวน 5 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับปฏิบัติการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษาและเจ้าหน้าที่ดูแลงานด้านกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 3 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับนักศึกษา ประกอบด้วย นายองค์การบริหารองค์การ นักศึกษา ประธานสภานักศึกษา ประธานชมรมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ประธานชมรม กิจกรรมด้านกีฬา ประธานชมรมกิจกรรมด้านวิชาการ ประธานชมรมกิจกรรมด้านบำเพ็ญ

ประโยชน์ นายกสโมสรนักศึกษา จำนวน 20 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview)
3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discustion)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ หนังสือคู่มือ วารสาร เอกสารประกอบการบรรยาย โครงการ/แผนงานย้อนหลัง 5 ปี และเอกสารผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น งานวิจัย เอกสาร ระเบียบ ข้อบังคับ สื่อสิ่งพิมพ์ ตลอดจนข้อมูลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มโดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยวิธีการการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discustion) ซึ่งได้กำหนดประเด็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ อย่างชัดเจน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำข้อมูลที่ได้จากเอกสารและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มมารวบรวมข้อมูล สรุปและประมวลผลการศึกษา โดยวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนา ด้วยการนำข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและความคิดเห็นมาวิเคราะห์ บรรยาย อธิบายพร้อมเหตุผลและอ้างอิง ทั้งนี้ นำข้อมูลที่ได้อ้างกล่าวไปตีความหรือสร้างข้อมูลในลักษณะของการคาดคะเนเชิงคุณภาพ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) โดยใช้วิธีการดำเนินการวิจัย 2 วิธี คือ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยภาคสนาม (Field Research) ซึ่งได้กำหนดประเด็นอย่างชัดเจนตามแบบสัมภาษณ์ สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับผู้บริหาร กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับปฏิบัติการและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับนักศึกษา โดยแยกผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

- 1.1 รูปแบบการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา 5 ปี
- 1.2 การส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 1.3 รูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ตอนที่ 2 ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

- 2.1 ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา
- 2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา

รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม

ในการศึกษาเพื่อหาคำตอบรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยการศึกษาจากเอกสารเพื่อวิเคราะห์รูปแบบการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาโดยทำการศึกษาย้อนหลัง 5 ปีและการศึกษาภาคสนาม โดยสรุปผลการศึกษาที่ได้ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. รูปแบบการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา 5 ปี

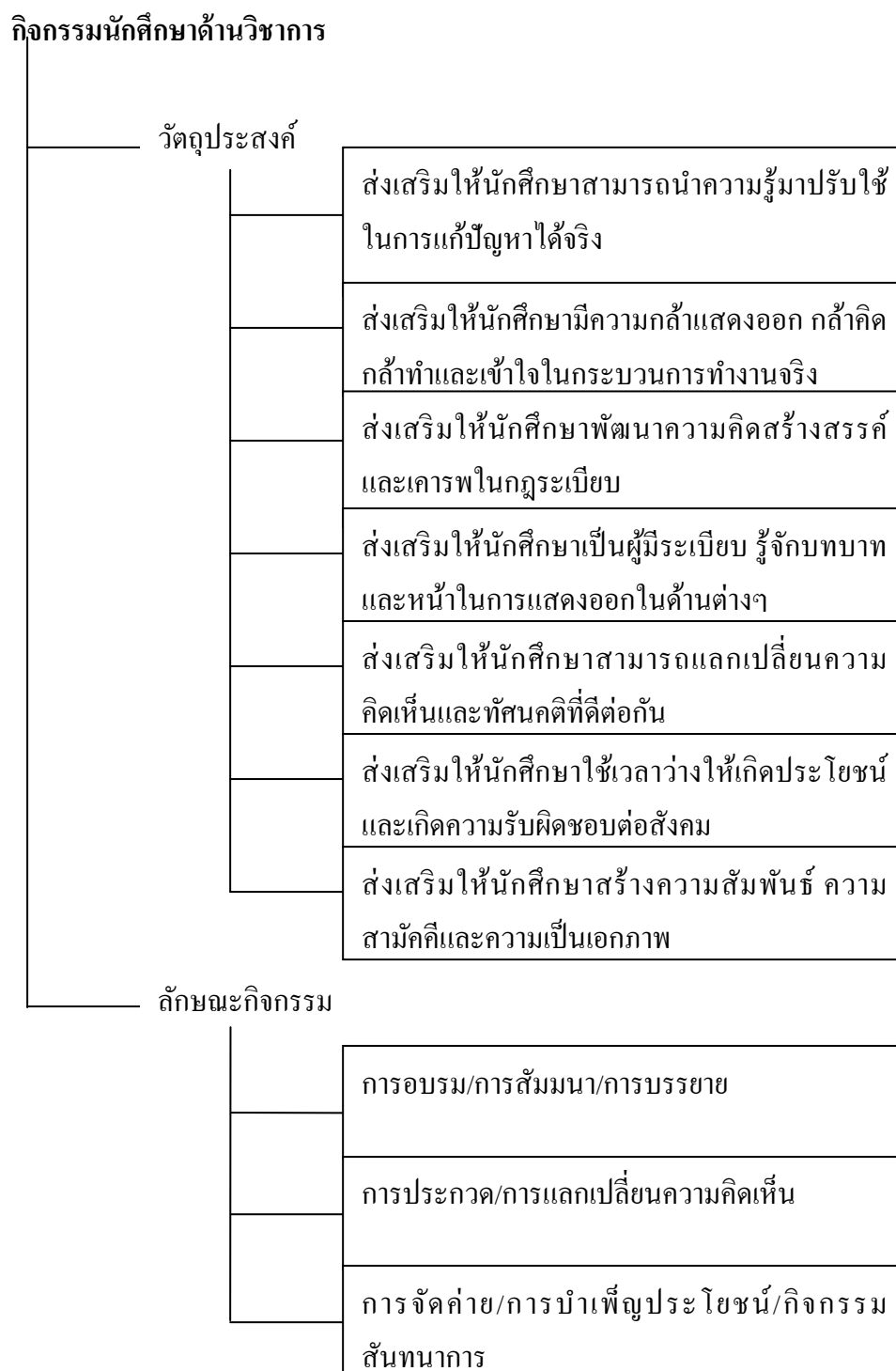
ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ตามรูปแบบโครงสร้างการแบ่งประเภทกิจกรรมนักศึกษา 4 ด้าน

- กิจกรรมศึกษาด้านกีฬา
- กิจกรรมศึกษาด้านวิชาการ
- กิจกรรมศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม
- กิจกรรมศึกษาด้านบำเพ็ญประโยชน์

โดยการวิเคราะห์จากเอกสารแบบคำร้องการขอจดทะเบียนชมรม องค์การบริหารองค์การนักศึกษา สภานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ซึ่งเอกสารดังกล่าวประกอบด้วย 1) แบบฟอร์มขอเสนอรายชื่อคณะกรรมการชมรม/องค์การบริหารองค์การนักศึกษา/สภานักศึกษา 2) แบบฟอร์มขอแจ้งโครงการกิจกรรมนักศึกษาประจำปี 3) แบบฟอร์มขอเสนอรายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 4) ธรรมนูญบริหารกิจการชมรม/องค์การบริหารองค์การนักศึกษา/สภานักศึกษา 5) บัญชีทะเบียนพัสดุ

ลักษณะการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนไม่น้อยกว่า 17 กิจกรรมและมีจำนวนหน่วยชั่วโมงในการเข้าร่วมไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง กำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร 2 ประเภท คือ 1) กิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งกำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วมในลักษณะบังคับเลือก จำนวนไม่น้อยกว่า 7 กิจกรรมและมีจำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง 2) กิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งกำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วม จำนวนไม่น้อยกว่า 10 กิจกรรม มีจำนวนชั่วโมงที่เข้าร่วมไม่น้อยกว่า 60 ชั่วโมง ตามประเภทกิจกรรมที่กำหนดให้ 5 ประเภท ทั้งนี้จากการวิเคราะห์เอกสารแบบคำร้องการขอจดทะเบียนชมรม องค์การบริหารองค์การนักศึกษา สภานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ผู้วิจัยสรุปรูปแบบของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ตามโครงสร้าง

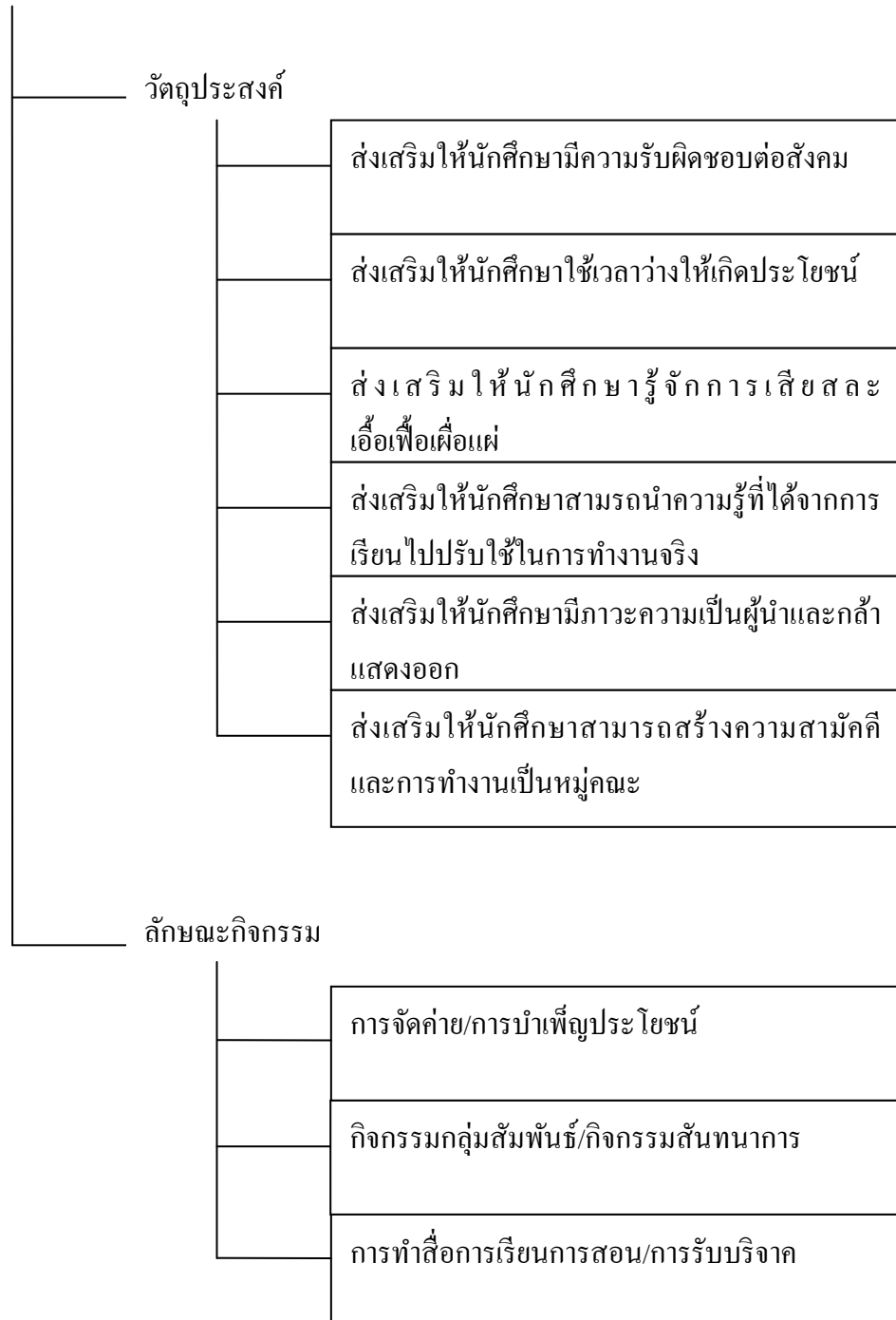
หลักของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ออกเป็น 4 ด้าน ดังแสดงในภาพประกอบที่ 1-4 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กิจกรรมนักศึกษาด้านวิชาการ

ที่มา : ผู้วิจัยสรุปจากคำร้องการจดทะเบียนองค์กรกิจกรรม

กิจกรรมนักศึกษาด้านบำเพ็ญประโยชน์

ภาพประกอบ 2 กิจกรรมนักศึกษาด้านบำเพ็ญประโยชน์

ที่มา : ผู้วิจัยสรุปจากคำร้องการจดทะเบียนองค์กรกิจกรรม

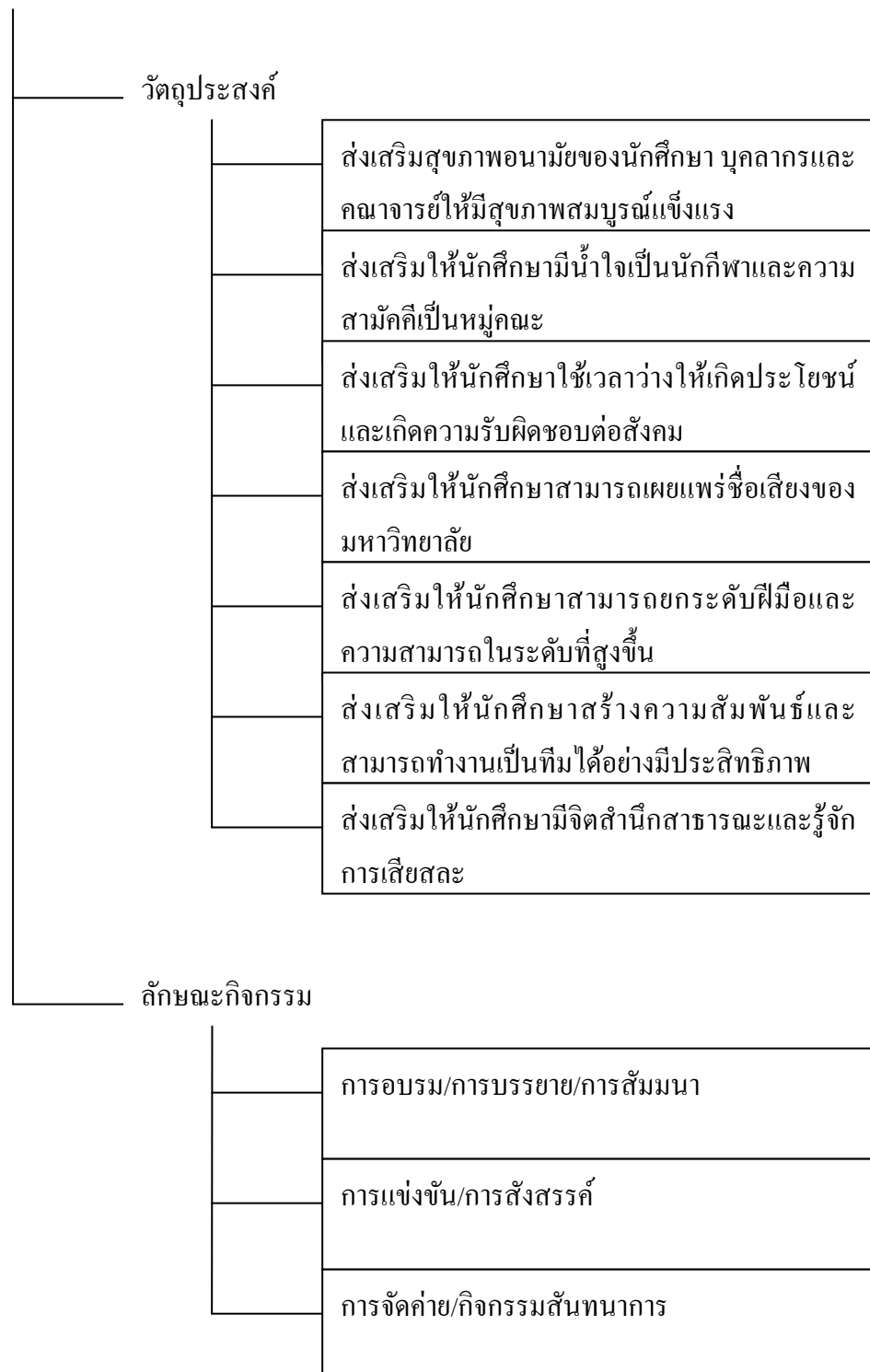
กิจกรรมนักศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์		ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถนำความรู้มาปรับใช้ ในการแก้ปัญหาได้จริง	
		ส่งเสริมให้นักศึกษามีความกล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำและเข้าใจในกระบวนการทำงานจริง	
		ส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และเคารพในกฎระเบียบ	
		ส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้มีระเบียบ รู้จักบทบาท และหน้าที่ในการแสดงออกในด้านต่างๆ	
		ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นและทัศนคติที่ดีต่อกัน	
		ส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเกิดความรับผิดชอบต่อสังคม	
		ส่งเสริมให้นักศึกษาสร้างความสัมพันธ์ ความ สามัคคีและความเป็นเอกภาพ	
	ลักษณะกิจกรรม		การอบรม/การสัมมนา/การบรรยาย
			การประกวด/การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
		การจัดค่าย/การบำเพ็ญประโยชน์/กิจกรรม สันทนาการ	

ภาพประกอบ 3 กิจกรรมนักศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม

ที่มา : ผู้วิจัยสรุปจากคำร้องการจดทะเบียนองค์กรกิจกรรม

กิจกรรมนักศึกษาด้านกีฬา

ภาพประกอบ 4 กิจกรรมนักศึกษาด้านกีฬา

ที่มา : ผู้วิจัยสรุปจากคำร้องการจดทะเบียนองค์กรกิจกรรม

จากภาพประกอบที่ 1-4 แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาทั้งในแง่ของวัตถุประสงค์และลักษณะกิจกรรมตามโครงสร้างหลัก 4 ด้าน ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์การจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2550-ปีการศึกษา 2554 ตามโครงการกิจกรรมนักศึกษาของแต่ละหน่วยงานแยกตามปีการศึกษา ดังนี้

- ปีการศึกษา 2550 มีจำนวนโครงการที่จัดขึ้นทั้งหมด 1,053 โครงการ โดยคณะ/หน่วยงานที่จัดโครงการมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ องค์กรกิจกรรมระดับมหาวิทยาลัยฯ มีจำนวน 179 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 17.00 % อันดับที่ 2 คือ คณะวิทยาการจัดการ มีจำนวน 146 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 13.87 % อันดับที่ 3 คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีจำนวน 128 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 12.16 %

- ปีการศึกษา 2551 มีจำนวนโครงการที่จัดขึ้นทั้งหมด 1,604 โครงการ โดยคณะ/หน่วยงานที่จัดโครงการมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ องค์กรกิจกรรมระดับมหาวิทยาลัยฯ มีจำนวน 420 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 26.18 % อันดับที่ 2 คือ คณะวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 212 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 13.22 % อันดับที่ 3 คือ คณะวิทยาการจัดการ มีจำนวน 201 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 12.53 %

- ปีการศึกษา 2552 มีจำนวนโครงการที่จัดขึ้นทั้งหมด 1,354 โครงการ โดยคณะ/หน่วยงานที่จัดโครงการมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ องค์กรกิจกรรมระดับมหาวิทยาลัยฯ มีจำนวน 255 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 18.83 % อันดับที่ 2 คือ คณะวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 246 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 18.17 % อันดับที่ 3 คือ คณะวิทยาการจัดการ มีจำนวน 165 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 12.19 %

- ปีการศึกษา 2553 มีจำนวนโครงการที่จัดขึ้นทั้งหมด 1,624 โครงการ โดยคณะ/หน่วยงานที่จัดโครงการมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ คณะวิทยาการจัดการ มีจำนวน 322 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 19.83 % อันดับที่ 2 คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีจำนวน 256 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 15.76 % อันดับที่ 3 คือ องค์กรกิจกรรมระดับมหาวิทยาลัยฯ มีจำนวน 236 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 14.53 %

- ปีการศึกษา 2554 มีจำนวนโครงการที่จัดขึ้นทั้งหมด 1,601 โครงการ โดยคณะ/หน่วยงานที่จัดโครงการมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีจำนวน 309 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 19.30 % อันดับที่ 2 คือ องค์กรกิจกรรมระดับมหาวิทยาลัยฯ มีจำนวน 243 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 15.18 % อันดับที่ 3 คือ คณะวิทยาการจัดการ มีจำนวน 207 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 12.93 % ผู้วิจัยสรุปโครงการกิจกรรมนักศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2550-2554 ดังแสดงตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนโครงการกิจกรรมนักศึกษาของแต่ละหน่วยงานมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ระหว่างปีการศึกษา 2550-2554

หน่วยงาน	ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552		ปี 2553		ปี 2554	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
องค์กรกิจกรรม	179	17.00	420	26.18	255	18.83	236	14.53	243	15.18
องค์กรบริหารฯ	44	4.37	67	4.18	27	1.99	23	1.42	22	1.37
กองกิจการนักศึกษา	125	11.87	159	9.91	96	7.09	118	7.27	129	8.06
นิติศาสตร์	50	4.75	71	4.43	60	4.43	80	4.93	90	5.62
ศิลปศาสตร์	20	1.90	33	2.06	49	3.62	61	3.76	60	3.75
วิทยาการจัดการ	146	13.87	201	12.53	165	12.19	322	19.83	207	12.93
วิทยาศาสตร์	99	9.40	212	13.22	246	18.17	201	12.38	194	12.12
พยาบาลศาสตร์	40	3.80	45	2.81	36	2.66	34	2.09	29	1.81
เภสัชศาสตร์	25	2.37	32	2.00	25	1.85	38	2.34	31	1.94
แพทยศาสตร์	17	1.61	33	2.06	36	2.66	40	2.46	39	2.44
วิศวกรรมศาสตร์	128	12.16	133	8.29	134	9.90	256	15.76	309	19.30
เศรษฐศาสตร์	25	2.37	13	0.81	22	1.62	31	1.91	28	1.75
ทันตแพทยศาสตร์	28	2.66	20	1.25	22	1.62	11	0.68	19	1.19
อุตสาหกรรมเกษตร	36	3.42	37	2.31	37	2.73	45	2.77	42	2.62
ทรัพยากรธรรมชาติ	55	5.22	69	4.30	95	7.02	86	5.30	120	7.50
การแพทย์แผนไทย	34	3.23	46	2.87	36	2.66	23	1.42	23	1.44
เทคนิคการแพทย์	-	-	-	-	13	0.96	19	1.17	16	1.00
รวมทั้งหมด	1,053	100	1,604	100	1,354	100	1,624	100	1,601	100

ที่มา : กองกิจการนักศึกษา, 2556. ทราบสคริปกิจกรรมนักศึกษา, งานกิจกรรมนักศึกษา กองกิจการนักศึกษา,

<http://www.student.psu.ac.th> (สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556).

ส่วนการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2550- 2554 ตามลักษณะกิจกรรมที่แบ่งประเภทออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านกีฬา 2) ด้านวิชาการ 3) ด้านศิลปวัฒนธรรม 4) ด้านบำเพ็ญประโยชน์ 5) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 6) ด้านอื่น จากการศึกษาพบว่า

- ปีการศึกษา 2550 อันดับที่ 1 ที่มีการจัดกิจกรรมมากที่สุด คือ ด้านวิชาการมีการจัดโครงการ จำนวน 385 โครงการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 39,556 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน 7,616,626 บาท คิดเป็น 36.56 % อันดับที่ 2 คือ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน 175 โครงการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 19,385 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน 2,316,613 บาท คิดเป็น 16.61 % อันดับที่ 3 คือ กิจกรรมกีฬาด้านอื่นๆ มีการจัดโครงการทั้งหมด 147 โครงการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 19,158 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน 1,993,691 บาท คิดเป็น 13.92 %

- ปีการศึกษา 2551 อันดับที่ 1 ที่มีการจัดกิจกรรมมากที่สุด คือ ด้านวิชาการมีการจัดโครงการ จำนวน 461 โครงการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 58,737 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน 8,621,345 บาท คิดเป็น 28.72 % อันดับที่ 2 คือ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน 390 โครงการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 41,574 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน 3,152,509 บาท คิดเป็น 24.29 % อันดับที่ 3 คือ กิจกรรมกีฬาด้านบำเพ็ญประโยชน์ มีการจัดโครงการทั้งหมด 238 โครงการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 20,369 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน 4,365,067 บาท คิดเป็น 14.82 %

- ปีการศึกษา 2552 อันดับที่ 1 ที่มีการจัดกิจกรรมมากที่สุด คือ ด้านวิชาการมีการจัดโครงการ จำนวน 432 โครงการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 12,167 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน 6,425,520 บาท คิดเป็น 31.91 % อันดับที่ 2 คือ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน 303 โครงการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 47,730 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน 4,361,819 บาท คิดเป็น 22.38 % อันดับที่ 3 คือ กิจกรรมกีฬาด้านบำเพ็ญประโยชน์ มีการจัดโครงการทั้งหมด 197 โครงการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 18,758 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน 3,840,200 บาท คิดเป็น 14.55 %

- ปีการศึกษา 2553 อันดับที่ 1 ที่มีการจัดกิจกรรมมากที่สุด คือ ด้านวิชาการมีการจัดโครงการ จำนวน 540 โครงการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 53,115 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน 7,668,086 บาท คิดเป็น 33.17 % อันดับที่ 2 คือ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน 315 โครงการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 59,000 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน 2,474,063 บาท คิดเป็น 14.14 % อันดับที่ 3 คือ กิจกรรมกีฬาด้านบำเพ็ญประโยชน์ มีการจัดโครงการทั้งหมด 230 โครงการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 15,149 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน 4,079,650 บาท คิดเป็น 14.14 %

- ปีการศึกษา 2554 อันดับที่ 1 ที่มีการจัดกิจกรรมมากที่สุด คือ ด้านวิชาการมีการจัด
โครง จำนวน 571 โครงการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 57,272 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน
9,669,646 บาท คิดเป็น 35.50 % อันดับที่ 2 คือ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน 347 โครงการ
ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 54,381 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน 2,768,553 บาท คิดเป็น 21.56 %
อันดับที่ 3 คือ กิจกรรมกีฬาด้านอื่นๆ มีการจัดโครงการทั้งหมด 196 โครงการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน
61,865 คนและใช้งบประมาณทั้งหมดจำนวน 1,917,676 บาท คิดเป็น 12.13 % ซึ่งจากการศึกษาสามารถ
สรุปได้ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปโครงการกิจกรรมนักศึกษาจำแนกตามลักษณะกิจกรรม ระหว่างปีการศึกษา 2550-2554

ลักษณะกิจกรรม	ปี 2550			ปี 2551			ปี 2552			ปี 2553			ปี 2554		
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ร้อยละ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ร้อยละ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ร้อยละ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ร้อยละ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ร้อยละ
1.ด้านกีฬา	125	3,840,944	11.90	177	4,788,709	11.06	149	4,662,437	11.00	195	3,693,695	11.97	153	2,165,383	9.50
2.ด้านวิชาการ	385	7,616,626	36.56	461	8,621,345	28.72	432	6,425,520	31.91	540	7,668,086	33.17	571	9,669,646	35.50
3.ด้านศิลปวัฒนธรรม	175	2,316,613	16.61	390	3,152,509	24.29	303	4,361,819	22.38	315	2,474,063	19.35	347	2,768,553	21.56
4.ด้านบำเพ็ญฯ	125	3,118,370	11.90	238	4,365,067	14.82	197	3,840,200	14.55	230	4,079,650	14.14	195	4,011,327	12.18
5.ด้านคุณธรรมฯ	96	2,657,030	9.11	97	1,920,311	6.04	96	2,239,999	7.09	164	2,632,566	10.13	147	1,936,973	9.13
6.ด้านอื่นๆ	147	1,993,691	13.92	242	3,578,829	15.07	177	2,713,439	13.07	180	4,780,019	11.24	196	1,917,676	12.13
รวมทั้งหมด	1,053	21,543,274	100	1,053	21,543,274	100	1,354	24,243,414	100	1,624	25,328,079	100	1,609	22,469,558	100

ที่มา : กองกิจการนักศึกษา. 2556. ทรานสคริปกิจกรรมนักศึกษา. งานกิจกรรมนักศึกษา กองกิจการนักศึกษา.

<http://www.student.psu.ac.th> (สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556).

จากผลการศึกษาข้างต้นชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2550-2554 จำนวนโครงการเพิ่มขึ้นทุกปีอย่างเห็นได้ชัด โดยหน่วยงานหรือคณะที่มีการจัดโครงการในอันดับที่ 1-3 คือ องค์กรกิจกรรมนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย คณะวิทยาศาสตร์และคณะวิทยาการจัดการและพบว่าในปีการศึกษา 2553-2554 คณะที่มีทิศทางการจัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น คือคณะวิศวกรรมศาสตร์ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมนักศึกษา ตามลักษณะกิจกรรมที่แบ่งประเภทออกเป็น 6 ด้าน นั้น จากข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา 2550-ปีการศึกษา 2554 กิจกรรมนักศึกษาที่มีการจัดมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ กิจกรรมด้านวิชาการ รองลงมา คือ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ตามลำดับ

2. การส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ถือเป็นบทบาทหนึ่งที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายต่างๆของมหาวิทยาลัยซึ่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นแหล่งความรู้ทางวิชาการที่สำคัญของภาคใต้ มีข้อได้เปรียบคือตั้งอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม เนื่องจากอยู่ใกล้กับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส ส่งผลให้มีนักศึกษาแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มหลักๆ คือ นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายมลายู นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนและนักศึกษาที่เป็นชาวไทยพุทธ นอกจากนี้ยังมีนักศึกษาชาวต่างชาติ เช่น ศรีลังกา ปากีสถาน ลาว เวียดนาม กัมพูชา อินเดีย เป็นต้น จึงทำให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์สามารถแยกออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

การส่งเสริมที่ 1 การหยุดการเรียนการสอนในวันสำคัญทางศาสนา

การเสริมสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์นั้น ถือเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาทั้งในฐานะผู้จัดกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา โดยเฉพาะการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมในระดับโครงสร้างและระดับนโยบายในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับผลประโยชน์ร่วมกันจากแนวทางดังกล่าว ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวไว้ว่า

“...การเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในเรื่องของ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี โดยเฉพาะวันสำคัญทางศาสนานั้น เป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยมหาวิทยาลัยได้มีการกำหนด วันหยุดวันสำคัญทางศาสนาออกมาในรูปแบบของวันหยุดตามเทศกาลอย่าง ชัดเจนซึ่งมหาวิทยาลัยก็ได้พยายามที่จะสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมให้นักศึกษา ได้ตระหนักในเรื่องวันสำคัญทางศาสนาดังกล่าว โดยให้นักศึกษาได้มีโอกาส เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาตามที่ตนเองมีความสนใจ เพราะเรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาคือความลึกซึ้งและละเอียดอ่อนที่จะต้องมีการเรียนรู้ ที่ สำคัญคือเป็นส่วนหนึ่งของสังคมพหุวัฒนธรรม...” (รองคณบดีฝ่ายกิจการ นักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ. สัมภาษณ์วันที่ 5 มกราคม 2556)

“...การขับเคลื่อนแนวทางไปสู่การปฏิบัติทางพหุวัฒนธรรมนั้น ต้องยอมรับว่าปัจจัยเชิงโครงสร้างของมหาวิทยาลัยเป็นส่วนที่สำคัญ โดยเฉพาะปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วยนักศึกษาไทยพุทธ นักศึกษาไทย มุสลิมและนักศึกษาคริสต์ สำหรับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทั้ง 5 วิทยาเขต นั้น จะค่อนข้างชัดเจนสำหรับโครงสร้างในเรื่องดังกล่าว โดยในระดับ มหาวิทยาลัยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมพหุวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการ ทำงานร่วมกันของคณะกรรมการทั้ง 5 วิทยาเขต ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษาในการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางต่างๆ ของการพัฒนาวิทยาลัยที่เริ่มเป็นรูปธรรมคือ การให้ความสำคัญกับการ หยุดการเรียนการสอนในวันสำคัญทางศาสนา...”

(หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษา. สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

โดยการเสริมสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ผู้ให้ ข้อมูลหลักได้แสดงความคิดเห็นนั้นสอดคล้องกับแนวทางการเสริมสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จากมติที่ประชุมคณบดีในคราวประชุมครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2556 ได้พิจารณาแนวทางการเสริมสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมใน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยมติที่ประชุมเห็นชอบให้หยุดการเรียน การสอนในวันสำคัญทาง ศาสนาตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนแนวทางการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดังนี้

1. วันตรุษจีนให้หยุดเรียน 1 วัน
2. วันคริสต์มาสของศาสนาคริสต์ให้หยุดเรียน 1 วัน
3. วันอีดิลฟิตรีและวันอัฐฮาของศาสนาอิสลามให้หยุดเรียน 2 วัน
4. วันทำบุญเดือนสิบของภาคใต้ (วันบุญใหญ่ 15 ค่ำ) ให้หยุดเรียน 1 วัน

ทั้งนี้ที่ประชุมได้เสนอแนะว่าเนื่องจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีนักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลามจำนวนมากและนักศึกษาดังกล่าวส่วนใหญ่ต้องเดินทางกลับบ้านเพื่อไปประกอบพิธีทางศาสนา ดังนั้นในการจัดทำประกาศหยุดการเรียนการสอน ขอให้พิจารณาความเหมาะสมของจำนวนวันที่จะประกาศหยุดการเรียนการสอนอีกครั้งหนึ่ง อนึ่งที่ประชุมได้มอบหมายให้ฝ่ายกิจการนักศึกษาพิจารณารูปแบบการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (กองกลางงานประชุม 2556)

การส่งเสริมที่ 2 การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมกับสังคมพหุวัฒนธรรมอยู่หลายกิจกรรม โดยกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น ได้ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการได้สัมผัสกับของจริงและกระบวนการที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน เช่น โครงการ IMT-GT (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle) ซึ่งเป็นแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของกลุ่มนักศึกษา 3 ประเทศจาก 10 มหาวิทยาลัย โครงการที่เกี่ยวข้องด้านวัฒนธรรมและศาสนา นอกจากนี้ยังมีการเรียนรู้ชุมชนที่มีความเข้มแข็งและความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นต้น โดยนักศึกษาได้สัมผัสและเรียนรู้ในวิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กับนักศึกษา ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวในประเด็นนี้ว่า

“...ที่เห็นอย่างชัดเจนคือ โครงการ IMTGT โดยเป็นการส่งเสริมนักศึกษาที่มาจากหลากหลายคณะ หลากหลายชั้นปี จากมหาวิทยาลัยเครือข่ายจาก 3 ประเทศ จำนวน 10 มหาวิทยาลัย กิจกรรมดังกล่าวมีการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ในหลายๆด้าน เช่น ด้านการแสดงดนตรี ด้านการแสดงบนเวที เป็นต้น เป็นภาพที่ชัดเจนมากหากได้เรียนรู้ นอกจากนี้โครงการดังกล่าวจะมีการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมเข้าด้วยกันอย่างชัดเจน...” (รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์. สัมภาษณ์วันที่ 3 มกราคม 2556)

“...กิจกรรมที่จัดขึ้นมาในขณะนี้ทุกกิจกรรมถือว่าเป็นกิจกรรมที่มีการดำเนินการเป็นประจำไปแล้ว คือ กิจกรรมด้านศาสนาของนักศึกษา ของชมรมต่างๆ ประเด็นที่สองโครงการพหุวัฒนธรรมในเชิงมหกรรม ไม่ว่าจะทางคณะจะจัดขึ้นมาหรือทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้นมา โดยใช้รูปแบบของการดึงความหลากหลายจากต่างภูมิภาค ต่างศาสนา ต่างวิถีชีวิตของแต่ละกิจกรรมเข้ามามีส่วนร่วม อันนั้นก็ถือว่าเป็นพหุวัฒนธรรมหรือว่ากิจกรรมหนึ่งที่ใช้อยู่ในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีการไปเรียนรู้ชุมชนในสังคมที่มีความหลากหลาย โดยมีชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมอยู่ร่วมกัน ไม่มีปัญหา เป็นชุมชนเข้มแข็ง นักศึกษาสัมผัสและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นการเปิดโลกทัศน์อย่างหนึ่งในกับนักศึกษาหรือแม้กระทั่งการเปิดโลกทัศน์สู่สากลในการเรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งถือได้ว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ของเรามีความได้เปรียบกว่ามหาวิทยาลัยอื่นๆ เพราะเราอยู่ใกล้กับประเทศเพื่อนบ้านอย่าง ประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ เป็นต้น...” (หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษา. สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

“...กิจกรรมที่ส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมที่มหาวิทยาลัยได้จัดให้กับนักศึกษาปีละ 1 ครั้ง ในภาคการศึกษาที่ 1 คือ โครงการสานสัมพันธ์วัฒนธรรม ถิ่นใต้ ซึ่งเป็นโครงการที่เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเกิดการยอมรับในความแตกต่างในด้านต่างๆ นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจะได้เรียนรู้ คำสอนของแต่ละศาสนา ซึ่งมุ่งเน้นให้ทุกคนเป็นคนดีตลอดทั้งรูปแบบกิจกรรมนั้นมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหา เนื้อเรื่อง รายละเอียดออกไปเป็นตอนๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลาย ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานกิจการนักศึกษาของแต่ละคณะ สโมสรนักศึกษา องค์การบริหารองค์การนักศึกษา สภานักศึกษาและชมรมต่างๆ...” (เจ้าหน้าที่กองกิจการนักศึกษา. สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

จากแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมนั้น สามารถแยกออกเป็น 2 ประเด็น คือ แนวทางการส่งเสริมการหยุดการเรียนรู้ การสอนในวันสำคัญทางศาสนาและแนวทางการส่งเสริมการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง นอกจากนี้ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีกิจกรรมที่ส่งเสริมกับสังคมพหุวัฒนธรรมอยู่หลายกิจกรรม โดยกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น ได้ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการได้สัมผัสกับของจริงและกระบวนการที่เป็น

รูปธรรมอย่างชัดเจน เช่น โครงการ IMT-GT (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle) โครงการการเรียนรู้ชุมชนที่มีความเข้มแข็งและความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นต้น ส่วนระดับมหาวิทยาลัยนั้นมีกิจกรรมที่จัดขึ้นคือโครงการพหุวัฒนธรรมในเชิงมหกรรม เป็นการใช้รูปแบบของการดึงความหลากหลายจากต่างภูมิภาค ต่างศาสนา ต่างวิถีชีวิตของแต่ละกิจกรรมเข้ามามีส่วนร่วม โดยจัดให้กับนักศึกษาปีละ 1 ครั้ง ในภาคการศึกษาที่ 1 คือ โครงการสานสัมพันธ์วัฒนธรรม ถิ่นใต้

3. รูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม

การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ในปัจจุบันนั้น มีการดำเนินการที่หลากหลายรูปแบบ ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาทุกระดับ ผลการศึกษาสามารถสรุปรูปแบบกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ที่มีการดำเนินการในปัจจุบันมี 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาตามแผนงานประจำปี ซึ่งอยู่ในลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

รูปแบบที่ 2 การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาตามความสนใจที่นักศึกษาคิดขึ้นเองและตามที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดให้

รูปแบบที่ 3 การจัดโครงการหรือกิจกรรมที่นักศึกษาให้มีความหลากหลายและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็น

รูปแบบที่ 1 การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาตามแผนงานประจำปี ซึ่งอยู่ในลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาตามแผนงานประจำปีนั้น การดำเนินการในปัจจุบันจะอยู่ในลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งมหาวิทยาลัยได้ให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ระดับปริญญาตรีที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2550 เป็นต้นไป ทุกคณะทุกวิทยาเขตและเขตการศึกษา จะต้องผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดจึงจะได้รับการเสนอชื่อเพื่อขอรับพระราชทานปริญญาบัตร ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวไว้ว่า

“...การจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ในปัจจุบันนั้นเป็นการดำเนินการในรูปแบบของการทำตามแผนงานประจำปีที่ได้วางไว้เหมือนกับทุกปี แต่จะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด โดยการจัดกิจกรรมดังกล่าวจะอยู่ในลักษณะของโครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ได้กำหนดให้นักศึกษาที่เข้ามาเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 เป็นต้นไป ต้องเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนไม่น้อยกว่า 17 กิจกรรม จำนวนไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง โดยแบ่งออกเป็นกิจกรรมบังคับเลือกและกิจกรรมเลือกเข้าร่วม...” (รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์. สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

“...ปัจจุบันมีการดำเนินการในรูปแบบของกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยการเอากิจกรรมที่จะจัดทุกปีมาจัดระบบและหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งเป็นนโยบายในการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยโดยมีส่วนสำคัญคือโครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรประเภทต่างๆ ซึ่งเป็นที่รับรู้ของนักศึกษาว่าประกอบด้วยกิจกรรมบังคับเลือกและกิจกรรมเลือกเข้าร่วมทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วยด้านจิตสำนึกสาธารณะ ด้านทักษะทางสังคม ด้านภาคภูมิใจในลูกพระบิดา ด้านการสร้างประชาธิปไตยและด้านสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งมหาวิทยาลัยมีแนวทางและกำหนดกรอบไว้ชัดเจนแล้วในเรื่องการจัดกิจกรรมนักศึกษาในเชิงพหุวัฒนธรรม...” (หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษา. สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

“...การดำเนินการนั้น มีรูปแบบการดำเนินการที่หลากหลายแต่ที่เห็นเป็นรูปธรรมและมีการปฏิบัติทุกปีคือ การปฏิบัติตามแผนงานประจำปีและโครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยทั้งสองส่วนนี้มีส่วนที่เกี่ยวข้องกันและจะต้องมีการดำเนินการคู่ขนานกันไป เนื่องจากกิจกรรมทุกอย่างที่จัดขึ้นนั้นจะต้องอยู่ภายใต้กรอบของโครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นหรือกิจกรรมเก่าที่จัดมาแล้วทุกปี...” (รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์. สัมภาษณ์วันที่ 3 มกราคม 2556)

การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาตามแผนงานประจำปี ซึ่งอยู่ในลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตร นั้นจะมีการดำเนินการในรูปแบบของการทำตามแผนงานประจำปีที่ได้วางไว้เหมือนกันทุกปี แต่จะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด โดยได้กำหนดให้นักศึกษาที่เข้ามาเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 เป็นต้นไปต้องเข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบของกิจกรรมบังคับเลือกและกิจกรรมเลือกเข้าร่วมทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) กิจกรรมเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และความมีวินัย 2) กิจกรรมเสริมทักษะทางสังคม วิชาการหรือวิชาชีพ และเสริมสร้างสมรรถสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย 3) กิจกรรมเสริมสร้างคุณภาพภูมิปัญญาในสถาบัน ความเป็นลูกพระบิดา เป็นหนึ่งเดียวไม่แยกวิทยาเขต/เขตการศึกษา 4) กิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจในพหุวัฒนธรรม และความเป็นประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5) กิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาสุขภาพ

รูปแบบที่ 2 การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาตามความสนใจที่นักศึกษาคิดขึ้นเองและตามที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดให้

ในสภาพปัจจุบันของการจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาตามความสนใจที่นักศึกษาคิดขึ้นเองและตามที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดให้นั้นจะมีการดำเนินการในลักษณะของการรวมกลุ่มนักศึกษาเพื่อคิดรูปแบบหรือกิจกรรมใหม่ๆตามที่ตนเองสนใจโดยอยู่ในกระแสสังคมหรือสถานการณ์ในช่วงนั้นๆ นอกจากนี้ยังมีการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรกิจกรรมนักศึกษาในระดับต่างๆ โดยอยู่ภายใต้กรอบการดูแลและควบคุมของมหาวิทยาลัย ดังที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวไว้ว่า

“...การจัดกิจกรรมนักศึกษาในปัจจุบันนั้นแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกัน คือ กิจกรรมที่นักศึกษาคิดขึ้นเอง โดยผ่านชมรมต่างๆที่สังกัดกับองค์การบริหารองค์การนักศึกษาถ้าหากใช้งบประมาณก็จะผ่านองค์การบริหารองค์การนักศึกษาหรืออยู่ในการดูแลของสถานศึกษา โดยจะอยู่ในกรอบของวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม กีฬา บำเพ็ญประโยชน์โดยการดำเนินการดังกล่าวนั้นขึ้นอยู่กับว่านักศึกษาคิดจะจัดให้มีความสอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมหรือไม่และกิจกรรมในส่วนที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดให้ คณะหรือมหาวิทยาลัยในที่นี้หมายถึงหน่วยกิจการนักศึกษา สโมสรนักศึกษาและกองกิจการนักศึกษาเป็นผู้จัดกิจกรรมให้กับนักศึกษา ซึ่งหากพูดถึงสังคมพหุวัฒนธรรมก็มองว่าการจัดกิจกรรมที่ผ่านกระบวนการในการจัดขององค์กรกิจกรรมส่วนกลางของมหาวิทยาลัยนั้นจะเกี่ยวข้องกับการแต่ง

กายชุดนักศึกษา อาหารการกิน แต่มองว่ายังไม่มิลักษณะวิถีชีวิตความเป็นอยู่
ของผู้คน เราอาจจะมองผิวเผินในเรื่องของนาฏศิลป์ การแต่งกาย ความเป็น
วิถีพุทธ ความเป็นวิถีมุสลิม ความเป็นวิถีคริสต์...”

(ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา. สัมภาษณ์วันที่ 3 มกราคม 2556)

“...มองเป็นสองส่วน ส่วนที่หนึ่งคือส่วนของคณะและ
มหาวิทยาลัย ส่วนที่สองคือนักศึกษา โดยในส่วนที่หนึ่งจะเป็นในภาพรวมของ
คณะและมหาวิทยาลัยในระดับนโยบาย เพราะฉะนั้นการจัดกิจกรรมนักศึกษา
จึงเป็นในภาพรวมทั้งในส่วนคณะและในส่วนมหาวิทยาลัยแต่ในทางกลับกัน
การเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมนั้นส่วนตัวมองว่าจะต้องให้ส่วนที่สองคือ
นักศึกษาการได้เข้ามามีส่วนร่วมซึ่งจะจึงเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมในการสร้าง
ความกลมกลืนและให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน...” (รองคณบดีฝ่าย
กิจการนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ. สัมภาษณ์วันที่ 5 มกราคม 2556)

“...รูปแบบนโยบายกว้างๆที่ท่านรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนา
นักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ได้มอบไว้เป็นนโยบายว่าจะเน้นในเรื่องของ
อะไรบ้างนั้นเช่น ให้นักศึกษาเน้นในเรื่องสังคมพหุวัฒนธรรม แล้วให้
นักศึกษาไปคิดตัวกิจกรรมเองว่ากิจกรรมที่นักศึกษาสนใจที่จะจัดและส่งเสริม
ในเรื่องนั้นมีกิจกรรมอะไรบ้าง ส่วนในระดับมหาวิทยาลัยก็จะมีแผนรองรับใน
ด้านดังกล่าวอยู่แล้วทั้งแผนงานที่มีการทำงานร่วมกันระหว่างกองกิจการ
นักศึกษากับคณะ แผนงานระหว่างกองกิจการนักศึกษากับองค์กรกิจกรรม
ระดับมหาวิทยาลัยหรือแม้กระทั่งการทำงานร่วมกันของทั้งสามส่วน ซึ่ง
ปัจจุบันรู้สึกว่ นักศึกษามีความเข้าใจมากขึ้นว่ากิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุ
วัฒนธรรมคืออะไรและนักศึกษาเองก็สามารถที่จะจัดกิจกรรมประเภทดังกล่าว
ในการที่จะตอบโจทย์ในเรื่องของสังคมพหุวัฒนธรรมได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น...”
(ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา. สัมภาษณ์วันที่ 9 มกราคม 2556)

การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาตามความสนใจที่นักศึกษาคิดขึ้นเองและ
ตามที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดให้ นั้นแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกัน โดยกิจกรรมที่นักศึกษาคิด
ขึ้นเองนั้นจะต้องผ่านชมรมต่างๆที่สังกัดกับองค์การบริหารองค์การนักศึกษาถ้าหากใช้งบประมาณ
ก็จะผ่านองค์การบริหารองค์การนักศึกษาหรืออยู่ในการดูแลของสภานักศึกษา ส่วนกิจกรรมที่คณะ

หรือมหาวิทยาลัยจัดให้จะเป็นอยู่ในลักษณะของการจัดกิจกรรมในภาพรวมของคณะและมหาวิทยาลัยที่ได้มีแผนรองรับในด้านต่างๆ ทั้งแผนงานที่มีการทำงานร่วมกันระหว่างกองกิจการ นักศึกษากับคณะ แผนงานระหว่างกองกิจการนักศึกษากับองค์กรกิจกรรมระดับมหาวิทยาลัยหรือแม้กระทั่งการทำงานร่วมกันของทั้งสามส่วน ซึ่งในปัจจุบันนักศึกษามีความเข้าใจมากขึ้นว่า กิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมคืออะไรและนักศึกษาก็สามารถที่จะจัดกิจกรรมประเภทดังกล่าวในการที่จะตอบโจทย์ในเรื่องของสังคมพหุวัฒนธรรมได้ชัดเจนมากกว่าในอดีต

รูปแบบที่ 3 การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาให้มีความหลากหลายและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็น

โครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาที่มีการดำเนินการจัดอยู่ในปัจจุบันนั้นยังไม่มี ความหลากหลายและเป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะของการกำหนดกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน โดยไม่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาทั่วไปที่สนใจได้มีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว นอกจากนี้ยังขาดการมีส่วนร่วมของการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวไว้ว่า

“...กิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นยังไม่หลากหลายและเหมือนเดิมเกือบทุกปี จะทำอย่างไรให้มีเวทีของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะออกมาเป็นคำสอนหรือวิธีการปฏิบัติ วิถีพุทธเป็นแบบไหน วิถีมุสลิมเป็นแบบไหน วิถีคริสต์เป็นแบบไหน ในส่วนของความเชื่อทางศาสนาหรือคำสอนทางศาสนาและนำไปสู่การปฏิบัติ เราไม่ได้มีการพูดคุยหรือแลกเปลี่ยนกันอย่างจริงจังหรือรู้กันเฉพาะกลุ่มคนนั้นๆ หรือกลุ่มคนที่สนใจ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมกับนักศึกษามุสลิมก็จะถามเขาในสิ่งที่สงสัยแต่ยังไม่มีกิจกรรมที่สามารถบอกให้เพื่อนรู้ได้ คนพุทธก็ไม่เคยบอกเลยว่าวิถีพุทธเป็นแบบไหน หมายถึงวิถีการใช้ชีวิต ตั้งแต่การเป็นอยู่ การใช้ชีวิต วิธีคิด การคิด เรื่องของวัฒนธรรมซึ่งยังไม่มีการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ในประเด็นดังกล่าว...” (ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา, สัมภาษณ์วันที่ 3 มกราคม 2556)

“...ควรทำทุกอย่างให้เป็นปกติ ไม่ว่าจะเป็นประเพณีหรือวัฒนธรรม มีความจำเป็นอย่างไรที่มหาวิทยาลัยและคณะต้องให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครอง ชุมชนและมหาวิทยาลัย ซึ่งจะเป็นการเรียนรู้อ

ร่วมกันและเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน...” (รองคณบดีฝ่าย
กิจการนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ. สัมภาษณ์วันที่ 5 มกราคม 2556)

“...มหาวิทยาลัยควรจะต้องออกแบบกิจกรรมนักศึกษาไม่ให้เกิด
ข้อจำกัดและสามารถทำให้นักศึกษาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกคนตามที่
ตนเองสนใจและจะต้องมีการส่งเสริมให้นักศึกษาได้เข้าใจถึงวิถีชีวิตและ
วัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไปของแต่ละศาสนา เน้นถึงการสร้างสังคมพหุ
วัฒนธรรมที่มีการหลอมรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้น ไม่ใช่เป็นการจัด
กิจกรรมเพื่อวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่ง...” (รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนา
นักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์. สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

“...รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุ
วัฒนธรรมนั้นควรมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ใน
หลายมิติและควรมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของ
สังคมที่สำคัญคือ นักศึกษาทุกคน ทุกศาสนา สามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ในวิถี
การปฏิบัติของแต่ละศาสนาและกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นจะต้องเกิดการยอมรับและ
เข้าใจ สามารถอยู่ร่วมกันได้โดยไม่มี ความขัดแย้ง นักศึกษาได้เรียนรู้ในหลาย
มิติและควรมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคม
ที่สำคัญคือ นักศึกษาทุกคน ทุกศาสนา สามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ในวิถีการ
ปฏิบัติของแต่ละศาสนาและกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นจะต้องเกิดการยอมรับและ
เข้าใจ สามารถอยู่ร่วมกันได้โดยไม่มี ความขัดแย้ง...” (เจ้าหน้าที่กองกิจการ
นักศึกษา. สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

“...การจัดกิจกรรมนั้นจะต้องมีความหลากหลาย โดยสามารถที่
จะแยกรายละเอียดต่างๆออกเป็นหลายๆด้านหรืออาจกล่าวได้ว่ามีลักษณะของ
การผสมผสานระหว่างกิจกรรมที่ให้ความรู้ในรูปแบบนิทรรศการ การสาธิต
และการแสดง นอกจากนี้จะต้องมีการทำงานร่วมกันระหว่างนักศึกษา
เจ้าหน้าที่หรือทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสในการทำงานร่วมกันเพื่อให้
นักศึกษาได้รู้จักการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็นและรู้จักการแก้ปัญหา...” (เจ้าหน้าที่
กองกิจการนักศึกษา. สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

การจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมกับสังคมพหุวัฒนธรรม นั้นผู้ให้ข้อมูลหลักได้ชี้แนะว่าควรจะมีการกำหนดรูปแบบที่ชัดเจนและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนมุมมองในประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดกิจกรรมสามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการดำเนินการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้เป็นปกติตามวิธีการที่ควรจะเป็น เช่น การให้ความสำคัญกับประเพณีหรือวัฒนธรรมตามเทศกาลต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้มหาวิทยาลัยจะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครอง ชุมชนและมหาวิทยาลัย ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในเรื่องต่างๆ ทั้งนี้มหาวิทยาลัยควรจะต้องออกแบบกิจกรรมนักศึกษาไม่ให้เกิดข้อจำกัดโดยให้นักศึกษาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกคนและจะต้องมีการส่งเสริมให้นักศึกษาได้เข้าใจถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละศาสนา เน้นการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีการหลอมรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่ใช่เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่ง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม

การมีรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมนั้น จะส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งมหาวิทยาลัยได้มีรูปแบบกิจกรรมที่ชัดเจนอยู่แล้วแต่ที่สำคัญคือนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้นจะให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ซึ่งผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อชี้แนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ไว้ 3 ข้อดังนี้

- 1) มหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องให้ความสำคัญและสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาไทยกับนักศึกษาชาวต่างชาติให้มากกว่านี้
- 2) มหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
- 3) มหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาในช่วงวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ เพื่อไม่ให้กระทบกับการเรียนของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา

2.1 ปัญหาและแนวทางในการจัดกิจกรรมนักศึกษา

2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา

2.1 ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา

ปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นั้นมีอยู่ด้วยกันหลายองค์ประกอบ เช่น ตัวบุคคลไม่สนใจในเรื่องที่ต่างจากวิถีชีวิตของตนเอง กิจกรรมขาดแรงจูงใจที่จะดึงดูดให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าไปเรียนรู้ อาจารย์ที่ปรึกษาขาดความรู้ ความสามารถหรือแม้กระทั่งการระดมกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมแค่บางกลุ่ม โดยไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่สนใจได้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้เกิดข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในทุกระดับโดยแยกออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านเวลา
2. ปัญหาด้านบุคลากร
3. ปัญหาด้านความรู้พื้นฐาน
4. ปัญหาด้านอื่นๆ

1. ปัญหาด้านเวลา

การจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ในปัจจุบันนั้น จะต้องยอมรับว่าปัญหาด้านเวลาคือสิ่งที่สำคัญมาก เนื่องจากตารางเรียนของนักศึกษาในบางสาขาวิชาหรือบางคณะนั้นเริ่มเรียนตั้งแต่เวลา 08.00 น. และเลิกเรียน 18.00 น. จึงทำให้นักศึกษาไม่มีเวลาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา โดยในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ในบางสาขาวิชาหรือบางคณะก็มีการเรียนการสอนเช่นกัน บางครั้งหากมีการจัดกิจกรรมนักศึกษาขึ้นมา ก็จะจัดพร้อมเกือบทุกคณะทั้งมหาวิทยาลัย จึงทำให้นักศึกษาเกิดความสับสนที่ในการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้การจัดกิจกรรมนักศึกษาในปัจจุบันไม่มีสิ่งดึงดูดหรือสิ่งที่จะกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญในกิจกรรมนั้นๆ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวว่า

“...นักศึกษาไม่ได้สละเวลาหรือให้ความสำคัญกับกิจกรรมประเภทนี้ เนื่องจากกิจกรรมประเภทนี้หากนักศึกษาเข้าร่วมแล้วก็ไม่ได้รับสิ่ง

ตอบแทนหรือสิ่งที่จะกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว...” (รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์. สัมภาษณ์วันที่ 3 มกราคม 2556)

“...ปัจจุบันนี้ต้องยอมรับว่านักศึกษาเรียนหนักมากแทบจะไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดนั้นจะชนกับเวลาเรียนของนักศึกษาหรือหากไม่ชนกับเวลาเรียนกิจกรรมที่จัดขึ้นก็จะจัดพร้อมกันๆ คณะจัดบ้าง มหาวิทยาลัยจัดบ้าง นักศึกษาก็ต้องเลือกที่จะเข้าร่วม บางครั้งนักศึกษาเองก็จัดสนใจไม่ถูก...” (รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์. สัมภาษณ์วันที่ 4 มกราคม 2556)

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าแนวทางการบริหารจัดการเรื่องของเวลาระหว่างการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ไม่สอดคล้องกัน จึงทำให้นักศึกษาไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ จึงเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยหรือผู้จัดกิจกรรมนักศึกษาที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการในเรื่องดังกล่าวโดยเฉพาะเรื่องของตารางเรียนที่ชนกับการกิจกรรมนักศึกษาหรือการจัดตารางเรียนให้นักศึกษาได้มีเวลาว่างในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งในการจัดกิจกรรมศึกษานั้นจะต้องหารูปแบบหรือวิธีการให้นักศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญพร้อมกับการหาวิธีการในการดึงดูดนักศึกษาให้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

2. ปัญหาด้านบุคลากร

การจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่ นั้น จะต้องยอมรับว่ายังมีข้อจำกัดในเรื่องของบุคลากรด้านกิจการนักศึกษา โดยเฉพาะบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านพหุวัฒนธรรมยังมีค่อนข้างน้อย ที่ผ่านมามีการจัดกิจกรรมนักศึกษาในด้านนี้อาศัยการเรียนรู้แบบค่อยเป็นค่อยไปจากการปฏิบัติจริง จึงส่งผลให้กิจกรรมที่จัดขึ้นมานั้นไม่มีความหลากหลายหรืออาจกล่าวได้ว่าการจัดกิจกรรมนักศึกษาในปัจจุบันเป็นการจัดกิจกรรมตามรูปแบบเดิมที่ได้จัดมาทุกปี ดังที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวไว้ว่า

“...มองว่าผู้บริหารของมหาวิทยาลัยไม่ได้กระตุ้นหรือให้ความสำคัญในเรื่องนี้ มหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องปล่อยให้ไปตามธรรมชาติที่มีการเรียนรู้กันเอง โดยจะส่งผลกระทบต่อนักศึกษาอย่างแน่นอนทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะเนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่หรือไม่มีอาจารย์ที่มี

ความรู้เฉพาะด้านที่จะรับผิดชอบในเรื่องนี้ได้โดยตรงหรือเก่งงานนี้โดยตรง ก็มีแต่ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยเท่านั้นที่รับผิดชอบ ซึ่งเป็นการรับผิดชอบต่อคนทั้งมหาวิทยาลัยด้วยกำลังของเจ้าหน้าที่แค่ไม่กี่คน ส่วนหน่วยงานอื่นๆที่รับผิดชอบก็ไม่ชัดเจน อาจเป็นการดำเนินงานไปตามกิจกรรมที่มีการจัดขึ้นในแต่ละครั้งโดยอาศัยการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ในสิ่งที่ทำแบบค่อยเป็นค่อยไป คือแล้วแต่นโยบายของผู้บริหารทั้งในระดับคณะหรือแม้กระทั่งในระดับทางมหาวิทยาลัยก็ให้ความสำคัญกับงานวิจัยและการเรียนการสอนมากกว่าการให้ความสำคัญกับสังคมพหุวัฒนธรรมทั้งๆที่เรื่องนี้คือเรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่งเนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องคือนักศึกษา บุคลากรและทุกคนที่อยู่ในมหาวิทยาลัย นี่เป็นการเรียนรู้ที่จะทำให้สังคมของมหาวิทยาลัยมีความสงบสุข อาจจะไม่ใช่ด้านวิชาการแต่นี้คือปัจจัยพื้นฐานของการอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข...” (รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์. สัมภาษณ์วันที่ 4 มกราคม 2556)

“...ปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้ต้องยอมรับว่าทุกฝ่ายร่วมมือกันขับเคลื่อนอย่างจริงจังมาก เนื่องจากข้อจำกัดของบุคลากรในด้านงานกิจการนักศึกษาหรืออาจารย์ที่มีความรู้ด้านนี้มีน้อยมากที่ผ่านมาร่างต่างเรียนรู้จากหน้างานจริง ในระดับมหาวิทยาลัยนั้นก็น่าเห็นใจศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยที่ต้องรับผิดชอบต่อคนทั้งมหาวิทยาลัยด้วยกำลังคนแค่ไม่กี่คนไหนจะนักศึกษา ไหนจะอาจารย์ ไหนจะเรื่องอื่นๆสิ่งๆที่ได้ตอนนี้คือการช่วยกันของทุกฝ่ายเพื่อสร้างกิจกรรมลักษณะนี้ให้เกิดขึ้นมาในมหาวิทยาลัย...” (รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์. สัมภาษณ์วันที่ 3 มกราคม 2556)

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยจะต้องกระตุ้นให้เห็นความสำคัญในเรื่องของการสนับสนุนบุคลากรด้านกิจการนักศึกษาให้มีความรู้ในด้านของพหุวัฒนธรรมเพื่อเป็นพื้นฐานในคิดกิจกรรมหรือจัดกิจกรรมนักศึกษาให้มีความหลากหลาย นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยจะต้องมีแนวทางในการส่งเสริมและสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรด้านกิจการศึกษากับศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นการ

ขับเคลื่อนแนวทางการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการเรียนรู้ร่วมกันจากการทำงานจริง

3. ปัญหาด้านความรู้พื้นฐาน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นวิทยาเขตที่มุ่งเน้นการศึกษาสาขาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพเป็นหลัก จึงทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ นั้นมีความรู้พื้นฐานในด้านของสังคมศาสตร์ค่อนข้างน้อยหรืออาจกล่าวได้ว่านักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นมีความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์มากกว่าด้านสังคมศาสตร์ จึงส่งผลทำให้นักศึกษามีความสนใจในด้านที่ตนเองศึกษามากกว่าการหาความรู้เพิ่มเติมในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะความรู้ในด้านของความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับตนเองและไม่น่าสนใจ นอกจากนี้นักศึกษายังมีความเข้าใจว่าการศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมนั้นคือการศึกษากิจการหรือการทำความเข้าใจเฉพาะประเด็นในเรื่องของศาสนาที่แตกต่างกันเท่านั้น โดยไม่ได้มองในประเด็นอื่นๆ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวว่า

“...นักศึกษา บุคลากรและทุกภาคส่วนยังขาดความรู้และความเข้าใจในเรื่องของสังคมพหุวัฒนธรรม ส่วนการเรียกร้องให้ผู้อื่นมาเข้าใจวัฒนธรรมของตนเองนั้น จะต้องสร้างความเข้าใจในลักษณะของการเข้าใจวัฒนธรรมซึ่งกันและกันเพื่อที่จะเชื่อมโยงส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้าหากันบนมิติแห่งความหลากหลายและความแตกต่างของสังคมเช่น เพศ อายุ ระดับความรู้และพื้นฐานทางสังคมที่แตกต่างกัน และที่สำคัญคือส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาแน่นอน เพราะหากมีรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมกับสังคมพหุวัฒนธรรมนั้นจะส่งผลให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น เนื่องจากบางครั้งในการจัดกิจกรรมไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม...” (รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

“...ในเรื่องดังกล่าวนี้มองว่าขึ้นอยู่กับตัวนักศึกษา โดยนักศึกษามันไม่ได้สนใจในเรื่องที่ต่างจากวิถีของตัวเองและมักจะคิดว่ากิจกรรมดังกล่าวนี้ขาดแรงจูงใจที่จะเข้าไปเรียนรู้หรือรู้กันแค่ผิวเผิน เคยถามนักศึกษา

เหมือนกันว่าคุณไม่อยากจะรู้วิถีชีวิตของคนอื่นบางหรือ ซึ่งนักศึกษาตอบกลับมาว่าแล้วเขาจะให้หนูเข้าไปเรียนรู้ได้หรือนักศึกษาที่เข้ามาเรียนที่นี่หลักๆจะเป็นไทยพุทธ และไทยมุสลิม เขาควรได้รู้จักกันให้มากขึ้น ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน แต่ดูเหมือนว่ามีกรอบหรืออะไรบางอย่างมาเกี่ยว ทำให้ไม่รู้วิถีชีวิตซึ่งกันและกัน...” (ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา, สัมภาษณ์วันที่ 3 มกราคม 2556)

“...การขับเคลื่อนแนวทางเสริมสร้างพหุวัฒนธรรมนั้นต้องยอมรับว่าไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จะเป็นในลักษณะของการดึงกันไปดึงกันมาหรืออาจกล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยยังขาดทิศทางหรือนโยบายในการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถที่จะนำไปปรับใช้ในส่วนต่างๆของการพัฒนานักศึกษาและมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ปัญหาที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งคือ กลุ่มของผู้นำนักศึกษาทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะยังไม่มีความรู้พื้นฐานด้านพหุวัฒนธรรมหรือหากมีความรู้ในเรื่องดังกล่าวก็จะมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น จึงส่งผลสะท้อนในการคิดโครงการหรือการวางแผนในการจัดโครงการที่ไม่ได้คำนึงถึงเรื่องดังกล่าว...”

(เจ้าหน้าที่กองกิจการนักศึกษา, สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องที่จะต้องกระตุ้นและส่งเสริมให้นักศึกษา บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของสังคมพหุวัฒนธรรม นอกจากนี้จะต้องสร้างความเข้าใจในลักษณะของการเข้าใจวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะเชื่อมโยงส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้าหากันบนมิติแห่งความหลากหลายและความแตกต่างของสังคมเช่น เพศ อายุ ระดับความรู้และพื้นฐานทางสังคม ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้จะส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ทั้งนี้ทุกภาคส่วนจะต้องขับเคลื่อนแนวทางเสริมสร้างพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้เรื่องดังกล่าวและสามารถนำมาปรับใช้กับการกิจกรรมนักศึกษาในส่วนต่างๆของการพัฒนานักศึกษาและมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่

4. ปัญหาด้านอื่นๆ

การจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่จะต้องยอมรับว่าผู้จัดกิจกรรมในบางองค์กรยังไม่เปิดกว้างให้นักศึกษาที่สนใจได้เข้าไปเรียนรู้ใน

กิจกรรมดังกล่าวหรือยังมีการปิดกั้นและจัดกิจกรรมให้นักศึกษากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมนักศึกษานั้นในบางครั้งยังมีการเรียนการสอนถึงแม้ว่าจะเป็นวันหยุดราชการก็ตาม ดังที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวว่า

“...ปัญหานั้นแยกออกเป็น 2 ประเด็น คือ 1) ผู้จัดในส่วนขององค์กรกิจกรรมนักศึกษาที่ดูแลในภาพรวมยังไม่เปิดกว้างให้กับเพื่อนต่างศาสนา ต่างวัฒนธรรม ผมคิดว่ายังขาดกลยุทธ์ในการดึงนักศึกษาที่สนใจในเรื่องดังกล่าวเข้ามา มีบทบาทและมีส่วนร่วมหรือขาดแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ตัวอย่างเช่น ค่าอาสาพัฒนาต่างๆ ในความเป็นจริงหากชมรมใดชมรมหนึ่งที่เป็นชมรมด้านศาสนา ก็ควรที่จะเปิดกว้างให้นักศึกษาที่ต่างศาสนาแต่สนใจในตัวกิจกรรมดังกล่าวได้เข้าร่วมด้วย 2) ปัญหาการทำความเข้าใจ การส่งเสริมหรือเสริมสร้างให้เกิดการยอมรับในส่วนของสังคมภายในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะ บุคลากรและนักศึกษาให้เกิดการยอมรับความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม อย่าให้เกิดในลักษณะน้ำผึ้งหยดเดียว คือ มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านศาสนาแต่อาจารย์นัดสอบก็ให้นักศึกษาเลือกเอาว่าจะเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดหรือจะเลือกเข้าสอบหรือแม้กระทั่งการประกาศหยุดการเรียนการสอน แต่อาจารย์นัดสอบชดเชย ซึ่งบางครั้งส่วนดีทั้งหมด 90% มีอยู่ 10% ที่เกิดแบบนี้ทำให้นักศึกษาเกิดข้ออ้างเพื่อมาต่อรองกับผู้จัดกิจกรรม...” (หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษา สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าถึงแม้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะพยายามที่จะเปิดกว้างให้นักศึกษาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามที่ตนเองสนใจ แต่ก็ยังมีบางองค์กรกิจกรรมที่ยังไม่เปิดยอมรับและเปิดกว้างในเรื่องนี้ โดยเฉพาะองค์กรกิจกรรมด้านศาสนา นอกจากนี้เป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการทำความเข้าใจและส่งเสริมการยอมรับให้สังคมพหุวัฒนธรรมเกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัย

ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมประกอบด้วย ปัญหาด้านเวลา ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านความรู้พื้นฐาน ปัญหาด้านอื่นๆ ทั้งนี้ผู้บริหารของ

มหาวิทยาลัยไม่ได้กระตุ้นหรือให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวปล่อยให้ไปตามธรรมชาติที่มีการเรียนรู้กันเอง โดยมีแค่ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยเท่านั้นที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมประเภทดังกล่าว แม้กระทั่งในระดับมหาวิทยาลัยก็ให้ความสำคัญกับงานวิจัยและการเรียนการสอนมากกว่าการให้ความสำคัญกับสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งนักศึกษา บุคลากรและทุกภาคส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของสังคมพหุวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยยังขาดกลยุทธ์ในการดึงนักศึกษาที่สนใจในเรื่องดังกล่าวเข้ามา มีบทบาท มีส่วนร่วมหรือขาดแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังขาดทิศทางหรือนโยบายในการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถที่จะนำไปปรับใช้ในส่วนต่างๆของการพัฒนานักศึกษาและมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่

แนวทางการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมีแนวทางและวิธีการในการแก้ปัญหาดังกล่าว คือ จะต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมในเรื่องของการส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยและจะต้องมีการพูดคุยเพื่อสื่อสารกันอย่างจริงจังที่จะจัดกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นชมรมมุสลิม ชมรมพุทธ ชมรมคริสต์หรือชมรมด้านศิลปวัฒนธรรม จะต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในการดำเนินงานระหว่างองค์กรกิจกรรมนักศึกษาและมีการดำเนินงานตามรูปแบบอย่างชัดเจน โดยเฉพาะชมรมด้านศาสนาถือได้ว่ามีความเข้มแข็งมาก ซึ่งสามารถสรุปได้ 5 ประเด็นดังนี้

1. การดำเนินการอย่างเป็นเอกภาพ

การส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัย การจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ผ่านมาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีรูปการดำเนินการที่ต่างคนต่างทำโดยไม่ได้มีการบูรณาการหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะในประเด็นของการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านของการส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัย ที่ผ่านมานั้นหน่วยงานที่ขับเคลื่อนในระดับนักศึกษาได้พยายามในการกระตุ้นให้นักศึกษาตระหนักและให้ความสำคัญ แต่ในระดับบุคลากรสายสนับสนุนและสายวิชาการยังไม่ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว ดังที่ ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา กล่าวว่า

“...ที่ผ่านมาจากองกิจการนักศึกษาได้พยายามในการกระตุ้นและให้นักศึกษาเห็นความสำคัญในเรื่องของการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความสุข โดยเฉพาะสังคมภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่มีข้อได้เปรียบ

ในเรื่องของการเรียนรู้พฤติกรรมทั้งในแง่ของ วิธีชีวิต ความเป็นอยู่ ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้นแต่นั้น่ากังวล คือ ตอนนี้เรายังขาดแนวทางหรือรูปแบบ การดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมที่จะให้สังคมพฤติกรรมเกิดขึ้นภายใน มหาวิทยาลัย อาจเนื่องจากปัจจัยหลายสาเหตุเช่น การกำหนดแนวทางหรือกล ยุทธ์ในการสร้างสังคมพฤติกรรมให้เกิดขึ้นภายในสังคมพฤติกรรมทั้งใน ระดับนักศึกษา บุคลากรและอาจารย์และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (ผู้อำนวยการกอง กิจการนักศึกษา. สัมภาษณ์วันที่ 3 มกราคม 2556)

“...ในมุมมองของผมถือว่าการขับเคลื่อนนโยบายที่เป็นรูปธรรม คือสิ่งที่สำคัญ ซึ่งขณะนี้สิ่งที่มหาวิทยาลัยได้พยายามที่จะกำหนดให้ออกมาเป็น แนวทางหรือรูปแบบการปฏิบัติในการขับเคลื่อนสังคมพฤติกรรมที่เห็นให้ เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยที่สังเกตได้อย่างชัดเจนในขณะนี้คือ 1) ในเชิงนโยบายที่ ประกาศออกมา ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ไม่ยุ่งยากต่อผู้ปฏิบัติงาน เข้มทิศเชิง นโยบาย โครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ออกมาให้เห็นได้ชัดเจนในการส่งเสริม เรื่องของสังคมพฤติกรรม ผมว่าในส่วนนโยบายค่อนข้างชัด 2) จะทำอย่างไร ให้การขับเคลื่อนในส่วนของนโยบายเป็นไปอย่างสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นการ ประกาศการหยุดการเรียนการสอน จะทำอย่างไรให้ส่งผลต่อการปฏิบัติที่ได้รับ การยอมรับและให้มีความชัดเจนมากขึ้น...” (หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษา. สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

“...นโยบายหลักของมหาวิทยาลัยในขณะนี้คือพยายามที่จะเปิด โอกาสให้ทุกฝ่ายได้เข้ามาศึกษาร่วมกัน ซึ่งมหาวิทยาลัยพยายามที่จะหาจุดร่วม เดียวกัน ในการที่จะขับเคลื่อนให้ทุกฝ่ายสามารถทำงานร่วมด้วยกันได้มากกว่า การคิดที่จะจัดกิจกรรมที่แยกเป็นศาสนาใดศาสนาหนึ่ง อีกหนึ่งนโยบายของ มหาวิทยาลัยคือการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการเรียนรู้คุณลักษณะที่ แตกต่างกันในการสร้างความยอมรับซึ่งกันและกัน แต่ทำอย่างไรที่จะ เสริมสร้างให้นักศึกษามีความเข้มแข็งและพร้อมที่จะเรียนรู้...” (รองอธิการบดี ฝ่ายพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์. สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

2. การเพิ่มช่องทางในการสื่อสาร

การจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ที่ผ่านมา เกิดปัญหาเป็นอย่างมากในการที่จะพยายามประชาสัมพันธ์หรือสื่อสารให้นักศึกษาที่สนใจหรือให้กลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าร่วมโครงการได้รับทราบถึงข้อมูล ข่าวสารต่างๆ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดโครงการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นต้น ที่ผ่านมามีวิธีการหรือช่องทางในการดำเนินการนั้นจะอยู่ในรูปแบบของการติดป้ายประกาศ การบอกต่อและการประกาศผ่านเว็บไซต์เท่านั้น ซึ่งช่องทางการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวยังไม่สามารถที่จะครอบคลุมนักศึกษาได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย ดังที่ตัวแทนเจ้าหน้าที่กองกิจการนักศึกษากล่าวว่า

“...สาเหตุหนึ่งที่ทำให้การจัดโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ คือ นักศึกษาไม่ทราบข้อมูลของการจัดกิจกรรมที่ผ่านมามีปัญหานี้ ยังแก้ไม่ได้ ไม่ว่าจะใครหรือหน่วยงานไหนจัดกิจกรรมปัญหานี้ก็ยังคงเกิดขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการประชาสัมพันธ์ให้มีความหลากหลายหรือหลายช่องทางมากกว่าที่ผ่านมา...” (เจ้าหน้าที่กองกิจการนักศึกษา, สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

“...ต้องยอมรับว่าในปัจจุบันการรับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ เราสามารถที่จะรับทราบได้อย่างรวดเร็วจากหลากหลายช่องทาง เพราะฉะนั้นจะทำอย่างไรในการใช้ประโยชน์ช่องทางสื่อสารเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์กับการจัดกิจกรรมนักศึกษา โดยเฉพาะการสื่อสารให้กับนักศึกษาได้รับทราบถึงเรื่องต่างๆที่เราพยายามที่จะบอกกล่าวหรือประชาสัมพันธ์ เพราะที่ผ่านมามีการจัดกิจกรรมทุกหน่วยงานประสบปัญหาเดียวกัน คือ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ส่งผลให้นักศึกษาพลาดโอกาสในการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่มีประโยชน์ การประชาสัมพันธ์ในรูปแบบเดิมเช่น ป้ายประกาศ ป้ายประชาสัมพันธ์ คงจะไม่เพียงพอถึงเวลาแล้วที่ทุกฝ่ายจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการประชาสัมพันธ์และเพิ่มช่องทางของการให้นักศึกษาได้รับทราบข้อมูลได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว...” (ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา, สัมภาษณ์วันที่ 9 มกราคม 2556)

3. การมีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

การจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ที่ผ่านมายังเป็นการจัดกิจกรรมในรูปแบบของต่างคนต่างทำ โดยไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือยัง ไม่มีการเปิดกว้างให้สาธารณะได้รับทราบ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมในระดับของนักศึกษาผ่านการจัดกิจกรรมของชมรมด้านศาสนาซึ่งในบางชมรมนั้นยังมีการปิดกั้นให้นักศึกษาแค่บางกลุ่มเท่านั้น ทั้งๆที่มีนักศึกษากลุ่มอื่นๆสนใจในกิจกรรมดังกล่าว ดังที่ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา กล่าวไว้ว่า

“... จะต้องมีการพูดคุยเพื่อสื่อสารกัน จริงๆจริงๆ ที่จะจัดกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นชมรมมุสลิม ชมรมพุทธ ชมรมคริสต์หรือชมรมด้านศิลปวัฒนธรรม จะต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพราะที่ผ่านมายังไม่เห็นตรงนั้นเลย ซึ่งมองว่าควรจะมีเวทีเพื่อที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การหยุดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาได้ไปประกอบพิธีทางศาสนานั้นมองว่าเป็นเรื่องปลายทาง อาจเป็นแค่การส่งเสริมให้เขาไปทำในสิ่งที่เขาเชื่อ ที่เขาศรัทธาแต่ในส่วนของความเป็นนักศึกษาต้องมีเรื่องอื่น คือคุณจะมาสื่อสารให้คนอื่นได้รับรู้ในสิ่งที่เป็นความคิด ความเชื่อหรือการดำเนินชีวิตของคุณได้อย่างไรให้ออกไปสู่วงกว้างให้คนอื่นเข้าใจมากขึ้น นี่เป็นโจทย์ท้าทายที่เราจะต้องคิดและช่วยกันทำ แค่นี้ที่ประชุมบอกว่าในเวลาที่มีวันหยุด คุณควรจัดกิจกรรมที่ได้หยุดด้วย ซึ่งมองไม่เห็นทางเลยว่าใครจะเป็นคนจัด เพราะเมื่อถึงวันนั้นต่างคนก็ต่างไป ต่างแยกย้ายกันกลับบ้าน สมมติว่าวันหยุดของมุสลิม 2 วัน มุสลิมทุกคนก็ไปกันหมดหรืออย่างนั้นคุณต้องคุณต้องจัดก่อนไป อาจเป็นนิทรรศการ สำหรับคนพุทธในวันสารทเดือนสิบ ที่เป็นพิธีกรรมทางศาสนาที่อุทิศส่วนกุศลให้กับปู่ย่าตายาย คุณก็ต้องมาจัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาได้รับรู้ไว้ก่อนและคุณก็ค่อยกลับไป ศาสนาคริสต์ก็น่าจะทำในวันสำคัญของศาสนาเช่นกัน ซึ่งคิดว่าต้องพูดคุยกันเพื่อผลักดันให้นักศึกษา ไม่ว่าในชมรมหรือคณะต่างๆ มีเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพราะต่างก็มีเพื่อนต่างศาสนาเพิ่มมากขึ้น...”

(ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา. สัมภาษณ์วันที่ 3 มกราคม 2556)

“...มองว่าเรายังไม่มีเวทีหรือพื้นที่ของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หากลองนึกในรูปแบบกิจกรรมในส่วนของนักศึกษาที่จัดโดยองค์กรกิจกรรม

ด้านศาสนาทุกองค์กรจะอย่างไรให้มีเวทีของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ได้เกิดขึ้น จะทำอย่างไรให้ทุกองค์กรเปิดกว้างในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้เข้าใจตรงกัน จำทำอย่างไรให้เกิดการรับรู้และตระหนักในการยอมรับในความหลากหลายของนักศึกษาที่ต่างศาสนา ต่างวัฒนธรรมให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกกิจกรรมโดยไม่ใช่มองว่าความแตกต่างด้านศาสนาคือต้นเหตุของปัญหาและเปิดกว้างให้นักศึกษาทุกคนได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ เพราะสิ่งเหล่านี้คือเรื่องใกล้ตัวที่จะส่งผลให้เกิดความสามัคคีในสังคม หากสามารถขับเคลื่อนสิ่งเหล่านี้ได้ ผมเชื่อว่าจะทำให้กิจกรรมนักศึกษามีความสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้นและแน่นอนสังคมพหุวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัยก็จะเกิดขึ้นตามมา...” (หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษา. สัมภาษณ์ วันที่ 8 มกราคม 2556)

4. การสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรกิจกรรมนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัย

การจัดกิจกรรมนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีการดำเนินการโดยองค์กรต่างๆ อย่างชัดเจนทั้งในระดับคณะและระดับมหาวิทยาลัย ภายใต้การควบคุมดูแลของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวยังเป็นการดำเนินการในรูปแบบของการทำกิจกรรมที่ต่างคนต่างทำไม่ได้มีการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยด้วยกัน นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญคือการวางแผนร่วมกันในภาพรวมทั้งมหาวิทยาลัย ให้ออกมาในรูปแบบของการจัดทำแผนกิจกรรมหรือปฏิทินกิจกรรมในภาพรวมของทั้งมหาวิทยาลัย ดังที่ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการและตัวแทนเจ้าหน้าที่กองกิจการนักศึกษา กล่าวว่

“...หากมองในภาพของระดับของมหาวิทยาลัยนั้นก็จะมีเจ้าหน้าที่ที่ดูแลในเรื่องของการจัดกิจกรรมนักศึกษาอยู่แล้ว โดยมีรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาและกองกิจการนักศึกษา เป็นผู้ดูแล แต่หากมองในภาพรวมทั้งมหาวิทยาลัยยังไม่ได้มีการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยด้วยกัน นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญคือการวางแผนร่วมกันในภาพรวมทั้งมหาวิทยาลัย ให้ออกมาในรูปแบบของการจัดทำแผนกิจกรรมหรือปฏิทินกิจกรรมในภาพรวมของทั้งมหาวิทยาลัย เพื่อให้องค์กรกิจกรรมทุกองค์กรสามารถที่จะมีการดำเนินงานตาม

รูปแบบได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะชมรมด้านศาสนาถือได้ว่ามีความเข้มแข็งมาก ไม่ว่าจะเป็นชมรมมุสลิม ชมรมพุทธ ชมรมคริสต์ หากมีการบูรณาการในการจัดกิจกรรมเข้าด้วยกันก็จะทำให้กิจกรรมน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น...” (รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ. สัมภาษณ์วันที่ 5 มกราคม 2556)

“...สำหรับแนวทางนั้นมองว่าทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการช่วยกันแก้ปัญหา โดยในอนาคตจำเป็นต้องบรรจุกิจกรรมด้านที่เกี่ยวข้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมไว้ในปฏิทินหรือตารางกิจกรรมของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยจะต้องมีแผนงานหรือวิธีการในการให้ความรู้เกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรมทั้งในแง่รูปแบบของการสร้างความเข้าใจ การปรับตัวของนักศึกษาเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือตั้งแต่ชั้นปีที่ 1...” (เจ้าหน้าที่กองกิจการนักศึกษา. สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

5. การกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

แนวทางอย่างหนึ่งของการผลิตนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ คือ การให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมหรือการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย เพราะการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นจะทำให้นักศึกษาเป็นคนที่กล้าแสดงออกและมีทักษะในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้มหาวิทยาลัยจะต้องมีการจัดกิจกรรมในหลายรูปแบบและจะต้องมีแนวทางหรือการสร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาทั้งในส่วนผู้จัดกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้มีความน่าสนใจและเกิดการกระตุ้นให้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว แต่เรื่องสำคัญและเร่งด่วนในตอนนี้นี้ที่จะต้องกระตุ้นให้นักศึกษาเป็นเรื่องเร่งด่วนคือ การเตรียมตัวเข้าสู่การเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน(AEC)

“...ผมว่าคงถึงเวลาที่จะต้องกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา โดยเฉพาะกิจกรรมนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมให้มากขึ้นกว่านี้และใช้แนวทางในการสนับสนุนดังกล่าวเป็นตัวนำและตัวขับเคลื่อน โดยมหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมนักศึกษาอาจจะจัดกิจกรรมกรรมในลักษณะของการจัดเป็นวันพหุวัฒนธรรมที่มีการจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ เช่น การแสดงนิทรรศการ การแสดงศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ เป็นต้นและ มหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่

รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องสร้างแนวทางหรือแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาทั้งในส่วนผู้จัดกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้มีความน่าสนใจและเรื่องที่น่าตื่นเต้นนี่คือ การกระตุ้นและการเตรียมตัวเข้าสู่การเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน(AEC)...” (รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์. สัมภาษณ์วันที่ 3 มกราคม 2556)

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นั้นจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล สามารถแยกออกเป็นประเด็นได้ดังนี้

- 1) ควรให้ความสำคัญกับเรื่องทางศาสนาเป็นหลัก
- 2) มีการส่งมอบงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับองค์กร ระดับคณะและระดับมหาวิทยาลัย
- 3) จะต้องมีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมโครงการที่เกี่ยวข้องกับด้านการส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมให้เป็นรูปธรรม
- 4) มีการเชื่อมโยงด้านวิชาการด้วยการพัฒนานักศึกษาด้านภาษาและมีการขับเคลื่อนแผนงานต่างๆอย่างชัดเจน
- 5) มีการประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ อย่างชัดเจนและสามารถครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 6) มหาวิทยาลัยจะต้องมีการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้จัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น
- 7) มหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการวางแผนระหว่างองค์กรนักศึกษา กองกิจการนักศึกษาและคณะต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

โดยผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวถึงประเด็นเหล่านี้ไว้ดังนี้

“...ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับประเด็นในเรื่องของศาสนา เพราะศาสนาเป็นส่วนหนึ่งที่กำหนดวิถีชีวิตของคน ซึ่งปัจจุบันถือว่ายังไม่มีมีความเข้าใจกันอย่างที่ควรจะเป็น แค่เข้าใจศาสนา เข้าใจคำสอน อยู่บนพื้นฐานของแต่ละศาสนาก็สามารถเข้าใจกันได้เยอะและควรแลกเปลี่ยน เรียนรู้

ซึ่งกันและกัน เพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข...” (ผู้อำนวยการกอง
กิจการนักศึกษา. สัมภาษณ์วันที่ 3 มกราคม 2556)

“...การดำเนินการของมหาวิทยาลัยในเรื่องของการจัดกิจกรรม
นักศึกษานั้น มีรูปแบบที่ได้อยู่แล้วแต่จะต้องเพิ่มเติมในส่วนของ 1.การส่งต่อหรือ
การส่งมอบงาน ทั้งในทางหลักการและในทางปฏิบัติอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร
โดยประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับองค์กร ระดับคณะและระดับ
มหาวิทยาลัย 2.มหาวิทยาลัยจะต้องมีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อกระตุ้นและ
ส่งเสริมโครงการที่เกี่ยวข้องกับด้านการส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมให้เป็น
รูปธรรมมากกว่านี้...”

(รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์. สัมภาษณ์วันที่ 3 มกราคม 2556)

“...การสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นนั้นจะต้องมีการเชื่อมโยง
ทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน เช่น การเชื่อมโยงด้านวิชาการด้วยการพัฒนานักศึกษา
ด้านภาษา หรือการประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ อย่างชัดเจนและสามารถ
ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายที่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ ที่สำคัญคือการมองใน
ภาพรวมในเรื่องของแผนงานต่างๆจะต้องมีการขับเคลื่อนอย่างชัดเจน
นอกจากนี้มหาวิทยาลัยจะต้องมีการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้จัดกิจกรรมของ
มหาวิทยาลัยและศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น
และมหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการวางแผนระหว่างองค์กร
นักศึกษา กองกิจการนักศึกษาและคณะต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างเป็น
ระบบและมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญคือมหาวิทยาลัยจะต้องมีการสนับสนุน
โครงการในลักษณะของการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านต่างๆ...”

(รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ. สัมภาษณ์วันที่ 5
มกราคม)

“...การจัดกิจกรรมต้องมองว่าจัดเพื่อนักศึกษาทุกคน อย่าจัดเพื่อกลุ่ม
ใดกลุ่มหนึ่ง คือ เวลาเราได้เงินมาก็เปิดกว้างเพื่อนักศึกษาทุกคนก็จะได้เลยใน
ส่วนของพหุวัฒนธรรม แต่ถ้าเราปิดกั้นเพื่อศึกษากลุ่มนี้ก็จะเกิดคำถามว่าแล้ว
คนอื่นจะอยู่ตรงไหน อย่างแรกในการจัดกิจกรรมมันต้องดูว่าทิศทางหรือ
แนวทางในการพัฒนาของมหาวิทยาลัยนั้นไปในทิศทางใดและจัดกิจกรรมให้

สอดคล้องกับนโยบายหรือทิศทางนั้น เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยในการสร้างสังคมที่น่าอยู่บนพื้นฐานของการสร้างความเข้าใจในการยอมรับสังคมพหุวัฒนธรรมที่ทุกฝ่ายต่างก็ช่วยกันขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน...” (ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา, สัมภาษณ์วันที่ 9 มกราคม 2556)

“...ในเชิงนโยบายโครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตร การประกาศหยุดการเรียนการสอนในวันสำคัญทางศาสนาค่อนข้างชัดเจน จะทำอย่างไรให้มีผลไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและยอมรับนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมขึ้นมาให้ได้ นโยบายว่าให้หยุดการเรียนการสอนในวันสำคัญเหล่านั้น ทำอย่างไรให้หน่วยกิจการนักศึกษา คณะ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับวันนั้น เมื่อถึงวันนั้นต้องมีกิจกรรมขึ้นมา ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถที่จะเข้าร่วมกิจกรรมได้ในวันดังกล่าว ส่วนงบประมาณนั้นมหาวิทยาลัยจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมกิจกรรมด้านที่เกี่ยวข้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมเหล่านั้นด้วย เช่น สำหรับนักศึกษามุสลิมก็ควรมีสถานที่ปฏิบัติศาสนกิจอย่าง...” (หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษา, สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

“...มหาวิทยาลัยควรชี้แนะแนวทางหรือกระบวนการในการส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ด้านสังคมพหุวัฒนธรรมตั้งแต่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยควรกำหนดบทบาทหรือแนวทางในการสนับสนุนส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา บุคลากรสายวิชาวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุน อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน และมหาวิทยาลัยควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมมากกว่านี้...” (เจ้าหน้าที่กองกิจการนักศึกษา, สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2556)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตเป็นหลักเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ควรมีการส่งต่อหรือการส่งมอบงาน ทั้งในทางหลักการและในทางปฏิบัติอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มหาวิทยาลัยจะต้องมีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมโครงการที่เกี่ยวข้องกับด้านการส่งเสริมสังคม

พหุวัฒนธรรมให้เป็นรูปธรรมมากกว่านี้และจะต้องมีการเชื่อมโยงทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน เช่น การเชื่อมโยงด้านวิชาการด้วยการพัฒนานักศึกษาด้านภาษาหรือการประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ อย่างชัดเจนและสามารถครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายที่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ ที่สำคัญคือการมองในภาพรวมในเรื่องของแผนงานต่างๆจะต้องมีการขับเคลื่อนอย่างชัดเจน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยจะต้องมีการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้จัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นและมหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการวางแผนระหว่างองค์กรนักศึกษา กองกิจการนักศึกษาและคณะต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย วัตถุประสงค์ วิธีวิจัยและการเก็บข้อมูล

การสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะจากการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรม นักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม และศึกษาปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ให้ ข้อมูลระดับผู้บริหาร กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับปฏิบัติการและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับนักศึกษา โดยใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภทคือ การศึกษาจากเอกสาร(Documentary Research) ที่ เกี่ยวข้องโดยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารของหน่วยงาน เอกสารผลงานการศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีจุดหมายที่จะใช้เป็นข้อมูล พื้นฐานของการศึกษาเบื้องต้นของการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคม พหุวัฒนธรรมของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่และการวิจัยภาคสนาม (Field Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discustion) วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้อาจจัดหมวดหมู่ตามประเด็นที่ศึกษาและนำมา ตีความสร้างข้อสรุปและนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มี 3 รูปแบบ คือ 1) การจัดโครงการหรือกิจกรรม นักศึกษาตามแผนงานประจำปี ซึ่งอยู่ในลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) การจัดโครงการ หรือกิจกรรมนักศึกษาตามความสนใจที่นักศึกษาคิดขึ้นเองและตามที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดให้ 3) การจัด โครงการหรือกิจกรรมที่นักศึกษาให้มีความหลากหลายและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็น

2. ปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มี 4 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านเวลา 2) ปัญหาด้านบุคลากร 3) ปัญหาด้านความรู้พื้นฐาน 4) ปัญหาด้านอื่นๆและแนวทางการแก้ปัญหาคือการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม มี 5 ประเด็น คือ 1) การดำเนินการอย่างเป็นเอกภาพ 2) การเพิ่มช่องทางในการสื่อสาร 3) การมีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 4) การสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรกิจกรรมนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัย 5) การกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

อภิปรายผล

จากการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม และศึกษาปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบว่า

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มี 3 รูปแบบ คือ 1) การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาตามแผนงานประจำปี ซึ่งอยู่ในลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาตามความสนใจที่นักศึกษาคิดขึ้นเองและตามที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดให้ 3) การจัดโครงการหรือกิจกรรมที่นักศึกษาให้มีความหลากหลายและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็น เนื่องจากรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษากิจกรรมที่นักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม คือ กิจกรรมที่นักศึกษากำหนดขึ้นมาเองและกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดให้กับนักศึกษาในรูปแบบของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมบังคับที่นักศึกษาต้องปฏิบัติ โดยที่รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมนั้น ควรเป็นเวทีของการแลกเปลี่ยนวิถีทางศาสนาเป็นหลักและต้องให้ความสำคัญในส่วนของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและมหาวิทยาลัย ซึ่งในปัจจุบันพบว่าการมีรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมกับสังคมพหุวัฒนธรรมนั้นจะส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาได้มากยิ่งขึ้น โดยมหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายในการจัดกิจกรรมเป็นภาพกว้างแต่ให้นักศึกษาเป็นผู้กำหนดทิศทางในสิ่งที่นักศึกษาต้องการขึ้นมาเอง ซึ่งการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ควรให้ความสำคัญกับนักศึกษาในการเป็นตัวขับเคลื่อนกิจกรรมจากความต้องการของนักศึกษา โดยมหาวิทยาลัยอาจจะมีการควบคุมและดูแลในภาพกว้างในระดับนโยบายและมหาวิทยาลัยควรกำหนดกิจกรรมในลักษณะของการส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมให้มีความชัดเจนหรือกำหนดออกมาเป็นตัวกิจกรรมโดยมีตัวกิจกรรม

ช่วงเวลา หรือส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้นักศึกษาได้ทราบถึงบทบาทของตนเองในการเตรียมความพร้อมหรือการให้ความสำคัญทั้งในฐานะของผู้เข้าร่วมกิจกรรมและผู้จัดกิจกรรม มหาวิทยาลัยจะต้องมีการสร้างแรงจูงใจหรือการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมในเชิงรุกและหลากหลายช่องทาง โดยมหาวิทยาลัยหรือผู้จัดกิจกรรมจะต้องรับฟังความคิดเห็นจากทุกส่วนในการขับเคลื่อนนโยบายของมหาวิทยาลัยในการสร้างการยอมรับในประเด็นการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้น จะต้องเคารพในความหลากหลายและยกย่องในความเสมอภาคของทุกวัฒนธรรม เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมพหุวัฒนธรรมและความมีดีของความหลากหลาย เป็นสังคมแห่งการสื่อสารและมีกระบวนการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและเป็นสังคมที่ส่งเสริมการปฏิบัติตามแนวทางหรือวิถีต่างๆของการเรียนรู้ทางสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุภาพ ปาทะรัตน์ (2547) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในประเด็นต่างๆ คือ แนวทางการจัดงานด้านกิจกรรมนักศึกษาควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการคิดกิจกรรมขึ้นมาเองและได้รับการส่งเสริมโดยคณะ มหาวิทยาลัยและสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความสมัครใจ และตามความสามารถของแต่ละคนอย่างทั่วถึงและมุ่งเน้นให้มีงานกิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรควบคู่กับการเรียนการสอนในหลักสูตร โดยงานกิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นนั้น สถาบันควรกำหนดนโยบายหลักให้แต่ละฝ่ายมีการจัดงานกิจกรรมนักศึกษาที่มีลักษณะเป็นโครงการต่อเนื่องหรือปฏิบัติเป็นธรรมเนียมประจำปีของฝ่ายต่างๆ นอกจากนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในประเด็นที่ให้เชิญส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน ตัวแทนนักศึกษาและตัวแทนผู้ประกอบการ ได้เข้ามาบทบาทในงานกิจกรรมนักศึกษาซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบของการเป็นที่ปรึกษาหรือการวางแผนงานกิจกรรมนักศึกษา ทั้งนี้ควรมีการกำหนดเวลาว่างที่ตรงกันสำหรับนักศึกษาทุกชั้นปีและอาจารย์ในภาคเรียนปกติเพื่อการจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1-2 คาบและสถาบันควรมีระเบียบในการขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชนให้ชัดเจนและสอดคล้องกับผลการศึกษาของเรณูน้อย วงษ์สมบูรณ์ (2532) ได้ศึกษาพบว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมนักศึกษาควรเป็นลักษณะการเสริมสร้างสติปัญญา ประสบการณ์ พัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพให้ถึงขีดสุด มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักศึกษาในลักษณะของการปกครองตนเองหรือการให้อิสระกับนักศึกษาในการคิดกิจกรรมและจัดกิจกรรมได้อย่างอิสระแต่จะต้องไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมและศีลธรรมอันดีงาม มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม นอกจากนี้มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งทางวิชาการและประสบการณ์

ทางวิชาชีพแก่นักศึกษา ทั้งนี้มหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ สถานที่ บุคลากรและ การบริการอื่นๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา

2. ปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มี 4 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านเวลา 2) ปัญหาด้าน บุคลากร 3) ปัญหาด้านความรู้พื้นฐาน 4) ปัญหาด้านอื่นๆและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรม นักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม มี 5 ประเด็น คือ 1) การดำเนินการอย่างเป็นเอกภาพ 2) การเพิ่ม ช่องทางในการสื่อสาร 3) การมีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 4) การสร้างความร่วมมือระหว่าง องค์กรกิจกรรมนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัย 5) การกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเข้า ร่วมกิจกรรมนักศึกษา เนื่องจากปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จะประกอบด้วยตัวบุคคลไม่สนใจใคร่รู้เรื่อง ที่ต่างจากวิถีของตัวเองและกิจกรรมขาดแรงจูงใจที่จะดึงดูดให้กลุ่มเป้าหมายเข้าไปเรียนรู้ ซึ่ง ประเด็นดังกล่าวสรุปได้ว่านักศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมอื่นนอกจากวัฒนธรรมของ ตนเอง นักศึกษาไม่ได้สละเวลาหรือให้ความสำคัญกับกิจกรรม นักศึกษาไม่ได้รับสิ่งตอบแทนหรือ สิ่งที่จะกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาควรมี แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว คือ จะต้องมีการพูดคุยเพื่อสื่อสารกันในเรื่องของการจัดกิจกรรม ไม่ว่าจะ เป็นชมรมมุสลิม ชมรมพุทธศาสนา ชมรมคริสต์เตียนหรือชมรมด้านศิลปวัฒนธรรมและ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญใน เรื่องสังคมพหุวัฒนธรรมและการเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ให้มากขึ้นกว่านี้และใช้แนวทางในการสนับสนุนดังกล่าวเป็นตัวนำและตัวขับเคลื่อนและมหาวิทยาลัย จะต้องสนับสนุนงบประมาณให้ออกมาอย่างชัดเจนเพื่อสนับสนุนและขับเคลื่อนกิจกรรมด้าน พหุวัฒนธรรมโดยเฉพาะ ซึ่งจะส่งผลให้กิจกรรมเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับผล การศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของสจตุติ กุลศิริวิชัย (2549) ได้ศึกษาพบว่า ปัญหาการจัด กิจกรรมนักศึกษาด้านวัฒนธรรม ของชมรมนักศึกษาองค์การบริหารองค์การนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นั้น เกิดจาก 4 ปัจจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านบุคลากรที่ ไม่เพียงพอ จึงทำให้สมาชิกที่เป็นรุ่นพี่จะต้องนำสมาชิกที่เป็นรุ่นน้องเข้าร่วมกิจกรรมของชมรม เพื่อเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์การทำงาน 2) ปัจจัยด้านงบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรรจาก มหาวิทยาลัยไม่เพียงพอ จึงมีความจำเป็นที่สมาชิกในชมรมจะต้องมีการวางแผนกิจกรรมตลอดปี การศึกษาอย่างรัดกุม 3) ปัญหาด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ จึงมีความจำเป็นที่ มหาวิทยาลัยจะต้องมีการจัดสรรการใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการใช้ สถานที่โรงยิมเนเซียม เนื่องจากเป็นสถานที่ส่วนรวมที่มีการจัดกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัย

และหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยจะต้องมีสถานที่สำหรับประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของแต่ละศาสนาอย่างทั่วถึงและเพียงพอ 4) ปัจจัยด้านการจัดการกิจกรรมนักศึกษาให้มีหลากหลายรูปแบบและดึงนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด เนื่องจากที่ผ่านมาการประชาสัมพันธ์การจัดการกิจกรรมให้นักศึกษายังมีช่องทางที่ไม่หลากหลาย จึงส่งผลให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมน้อยและสอดคล้องกับผลการศึกษาของรัตติกร รัตกุล (2539) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการกิจกรรมนักศึกษา กศ.บป. ของสำนักกิจการนักศึกษา สถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ากิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมนั้นนักศึกษาให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมน้อยเนื่องจากมีรูปแบบกิจกรรมที่ไม่หลากหลายและนักศึกษามีเวลาว่างในการเข้าร่วมกิจกรรมไม่ตรงกันและที่สำคัญคือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเช่น ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และนักศึกษาไม่ให้ความสำคัญและไม่มีความสนใจในการให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม

สำหรับข้อชี้แนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ คือ การเน้นเรื่องของศาสนาเป็นหลัก เพราะศาสนาเป็นส่วนหนึ่งที่กำหนดวิถีชีวิตของคน แต่ทุกคนเข้าใจศาสนา เข้าใจคำสอน อยู่บนพื้นฐานของแต่ละศาสนาก็สามารถเข้าใจกันได้และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขนอกจากนี้ควรมีการส่งต่อหรือการส่งมอบงานทั้งในทางหลักการและในทางปฏิบัติอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มหาวิทยาลัยจะต้องมีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมกิจกรรมให้เป็นรูปธรรมมากกว่านี้และจะต้องมีการเชื่อมโยงทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน เช่น การเชื่อมโยงด้านวิชาการด้วยการพัฒนานักศึกษาด้านภาษาหรือการประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ อย่างชัดเจนและสามารถครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายที่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ ที่สำคัญคือการมองในภาพรวมในเรื่องของแผนงานต่างๆจะต้องมีการขับเคลื่อนอย่างชัดเจน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยจะต้องมีการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้จัดการกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นและมหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการกิจกรรมนักศึกษาระหว่างองค์กรนักศึกษา กองกิจการนักศึกษา คณะต่างๆและมหาวิทยาลัย เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของทองศักดิ์ วันชัยและวิณา สมสุด (2542) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการกิจกรรมนักศึกษาของคณะเกษตรศาสตร์บางพระ พบว่า มีอยู่ด้วยกัน 3 ข้อ คือ 1) การถ่ายทอดประสบการณ์อย่างเป็นลายลักษณ์อักษรและการประเมินผลการจัดการกิจกรรม 2) การจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม 3) การเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆเข้าด้วยกัน 4) โครงการหารายได้พิเศษเพิ่มเสริมงบประมาณในการจัดการกิจกรรม ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อการจัดการกิจกรรมนักศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากนักศึกษาที่สนใจในเข้าร่วมกิจกรรมในฐานะของผู้จัดการกิจกรรมไม่มีแนวทางหรือวิธีการในการจัดการกิจกรรม โดย

อาจจะมีการถ่ายทอดแนวทางหรือประสบการณ์จากรุ่นพี่ในลักษณะของการบอกกล่าว การชี้แนะ และการแนะนำ จึงทำให้นักศึกษากลุ่มดังกล่าวจะต้องมีการเรียนรู้โดยขาดแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจนหรือเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อจัดกิจกรรมก็ขาดงบประมาณที่สนับสนุนอย่างเพียงพอ และการจัดกิจกรรมแต่ละประเภทขาดการประเมินผลที่จะนำข้อมูลที่ได้ดังกล่าวมาแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้กิจกรรมให้มีความน่าสนใจ นอกจากนี้การกำหนดกลุ่มเป้าหมายแก่บางกลุ่มโดยไม่ได้เปิดกว้างให้นักศึกษาที่สนใจได้มีโอกาสเข้าไปเรียนรู้ในกระบวนการต่างๆของการจัดกิจกรรม ทั้งนี้ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมมักเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาส่วนใหญ่ว่างไม่ตรงกัน โดยคณะและมหาวิทยาลัยควรมีการกำหนดเป้าหมายหรือวิธีการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้ชัดเจนเพื่อให้การจัดกิจกรรมนักศึกษาประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมมี 3 ประเด็น ดังนี้

- 1) มหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องให้ความสำคัญและสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาไทยกับนักศึกษาชาวต่างชาติให้มากกว่านี้
- 2) มหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
- 3) มหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาในช่วงวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ เพื่อไม่ให้กระทบกับการเรียนของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มี 7 ประเด็น ดังนี้

- 1) ควรให้ความสำคัญกับเรื่องทางศาสนาเป็นหลัก
- 2) มีการส่งมอบงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับองค์กร ระดับคณะและระดับมหาวิทยาลัย

- 3) จะต้องมี การสนับสนุนงบประมาณเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมโครงการที่เกี่ยวข้องกับด้านการส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมให้เป็นรูปธรรม
- 4) มีการเชื่อมโยงด้านวิชาการด้วยการพัฒนานักศึกษาด้านภาษาและมีการขับเคลื่อนแผนงานต่างๆอย่างชัดเจน
- 5) มีการประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ อย่างชัดเจนและสามารถครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 6) มหาวิทยาลัยจะต้องมีการสร้างร่วมมือระหว่างผู้จัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น
- 7) มหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการวางแผนระหว่างองค์กรนักศึกษา กองกิจการนักศึกษาและคณะต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- เกี่ยวกับ ม อ.. 2555. เรื่องวิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าประสงค์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
<http://www.psu.ac.th/vision> (สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 55).
- ทงศักดิ์ วันชัยและวีณา สมสุด. 2542. สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาของคณะ
เกษตรศาสตร์บางพระ. รายงานการวิจัย. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- รินรดา พันธุ์น้อย. 2552. การดำรงอยู่และการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของประชาชนใน
สังคมพหุวัฒนธรรม: กรณีศึกษาชุมชนบึงทะเลแคว ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด
อุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา,
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- รัตติกร รัตกุล. 2539. ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา กศ.บป. ของสำนักกิจการนักศึกษา สถาบัน
ราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา,มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิลาสินี เพชรขาว. ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลา-
นครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์. 7,1 (มกราคม-เมษายน) : 49.
- สุกรี เมฆพันธุ์. 2550. คู่มือปฏิบัติงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. กรุงเทพฯ:ไอเดีย ปริ้นติ้ง.
- สมเจตน์ นาคเสวีและอับดุลละห์ การ์รีนา. 2554. สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังต่อ-
สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยในความคิดเห็นของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์. 17,2 (มีนาคม-เมษายน) : 263.
- สุภาพ ปาทะรัตน์. 2547. การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต,สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี,สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2551. *กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2556)*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักอธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2539. *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540- 2544) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. สงขลา:มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กองแผนงานสำนักอธิการบดี.
- สำนักอธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2554. *ม.อ.2556 (อนาคตที่(เรา)ต้องร่วมสร้าง*. สงขลา:มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กองแผนงานสำนักอธิการบดี.
- สตุดี กุลสิริวิชัย. 2549. การศึกษาบทบาทและปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านวัฒนธรรมของ ชมรมนักศึกษาองค์การบริหารองค์การนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต หาดใหญ่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชาไทยคดีศึกษา,มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำเนา ขจรศิลป์. 2555. เรื่องกิจกรรมนักศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา <http://th.wikipedia.org/wiki>. (สืบค้นเมื่อ 11 ธันวาคม 2555).
- อาภรณ์ อุณหวัณดาและอัมพร อรุณศรี. 2551. ผลกระทบการมีส่วนร่วมของนักศึกษ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในปี พ.ศ. 2548. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์*. 14,3 (กรกฎาคม-กันยายน) : 442.
- อนุ เจริญวงศ์ระชัยและคณะ. 2552. แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา:การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและการวิเคราะห์โปร์ไฟล์. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 15,6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม) : 930.

บุคลากรกรม

กฤษฎา โอฐิบาล ผู้ให้สัมภาษณ์, ยุทธนา กาเต็ม ผู้สัมภาษณ์, ที่อาคารกิจกรรมนักศึกษา เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2556

เกตุวดี สิทธิชัย ผู้ให้สัมภาษณ์, ยุทธนา กาเต็ม ผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักอธิการบดี เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2556

ถนอมศรี อินทนนท์ ผู้ให้สัมภาษณ์, ยุทธนา กาเต็ม ผู้สัมภาษณ์, ที่คณะพยาบาลศาสตร์ เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2556

ทวีศักดิ์ เรืองพีระกุล ผู้ให้สัมภาษณ์, ยุทธนา กาเต็ม ผู้สัมภาษณ์, ที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2556

ธาวิณ สุวรรณรัตน์ ผู้ให้สัมภาษณ์, ยุทธนา กาเต็ม ผู้สัมภาษณ์, ที่อาคารกิจกรรมนักศึกษา เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2556

ชิติธาดา อภัยสุริ ผู้ให้สัมภาษณ์, ยุทธนา กาเต็ม ผู้สัมภาษณ์, ที่อาคารกิจกรรมนักศึกษา เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2556

ปกชน ศิริลักษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์, ยุทธนา กาเต็ม ผู้สัมภาษณ์, ที่อาคารกิจกรรมนักศึกษา เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2556

พนิดา สุขศรีเมือง ผู้ให้สัมภาษณ์, ยุทธนา กาเต็ม ผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักอธิการบดี เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2556

วรุข วิสุทธิเมธางกุล ผู้ให้สัมภาษณ์, ยุทธนา กาเต็ม ผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักอธิการบดี เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2556

สิทธิชัย ลาวเลิศ ผู้ให้สัมภาษณ์, ยุทธนา กาเต็ม ผู้สัมภาษณ์, ที่อาคารกิจกรรมนักศึกษา เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2556

สินีนาด ลิมกุล ผู้ให้สัมภาษณ์, ยุทธนา กาเต็ม ผู้สัมภาษณ์, ที่อาคารกิจกรรมนักศึกษา เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2556

สุกรี เมฆทนต์ ผู้ให้สัมภาษณ์, ยุทธนา กาเต็ม ผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักอธิการบดี เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2556

สุพจน์ โกวิทยา ผู้ให้สัมภาษณ์, ยุทธนา กาเต็ม ผู้สัมภาษณ์, ที่คณะวิทยาการจัดการ เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2556

อมรา ศรีสังข์ ผู้ให้สัมภาษณ์, ยุทธนา กาเต็ม ผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักอธิการบดี เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2556

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แบบสัมภาษณ์ผู้นำกิจกรรมนักศึกษา
- แบบสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา
- ผลงานการตีพิมพ์เผยแพร่
- การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ประเด็นและกรอบในการสัมภาษณ์ผู้นำองค์กรกิจกรรมนักศึกษา

หัวข้อวิจัย (ภาษาไทย) : รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม
ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

(ภาษาอังกฤษ) : Types of Students Activities Suitable for the Multi-cultural Society of
Prince of Songkla University, Hat Yai Campus

ประเด็นและกรอบในการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 1 รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

กรอบในการสัมภาษณ์

- 1.1 การจัดกิจกรรมนักศึกษาในปัจจุบันมีลักษณะรูปแบบการดำเนินการเป็นอย่างไร
- 1.2 สังคมพหุวัฒนธรรมมีเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร
- 1.3 รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่ ควรมีลักษณะกิจกรรมอย่างไร
 - ใครมีบทบาทในการจัดกิจกรรมนักศึกษาบ้าง ?
 - สถานการณ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาในปัจจุบันเป็นอย่างไร ? สอดคล้องกับความต้องการ
ของนักศึกษาที่เข้าร่วมหรือไม่ ? หรือเป็นการจัดกิจกรรมให้ดำเนินไปตามแผนที่ได้กำหนด
เท่านั้น
- 1.4 กิจกรรมประเภทใดบ้างที่มีการดำเนินการอยู่ในปัจจุบันที่มีรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่
เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
- 1.5 การจัดกิจกรรมนักศึกษาในปัจจุบันสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา คณะ
มหาวิทยาลัยหรือไม่ อย่างไร

**ประเด็นที่ 2 ปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
กรอบในการสัมภาษณ์**

2.1 การจัดกิจกรรมนักศึกษาในปัจจุบันประสบปัญหาหลักในเรื่องใดบ้าง

2.2 ปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตหาดใหญ่มีอะไรบ้าง

2.3 ปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตหาดใหญ่ ดังกล่าวในข้อ 2.1 ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างไร

2.4 ในฐานะที่เป็นผู้ขับเคลื่อนกิจกรรมนักศึกษาและเป็นผู้จัดกิจกรรมนักศึกษา มีแนวทางหรือ
วิธีการหรือข้อชี้แนะในการปัญหาดังกล่าวอย่างไร

**ประเด็นที่ 3 รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ควรเป็นอย่างไร**

**ประเด็นที่ 4 ข้อชี้แนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ควรเป็นอย่างไร**

ประเด็นและกรอบในการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา

หัวข้อวิจัย (ภาษาไทย) : รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม
ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

(ภาษาอังกฤษ) : Types of Students Activities Suitable for the Multi-cultural Society of
Prince of Songkla University, Hat Yai Campus

ประเด็นและกรอบในการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 1 รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

กรอบในการสัมภาษณ์

- 1.6 การจัดกิจกรรมนักศึกษาในปัจจุบันมีลักษณะรูปแบบการดำเนินการเป็นอย่างไร
 - 1.7 รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่ ควรเป็นอย่างไร
 - 1.8 การมีรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่จะส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ หรือไม่ อย่างไร
 - 1.9 กิจกรรมประเภทใดบ้างที่มีการดำเนินการอยู่ในปัจจุบันที่มีรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่
เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
- ประเด็นที่ 2 ปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

กรอบในการสัมภาษณ์

- 2.1 ปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่มีอะไรบ้าง
- 2.2 ปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่ ดังกล่าวในข้อ 2.1 ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างไร

2.3 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฯมีแนวทาง วิธีการหรือนโยบายในการ

แก้ปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตหาดใหญ่อย่างไร

ประเด็นที่ 3 รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ควรเป็นอย่างไร

ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ควรเป็นอย่างไร

**ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม :
กรณีศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่**

Student activities in multicultural society : Case study Prince of Songkla University.

Hat Yai Campus

ยุทธนา กาเต็ม

นักศึกษานิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

meninmyhart_k@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูล 2 ประเภท คือ การศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและข้อมูลภาคสนาม โดยใช้วิธีการการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ปีการศึกษา 2555 ประกอบด้วย นายกองค้การบริหารองค์การนักศึกษา ประธานสภานักศึกษา ประธานชมรมกิจกรรมนักศึกษา โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง คือ นายกสโมสร นักศึกษา 14 คณะ รวมทั้งหมด 14 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) พื้นที่ในการศึกษาคือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตหาดใหญ่ เกิดจาก 2 องค์ประกอบ คือ 1.ตัวบุคคลไม่สนใจเรื่องที่ต่างจากวิถีชีวิตของตนเอง 2.

มหาวิทยาลัยขาดแนวทางในการดึงดูดให้กลุ่มเป้าหมายหรือนักศึกษาที่สนใจให้เข้าไปเรียนรู้ในกิจกรรมนักศึกษา

คำสำคัญ กิจกรรมนักศึกษา ผู้นำกิจกรรมนักศึกษา สังคมพหุวัฒนธรรม ประชาชนแห่งความหลากหลายทางวัฒนธรรม

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษามีจุดมุ่งหมายในการเสริมสร้างและผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของสังคมหรืออาจกล่าวได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาเปรียบเสมือนศูนย์กลางทางปัญญา มหาวิทยาลัยจึงเป็นสถานที่ที่สร้าง "คนรุ่นใหม่" เพื่อออกไปเป็นผู้นำของสังคม เมื่อเป็นเช่นนั้นมหาวิทยาลัยจึงมีความสำคัญเด่นชัดขึ้นท่ามกลางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างสลับซับซ้อน จากระยะเวลาที่ผ่านมามีกระบวนการที่ธำรงรักษาไว้ซึ่ง ศูนย์กลางทางปัญญา ด้วยการปฏิรูปการศึกษาในลักษณะต่างๆ อาจเป็นการเปลี่ยนแปลงในแวดวงการศึกษาในด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพการพัฒนานักศึกษาในด้านต่างๆ จึงมีความสำคัญ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาจะส่งเสริมและตระหนักถึงบทบาทของนักศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นต้นแบบให้บัณฑิตที่จบการศึกษาได้เป็นผู้นำทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่มีคุณภาพ โดยประกอบด้วยคุณสมบัติที่สำคัญ 3 ประการ คือ เป็นผู้มีความรู้ดี มีระดับสติปัญญาดีและมีความสามารถในการปรับตัว จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่าปัจจุบันยังมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาจำนวนไม่น้อยยังไม่เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา ไม่เข้าใจนโยบายของการพัฒนานักศึกษา จึงเป็นหน้าที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนานักศึกษาอย่างมีคุณภาพ ด้วยการให้การศึกษาด้านความรู้ สติปัญญา เพื่อตอบสนองความต้องการด้านกำลังคนของสังคม ในขณะที่เดียวกันพัฒนาคุณสมบัติเสริมสร้างบุคลิกและสมรรถภาพด้านต่างๆ ให้เกิดในตัวนักศึกษาก็จะต้องดำเนินการควบคู่กัน ไป ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงธรรมชาติ ภูมิหลังและสภาพแวดล้อมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ ด้วย (สุกรี เหมทนต์, 2535)

การจัดกิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาผ่านกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการเรียนการสอนในห้องเรียนและการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา เพื่อเสริมสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกตามความคิด ความเชื่อ ในสิ่งที่ตนเองสนใจภายใต้กฎระเบียบของมหาวิทยาลัย เพื่อฝึกให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ด้านทักษะการทำงาน การบริหารจัดการความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาบุคลิกภาพและฝึกฝนให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ การเรียนรู้ด้านวิชาการอย่างเดียวจะไม่ช่วยให้เกิดพัฒนาการที่สมบูรณ์ กิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์และมีคุณค่าไม่น้อยไปกว่าการพัฒนาให้เป็นนักวิชาชีพที่มีความสามารถ การพัฒนานักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจึงมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม การบริหารงานของสถาบันและงานกิจการนักศึกษา (วิจิตร ศรีสะอ้าน อ้างถึงใน อารักษ์ อุณหวัชชิตดาและอัมพร อรุณศรี. 2548) การทำกิจกรรมนักศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ทักษะและประสบการณ์อย่างมากมาย ซึ่งทักษะและประสบการณ์บางอย่างไม่สามารถเรียนได้ในชั้นเรียน กิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษา แต่ในขณะที่เดียวกันจะต้องยอมรับความหลากหลายด้านชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีและสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมโดยรวมและยอมรับความหลากหลายของวัฒนธรรมในเชิงบวก (สำเนา ขจรศิลป์. อ้างถึงใน อารักษ์ อุณหวัชชิตดาและอัมพร อรุณศรี. 2548)

โดยกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2556) เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง ความรุนแรงและนัยยะต่ออุดมศึกษา ระบุว่าอุดมศึกษาต้องสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจสำหรับสังคมไทยโดยรวม

และในสามจังหวัดภาคใต้ในประเด็น สังคมพหุวัฒนธรรม พหุวัฒนธรรม ทั้งเผ่าพันธุ์ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม ความเชื่อ ประชากรต้องมีความเข้าใจความแตกต่าง ยอมรับความแตกต่างและมีการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี (กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี 2555) ซึ่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาสู่ดินแดนภาคใต้เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของท้องถิ่นและสนับสนุนการพัฒนาภูมิภาค ขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคใต้ จำนวน 5 วิทยาเขต ประกอบด้วย วิทยาเขตหาดใหญ่ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี วิทยาเขตตรังและวิทยาเขตภูเก็ต โดยในแต่ละวิทยาเขตนี้นั้นมีความแตกต่างกันในหลายๆด้าน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีข้อได้เปรียบคือตั้งอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม เนื่องจากอยู่ใกล้กับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ส่งผลให้มีนักศึกษาแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มหลักๆ คือ นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายมลายู นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนและนักศึกษาที่เป็นชาวไทยพุทธ นอกจากนี้ยังมีนักศึกษาชาวต่างชาติ เช่น ศรีลังกา ปากีสถาน ลาว เวียดนาม กัมพูชา อินเดีย เป็นต้น จึงทำให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและมีการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่แตกต่างกันออกไป แต่อย่างไรก็ตามข้อได้เปรียบของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ในเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมของนักศึกษาดังกล่าวนั้น ในทางตรงกันข้ามก็ทำให้เกิดปัญหาเช่นเดียวกัน เนื่องจากการมีนักศึกษา 3 กลุ่มหลักๆ คือ นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายมลายู นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนและนักศึกษาที่เป็นชาวไทยพุทธ นอกจากนี้ยังมีนักศึกษาชาวต่างชาติ เช่น ศรีลังกา ปากีสถาน ลาว เวียดนาม กัมพูชา อินเดีย เป็นต้น จึงจำเป็นต้องมีที่มหาวิทยาลัยจะต้องสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการหรือรูปแบบต่างๆ ทั้งในด้านวิชาการและกิจกรรมนักศึกษา เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพในด้านวิชาการควบคู่การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุขด้วยการทำกิจกรรมนักศึกษาในรูปแบบที่ตนเองสนใจ แต่ในขณะเดียวกันจุดเด่นหรือข้อได้เปรียบของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ในเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมของนักศึกษานั้น มีทิศทางตรงกันข้ามกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา เนื่องจากความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมของนักศึกษานั้น ไม่ได้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาต่อจัดกิจกรรมนักศึกษาขององค์กรกิจกรรมและการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาทั่วไป

จากแนวทางดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับการจัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ระยะยาวในตอนที่ 3 เรื่องมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ท่ามกลางพายุแห่งความท้าทายระดับพื้นที่โดยมีใจความสำคัญว่า ในเรื่องสังคมสังคมพหุวัฒนธรรม:จังหวัดชายแดนใต้ เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นห้องปฏิบัติการชีวิตจริงที่เป็นโอกาสที่จะหล่อหลอมนักศึกษาให้เป็นประชาชนแห่งความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งในประเด็นนี้สำคัญมาก ด้วยเหตุของโลกาภิวัตน์ที่เชื่อมโยงผู้คนทุกวัฒนธรรมให้มีระบบเศรษฐกิจเดียวกัน (ม.อ. 2556 2555)

การส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ถือเป็นบทบาทหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาและมหาวิทยาลัยได้ดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่ว่า "

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับภูมิภาคเอเชีย ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต บริการวิชาการ และทำนุบำรุงวัฒนธรรม โดยมีภารกิจเป็นฐาน"และสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยทั้ง 3 ข้อ คือ 1.) พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นสังคมฐานความรู้บนพื้นฐานพหุวัฒนธรรมและหลักเศรษฐกิจ พอเพียงโดยให้ผู้ใฝ่รู้ได้มีโอกาสเข้าถึงความรู้ในหลากหลายรูปแบบ 2.) สร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการในสาขาที่สอดคล้องกับศักยภาพ พื้นฐานของภาคใต้และเชื่อมโยงสู่เครือข่ายสากลและ 3.) ผสมผสานและประยุกต์ความรู้บนพื้นฐานประสบการณ์ การปฏิบัติสู่การสอน เพื่อสร้างปัญญา คุณธรรม สมรรถนะและโลกทัศน์สากลให้แก่บัณฑิต (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2555. (ออนไลน์) ทั้งนี้เพราะกิจกรรมนักศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งต่อการพัฒนาด้าน บุคลิกภาพ การเป็นผู้นำและการเป็นผู้ตามที่ดี พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและความมีวินัย ให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษา นอกเหนือจากการศึกษาด้านวิชาการ ในชั้นเรียนซึ่งจะเป็นผลให้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถออกไปพัฒนา สังคมและประเทศชาติ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการของการ จัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และ คุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นกิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นเรื่องที่สำคัญเพราะเป็น องค์ประกอบส่วนหนึ่งที่จะทำให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ทุกด้าน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าว ผล การศึกษาครั้งนี้เป็นการเผยแพร่ข้อมูลและรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมขององค์กร กิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการ วางแผนการจัดกิจกรรมนักศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ทั้งนี้ยังเป็นแนวทางสำหรับมหาวิทยาลัยในภาคใต้และมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในการนำผลการศึกษาไปจัดทำข้อมูลการจัด กิจกรรมนักศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมในบริบทของพื้นที่ภาคใต้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยา เขตหาดใหญ่

ระเบียบวิธีการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาปัญหาที่มีผลต่อการจัด กิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นการศึกษา ข้อมูลโดยอาศัยแนวคิดจากข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลทุติยภูมิและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา โดย กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยโดยการเก็บข้อมูล 2 วิธี คือ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งได้ทำการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารของหน่วยงานต่างๆ ได้แก่หนังสือคู่มือ วารสาร เอกสาร ประกอบการบรรยาย โครงการ/แผนงานย้อนหลัง 4 ปีและเอกสารผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม นักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น งานวิจัย เอกสาร ระเบียบ ข้อบังคับ สื่อสิ่งพิมพ์ ตลอดจนข้อมูลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งทัศนะ ความคิดเห็นของบุคคลต่างๆ โดยมีจุดหมายที่จะให้ข้อมูลที่

เป็นพื้นฐานของการศึกษาเบื้องต้นและการวิจัยภาคสนาม (Field Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่ ผู้นำกิจกรรม นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ปีการศึกษา 2555 ประกอบด้วย นายกองค้ำการบริหารองค์การนักศึกษา ประธานสภานักศึกษา ประธานชมรมกิจกรรม นักศึกษา โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง คือ นายกสโมสรณ์นักศึกษา 14 คนะ รวมทั้งหมด 14 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีอยู่ 2 องค์ประกอบ คือ

1.1 ตัวบุคคลไม่สนใจในเรื่องที่ต่างจากวิถีชีวิตของตนเอง กล่าวคือ นักศึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมอื่นนอกจากวัฒนธรรมของตนเอง นักศึกษาไม่ได้ใช้เวลาหรือให้ความสำคัญกับกิจกรรมนักศึกษา โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาไม่ได้รับสิ่งตอบแทนหรือสิ่งที่จะกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งที่เห็นชัดเจนในปัจจุบันคือชมรมมุสลิมเหมือนกับจะปิดตัว ไม่ยอมรับสมาชิกต่างศาสนาในการเข้าร่วมกิจกรรม จากปัญหาดังกล่าวมหาวิทยาลัยควรให้การดูแลในภาพรวมทั้งมหาวิทยาลัย ให้นักศึกษาทุกคนที่มีความแตกต่างของการนับถือศาสนาได้มีโอกาสในการทำกิจกรรม ซึ่งอาจจะต้องกำหนดเป็นกลยุทธ์หรือวิธีการในการที่จะดึงนักศึกษาที่สนใจในเรื่องดังกล่าวเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วม นอกจากนี้ต้องกระตุ้นให้กลุ่มนักศึกษาที่มีความรู้สึกว่าเขาแรงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ตัวอย่างเช่น ค่ายอาสาพัฒนาต่างๆ ในความเป็นจริงหากชมรมใดชมรมหนึ่งที่เป็นชมรมด้านศาสนา มีการจัดโครงการประเภทดังกล่าว ก็ควรที่จะเปิดกว้างให้นักศึกษาที่ต่างศาสนาที่สนใจในตัวกิจกรรมได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งในปัจจุบันค่อนข้างเป็นรูปธรรมในเชิงนโยบายที่ประกาศออกมาผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในส่วนนโยบายค่อนข้างชัดเจนว่าจะทำอะไรให้การขับเคลื่อนในส่วนของนโยบายเป็นไปอย่างสมบูรณ์และสามารถที่จะปฏิบัติได้จริง จะทำอะไรให้ส่งผลต่อการปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับ ให้มีความชัดเจน ให้มีการประชาสัมพันธ์ให้รับรู้โดยทั่วกันและมีการเปิดกว้างเพื่อเกิดการยอมรับในความหลากหลายของนักศึกษาที่ต่างศาสนา ต่างวัฒนธรรมให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกกิจกรรมโดยไม่ใช่มองว่าความแตกต่างด้านศาสนาคือต้นเหตุของปัญหา

2. มหาวิทยาลัยขาดแนวทางในการดึงดูดให้กลุ่มเป้าหมายหรือนักศึกษาที่สนใจให้เข้าไปเรียนรู้ในกิจกรรมนักศึกษา กล่าวคือ กระบวนการต่างๆ ของการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมนั้น มหาวิทยาลัยจะต้องมีแนวทางหรือวิธีการในการแก้ปัญหา คือ จะต้องมีการพูดคุยเพื่อสื่อสารกันอย่างจริงจัง ที่จะจัดกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นชมรมมุสลิม ชมรมพุทธ ชมรมคริสต์หรือชมรมด้านศิลปวัฒนธรรม จะต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ เนื่องจากที่ผ่านมา ยังไม่มีเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ตัวอย่างเช่น การประกาศหยุดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาได้ไปประกอบพิธีทางศาสนานั้น อาจเป็นแค่การส่งเสริมให้นักศึกษาไปทำในสิ่งที่ตนเองเชื่อและศรัทธา แต่ในความเป็นจริงแล้วจะต้องมีส่วนอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องเช่น เมื่อนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวแล้ว นักศึกษาจะมาสื่อสารให้คนอื่นได้รับรู้ในสิ่งที่ตนมีความคิด ความเชื่อหรือการดำเนินชีวิตในเรื่องดังกล่าวได้อย่างไร มหาวิทยาลัยต้องมีแนวทางหรือวิธีการในการกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญในเรื่องสังคมพหุวัฒนธรรมและการเตรียมตัวเข้าสู่การเข้าสู่

การเป็นประชาคมอาเซียน(AEC)ให้มากขึ้นกว่านี้และใช้แนวทางในการสนับสนุนดังกล่าวเป็นตัวนำและตัวขับเคลื่อนนโยบายของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้มีความหลากหลาย เช่น การแสดงนิทรรศการ การแสดงศิลปวัฒนธรรม การแสดงผลงานทางวิชาการ เป็นต้น

โดยสรุปปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นั้นเกิดจากการที่ตัวบุคคลไม่สนใจในเรื่องที่ต่างจากวิถีชีวิตของตนเอง นักศึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมอื่นนอกจากวัฒนธรรมของตนเอง โดยไม่ได้ใช้เวลาหรือให้ความสำคัญกับกิจกรรมนักศึกษา นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังขาดแนวทางในการดึงดูดให้กลุ่มเป้าหมายหรือนักศึกษาที่สนใจให้เข้าไปเรียนรู้ในกิจกรรมนักศึกษา หรือในกระบวนการต่างๆ ของการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งมหาวิทยาลัยจะต้องมีแนวทางหรือวิธีการในการแก้ปัญหาโดยการมีเวทีพูดคุยเพื่อสื่อสารกันอย่างจริงจัง ที่จะจัดกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นชมรมมุสลิม ชมรมพุทธ ชมรมคริสต์หรือชมรมด้านศิลปวัฒนธรรม จะต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้มีความหลากหลาย เช่น การแสดงนิทรรศการ การแสดงศิลปวัฒนธรรม การแสดงผลงานทางวิชาการ เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ตัวบุคคลไม่สนใจในเรื่องที่ต่างจากวิถีชีวิตของตนเอง กล่าวคือ นักศึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมอื่นนอกจากวัฒนธรรมของตนเอง นักศึกษาไม่ได้ใช้เวลาหรือให้ความสำคัญกับกิจกรรมนักศึกษา โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาไม่ได้รับสิ่งตอบแทนหรือสิ่งที่จะกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บรรจง ฟ้ารุ่งแสง ไข่มุก อุทยาวิไลและเอกรินทร์ สังข์ทอง (2549) ผลการวิจัยพบว่า การที่จะเข้าใจประเด็นเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมนั้น การมีความรู้ลึกเป็นส่วนหนึ่ง วัฒนธรรมและมีความรู้พื้นฐานด้านพหุวัฒนธรรมคือสิ่งที่สำคัญเนื่องจากการศึกษาของผู้คนในชายแดนภาคใต้ ผูกพันกับวัฒนธรรมที่สืบทอดจากเชื้อชาติอันเป็นส่วนหนึ่งของภูมิความรู้ของคนในท้องถิ่น ดังนั้นองค์ความรู้ในสังคมจึงบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ วัฒนธรรมที่หลากหลายระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ร่วมกันและองค์ความรู้ดังกล่าวในสังคมมีการพัฒนาผ่านระบบการศึกษาในสังคมและควรให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างเสมอภาคของระบบการศึกษา อันจะทำให้องค์ความรู้จากท้องถิ่นมีความหลากหลายและเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสังคมและทำให้แนวคิดพหุวัฒนธรรมทางการศึกษามีส่วนในการพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยการใช้องค์ความรู้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผ่านกระบวนการศึกษา

2. มหาวิทยาลัยขาดแนวทางในการดึงดูดให้กลุ่มเป้าหมายหรือนักศึกษาที่สนใจให้เข้าไปเรียนรู้ในกิจกรรมนักศึกษา กล่าวคือ กระบวนการต่างๆ ของการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมนั้น มหาวิทยาลัยจะต้องมีแนวทางหรือวิธีการในการแก้ปัญหาคือ จะต้องมีการพูดคุยเพื่อสื่อสารกันอย่างจริงจัง ที่จะจัดกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นชมรมมุสลิม ชมรมพุทธ ชมรมคริสต์หรือชมรมด้านศิลปวัฒนธรรม จะต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ เนื่องจากที่ผ่านมา ยังไม่มีเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สดุดี กุลศิริวิชัย (2549) และสอดคล้องกับวัลลภา

เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) พบว่าการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมยังประสบปัญหาหลายด้านหนึ่งในปัญหาดังกล่าวคือ การขาดแรงจูงใจหรือขาดทักษะในการสื่อสารให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรม ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่ากิจกรรมนักศึกษาประเภทดังกล่าวมีความสำคัญเป็นอย่างมากจะส่งผลทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเองในด้านความเป็นผู้นำและส่งเสริมให้นักศึกษามีโลกทัศน์ที่กว้างไกลยิ่งขึ้น นอกจากนี้การจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านวัฒนธรรมยังประสบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการบริหาร การปฏิบัติตามกฎระเบียบและแนวทางการปฏิบัติบางอย่างไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านวัฒนธรรม ตลอดจนบุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

สรุปได้ว่าปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นั้นเกิดจากการที่ตัวบุคคลไม่สนใจในเรื่องที่ต่างจากวิถีชีวิตของตนเอง นักศึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมอื่นนอกจากวัฒนธรรมของตนเอง นักศึกษาไม่ได้ใช้เวลาหรือให้ความสำคัญกับกิจกรรมนักศึกษา นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังขาดแนวทางในการดึงดูดให้กลุ่มเป้าหมายหรือนักศึกษาที่สนใจให้เข้าไปเรียนรู้ในกิจกรรมนักศึกษา นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรรื้อให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้มีความหลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนามนุษย์และสังคมการวิจัยนี้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเท่านั้น ดังนั้นสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ควรเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามควบคู่กับแบบสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากผู้ร่วมกิจกรรมเพื่อให้การแปลความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูลมีลักษณะที่ถูกต้องและครอบคลุมที่สุด นอกจากนี้มหาวิทยาลัยสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปจัดทำแผนกิจกรรมหรือระบบกิจกรรมนักศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนามหาวิทยาลัยต่อไป

บรรณานุกรม

- กองแผนงาน. 2554. **ม.อ.2556 (อนาคตที่(เรา)ต้องร่วมสร้าง. สำนักอธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. กองแผนงานสำนักอธิการบดี. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**
- บรรจง ฟุ้งสง ไช่มุก อุทชาติและเอกรินทร์ สังข์ทอง. 2549. **ประมวลองค์ความรู้พัฒนาธรรมศึกษา จังหวัด**
ชายแดนภาคใต้. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2555. **วิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าประสงค์ [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา**
<http://www.psu.ac.th/vision> (21 กันยายน 2555)
- รินรดา พันธุ์น้อย. **การดำรงอยู่และการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของประชาชนในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษาชุมชนบึงทะเลแหว ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. 2552. 35**
- วิจิต ประสมปลื้ม. 2550. **การศึกษาสภาพ รูปแบบ ปัญหาและอุปสรรคการจัดกิจกรรมนักศึกษาของ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.**
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2551. **กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2556) พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**
- สุกรี เมฆทันต์. 2550. **คู่มือปฏิบัติงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. กรุงเทพฯ: บริษัทไอคิว มีเดีย**
- สำเนาวั จจรศิลป์. 2555. **กิจกรรมนักศึกษา [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://th.wikipedia.org/wiki> (11 กันยายน 2555)**
- อารณีย์ อุ่ณชวีษณ์ดาและอัมพร อรุณศรี. 2551. **ผลกระทบการมีส่วนร่วมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในปี พ.ศ. 2548. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์. 14(3): 442**

ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ยุทธนา กาเค็ม¹ แสงสุรีย์ วสุพงศ์อัยยะ²

¹หน่วยกิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

²ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

โทรศัพท์ : 074-287083 โทรสาร : 074-558838 Email: kyutthana@eng.psu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูล 2 ประเภท คือ การศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและข้อมูลภาคสนามโดยใช้วิธีการการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ สโมสรนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 20 คนและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง ได้แก่ ประธานชั้นปีที่ 1-4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 4 คน พื้นที่ในการศึกษาคือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คือ 1.) นักศึกษาไม่มีความรู้พื้นฐานเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมและการจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษา 2.) ขาดความต่อเนื่องในการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม 3.) คณะวิศวกรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีรูปแบบหรือแนวทางที่ไม่ชัดเจนในการขับเคลื่อนนโยบายในการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นภายในคณะฯและมหาวิทยาลัยฯ

คำสำคัญ การจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม กิจกรรมนักศึกษา สังคมพหุวัฒนธรรม ประธานชั้นปีที่ 1-4 สโมสรนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษามีจุดมุ่งหมายในการเสริมสร้างและผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของสังคมหรืออาจกล่าวได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาเปรียบเสมือนศูนย์กลางทางปัญญา มหาวิทยาลัยจึงเป็นสถานที่ที่สร้าง "คนรุ่นใหม่" เพื่อออกไปเป็นผู้นำของสังคม เมื่อเป็นเช่นนี้มหาวิทยาลัยจึงมีความสำคัญเด่นชัดขึ้นท่ามกลางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างสลับซับซ้อน จากระยะเวลาที่ผ่านมามีกระบวนการที่ธำรงรักษาไว้ซึ่ง ศูนย์กลางทางปัญญา ด้วยการปฏิรูปการศึกษาในลักษณะต่างๆ อาจเป็นการเปลี่ยนแปลงในแวดวงการศึกษาในด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพการพัฒนานักศึกษาในด้านต่างๆ จึงมีความสำคัญ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาจะส่งเสริมและตระหนักถึงบทบาทของนักศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นต้นแบบให้บัณฑิตที่จบการศึกษาได้เป็นผู้นำทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่มีคุณภาพ โดยประกอบด้วยคุณสมบัติที่สำคัญ 3 ประการ คือ เป็นผู้มีความรู้ดี มีระดับสติปัญญาดีและมีความสามารถในการปรับตัว จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่าปัจจุบันยังมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาจำนวนไม่น้อยยังไม่เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา ไม่เข้าใจนโยบายของการพัฒนานักศึกษา จึงเป็นหน้าที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนานักศึกษาอย่างมีคุณภาพ ด้วยการให้การศึกษาด้านความรู้ สติปัญญา เพื่อตอบสนองความต้องการด้านกำลังคนของสังคม ในขณะที่เดียวกันพัฒนาคุณสมบัติเสริมสร้างบุคลิกและสมรรถภาพด้านต่างๆ ให้เกิดในตัวนักศึกษาก็จะต้องดำเนินการควบคู่กัน ไป ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงธรรมชาติ ภูมิหลังและสภาพแวดล้อมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ ด้วย (สุกรี เมฆพันธ์, 2535)

การจัดกิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาผ่านกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการเรียนการสอนในห้องเรียนและการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา เพื่อเสริมสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกตามความคิด ความเชื่อ ในสิ่งที่ตนเองสนใจภายใต้กฎระเบียบของมหาวิทยาลัย เพื่อฝึกให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ด้านทักษะการทำงาน การบริหารจัดการความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาบุคลิกภาพและฝึกฝนให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ การเรียนรู้ด้านวิชาการอย่างเดียวจะไม่ช่วยให้เกิดพัฒนาการที่สมบูรณ์ กิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์และมีคุณค่าไม่น้อยไปกว่าการพัฒนาให้เป็นนักวิชาชีพที่มีความสามารถ การพัฒนานักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจึงมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม การบริหารงานของสถาบันและงานกิจการนักศึกษา (วิจิตร ศรีสะอ้าน อ้างถึงใน อารักษ์ อุณหวัณและอัมพร อรุณศรี. 2548) การทำกิจกรรมนักศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ทักษะและประสบการณ์อย่างมากมาย ซึ่งทักษะและประสบการณ์บางอย่างไม่สามารถเรียนได้ในชั้นเรียน กิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษา แต่ในขณะเดียวกันจะต้องยอมรับความหลากหลายด้านชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีและสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมโดยรวมและยอมรับความหลากหลายของวัฒนธรรมในเชิงบวก (สำเนา ขจรศิลป์. อ้างถึงใน อารักษ์ อุณหวัณและอัมพร อรุณศรี. 2548)

โดยกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2556) เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง ความรุนแรงและนัยยะต่ออุดมศึกษา ระบุว่าอุดมศึกษาต้องสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจสำหรับสังคมไทยโดยรวม

และในสามจังหวัดภาคใต้ในประเด็น สังคมहुลัทธิ พหุวัฒนธรรม ทั้งเผ่าพันธุ์ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม ความเชื่อ ประชากรต้องมีความเข้าใจความแตกต่าง ยอมรับความแตกต่างและมีการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี (กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี 2555) ซึ่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาสู่ดินแดนภาคใต้เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของท้องถิ่นและสนับสนุนการพัฒนาภูมิภาค ขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคใต้ จำนวน 5 วิทยาเขต ประกอบด้วย วิทยาเขตหาดใหญ่ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี วิทยาเขตตรังและวิทยาเขตภูเก็ต โดยในแต่ละวิทยาเขตนี้นั้นมีความแตกต่างกันในหลายๆด้าน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีข้อได้เปรียบคือตั้งอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม เนื่องจากอยู่ใกล้กับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ส่งผลให้มีนักศึกษาแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มหลักๆ คือ นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายมลายู นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนและนักศึกษาที่เป็นชาวไทยพุทธ นอกจากนี้ยังมีนักศึกษาชาวต่างชาติ เช่น ศรีลังกา ปากีสถาน ลาว เวียดนาม กัมพูชา อินเดีย เป็นต้น จึงทำให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและมีการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่แตกต่างกันออกไป แต่อย่างไรก็ตามข้อได้เปรียบของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ในเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมของนักศึกษาดังกล่าวนั้น ในทางตรงกันข้ามก็ทำให้เกิดปัญหาเช่นเดียวกัน เนื่องจากการมีนักศึกษา 3 กลุ่มหลักๆ คือ นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายมลายู นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนและนักศึกษาที่เป็นชาวไทยพุทธ นอกจากนี้ยังมีนักศึกษาชาวต่างชาติ เช่น ศรีลังกา ปากีสถาน ลาว เวียดนาม กัมพูชา อินเดีย เป็นต้น จึงจำเป็นต้องมีที่มหาวิทยาลัยจะต้องสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการหรือรูปแบบต่างๆ ทั้งในด้านวิชาการและกิจกรรมนักศึกษา เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพในด้านวิชาการควบคู่การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุขด้วยการทำกิจกรรมนักศึกษาในรูปแบบที่ตนเองสนใจ แต่ในขณะเดียวกันจุดเด่นหรือข้อได้เปรียบของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ในเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมของนักศึกษานั้น มีทิศทางตรงกันข้ามกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา เนื่องจากความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมของนักศึกษานั้น ไม่ได้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาต่อจัดกิจกรรมนักศึกษาขององค์กรกิจกรรมและการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาทั่วไป

จากแนวทางดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับการจัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ระยะยาวในตอนที่ 3 เรื่องมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ท่ามกลางพายุแห่งความท้าทายระดับพื้นที่โดยมีใจความสำคัญว่า ในเรื่องสังคมสังคมพหุวัฒนธรรม:จังหวัดชายแดนใต้ เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นห้องปฏิบัติการชีวิตจริงที่เป็นโอกาสที่จะหล่อหลอมนักศึกษาให้เป็นประชาชนแห่งความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความเป็น Multicultural citizens นี้สำคัญมาก ด้วยเหตุของโลกาภิวัตน์ที่เชื่อมโยงผู้คนทุกวัฒนธรรมให้มีระบบเศรษฐกิจเดียวกัน (ม.อ.2556 2555)

การส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ถือเป็นบทบาทหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาและมหาวิทยาลัยได้ดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่ว่า "

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับภูมิภาคเอเชีย ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต บริการวิชาการ และทำนุบำรุงวัฒนธรรม โดยมีภารกิจเป็นฐาน"และสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยทั้ง 3 ข้อ คือ 1.) พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นสังคมฐานความรู้บนพื้นฐานพหุวัฒนธรรมและหลักเศรษฐกิจ พอเพียงโดยให้ผู้ใฝ่รู้ได้มีโอกาสเข้าถึงความรู้ในหลากหลายรูปแบบ 2.)สร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการในสาขาที่สอดคล้องกับศักยภาพ พื้นฐานของภาคใต้และเชื่อมโยงสู่เครือข่ายสากลและ3.)ผสมผสานและประยุกต์ความรู้บนพื้นฐานประสบการณ์ การปฏิบัติสู่การสอน เพื่อสร้างปัญญา คุณธรรม สมรรถนะและโลกทัศน์สากลให้แก่บัณฑิต (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2555. (ออนไลน์) ทั้งนี้เพราะกิจกรรมนักศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งต่อการพัฒนาด้าน บุคลิกภาพ การเป็นผู้นำและการเป็นผู้ตามที่ดี พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและความมีวินัย ให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษา นอกเหนือจากการศึกษาด้านวิชาการ ในชั้นเรียนซึ่งจะเป็นผลให้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถออกไปพัฒนา สังคมและประเทศชาติ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการของการ จัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และ คุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นกิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นเรื่องที่สำคัญเพราะเป็น องค์ประกอบส่วนหนึ่งที่จะทำให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ทุกด้าน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าว ผล การศึกษาครั้งนี้เป็นการเผยแพร่ข้อมูลและรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมขององค์กร กิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการ วางแผนการจัดกิจกรรมนักศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ทั้งนี้ยังเป็นแนวทางสำหรับมหาวิทยาลัยในภาคใต้และมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในการนำผลการศึกษาไปจัดทำข้อมูลการจัด กิจกรรมนักศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมในบริบทของพื้นที่ภาคใต้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยา เขตหาดใหญ่

ระเบียบวิธีการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาปัญหาที่มีผลต่อการจัด กิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นการศึกษา ข้อมูลโดยอาศัยแนวคิดจากข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลทุติยภูมิและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา การ พัฒนาคุณภาพบัณฑิต การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา โดยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยโดยการเก็บข้อมูล 2 วิธี คือ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)) ซึ่งได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารของ หน่วยงานต่างๆ ได้แก่หนังสือคู่มือ วารสาร เอกสารประกอบการบรรยาย โครงการ/แผนงานย้อนหลัง 2 ปีและ เอกสารผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น งานวิจัย เอกสาร ระเบียบ ข้อบังคับ สื่อสิ่งพิมพ์ ตลอดจนข้อมูลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งทัศนะ ความคิดเห็น

ของบุคคลต่างๆ โดยมีจุดหมายที่จะให้ข้อมูลที่เป็นพื้นฐานของการศึกษาเบื้องต้น การวิจัยภาคสนาม (Field Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) ซึ่งได้กำหนดประเด็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม สำหรับผู้น้องกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษา และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ปีการศึกษา 2555 ได้แก่ นายกองค้การบริหารองค์การนักศึกษา ประธานสภานักศึกษา ประธานชมรมกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 46 คนและผู้ปฏิบัติงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาทุกคณะ คณะกรรมการพหุวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษาและเจ้าหน้าที่ดูแลงานด้านกิจกรรมนักศึกษา รวมทั้งหมด 83 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง คือ นายกสโมสรนักศึกษาและประธานฝ่ายศิลปวัฒนธรรมของสโมสรนักศึกษา จำนวน 14 คณะ รวมทั้งหมด 28 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ แยกเป็นประเด็นที่สำคัญ ออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1. นักศึกษาไม่มีความรู้พื้นฐานเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้นำกิจกรรมนักศึกษานั้น ปรากฏว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ลำดับแรกคือนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านพหุวัฒนธรรมแม้กระทั่งกลุ่มผู้นำกิจกรรมนักศึกษาเอง สาเหตุเนื่องจกมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีคณะที่เปิดสอนส่วนใหญ่เป็นด้านวิทยาศาสตร์ จึงทำให้นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์นั้นมีความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์มากกว่าด้านสังคมศาสตร์ จึงทำให้นักศึกษามีความสนใจในด้านที่ตนเองศึกษามากกว่าการหาความรู้เพิ่มเติมในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะความรู้ในด้านของความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับตนเองและไม่มีความน่าสนใจ นอกจากนี้นักศึกษายังมีความเข้าใจว่าการศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมนั้นคือการศึกษาหรือการทำความเข้าใจเฉพาะประเด็นในเรื่องของศาสนาที่แตกต่างกันเท่านั้น โดยไม่ได้มองในประเด็นอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกัน เช่น ระบบสังคม ประวัติศาสตร์ของบุคคล เชื้อชาติ ภาษา เป็นต้น นอกจากนี้ด้วยกระบวนการการศึกษาที่นักศึกษาจะต้องรับผิดชอบในรายวิชาที่ตนเองศึกษา ซึ่งมีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรที่ค่อนข้างมากแล้ว จึงทำให้การให้ความสนใจในความรู้อื่นๆ นอกเหนือในรายวิชาหลักที่ต้องเรียนแล้ว จึงไม่มีความสำคัญ นอกจากนี้นักศึกษามองว่าการให้ความสนใจในด้านพหุวัฒนธรรมหรือการทำอะไรให้ทุกคนอยู่ภายใต้สังคมที่มีความหลากหลายและสงบสุขนั้น เป็นหน้าที่ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา เพราะนักศึกษามีหน้าที่ในการเรียนหนังสือเพียงอย่างเดียวเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องของนโยบายและแผนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยไม่ใช่หน้าที่ของนักศึกษา

2.การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษา ขาดความต่อเนื่องในการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม

การจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาคือส่วนหนึ่งที่จะนำไปสู่การพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ รูปแบบ ลักษณะหรือวิธีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษานั้นจะต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการของสังคมในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีจุดเด่นและข้อได้เปรียบคือตั้งอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม เนื่องจากอยู่ใกล้กับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่งผลให้มีนักศึกษาแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มหลักๆ คือ นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายมลายู นักศึกษาที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนและนักศึกษาที่เป็นชาวไทยพุทธ นอกจากนี้ยังมีนักศึกษาชาวต่างชาติ เช่น ศรีลังกา ปากีสถาน ลาว เวียดนาม กัมพูชา อินเดีย เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกันจุดเด่นในเรื่องดังกล่าวหากมองในแง่ของการจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาแล้ว ถือว่ายังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ โดยโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นนั้นยังไม่สามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการในเรื่องของความต่อเนื่องในการจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาที่มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม สาเหตุเนื่องจากโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นนั้นส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมด้านวิชาการ ส่วนกิจกรรมหลักๆที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นให้กับนักศึกษาทั่วไปนั้น เช่น โครงการสานสัมพันธ์วัฒนธรรมถิ่นใต้ สัปดาห์ศาสนา เสวนาพหุวัฒนธรรม เป็นต้น โครงการประเภทนี้จะจัดขึ้นเป็นรายภาคการศึกษาเท่านั้น ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่มีลักษณะคล้ายๆกับโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวก็มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมเกิดขึ้นน้อยหากเปรียบเทียบกับโครงการหรือกิจกรรมด้านอื่นๆ เช่นด้านวิชาการ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬา เป็นต้น นอกจากนี้หากมีโครงการหรือกิจกรรมประเภทดังกล่าวจัดขึ้น โดยองค์กรกิจกรรมนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่เป็นองค์กรกิจกรรมด้านศาสนา เช่น ชมรมมุสลิม ชมรมพุทธ ชมรมคริสต์เตียน เป็นต้น กลุ่มนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมก็จะไม่หลากหลายจะมีแต่เฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่นับถือศาสนานั้นๆเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันกลุ่มนักศึกษาที่นับถือศาสนาอื่นๆ ที่สนใจเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมก็จะไม่มีโอกาสแลกเปลี่ยนหรือเรียนรู้ในตัวโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าว

3.มหาวิทยาลัยมีรูปแบบหรือแนวทางที่ไม่ชัดเจนในการขับเคลื่อนนโยบายในการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัย

การขับเคลื่อนนโยบายต่างๆในการพัฒนามหาวิทยาลัยไม่อาจจะปฏิเสธได้ว่าการมีรูปแบบหรือแนวทางในการขับเคลื่อนที่เป็นรูปธรรมและสามารถจับต้องได้คือสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมในแง่ของนักศึกษาแต่ในสภาพปัจจุบันสิ่งที่เกิดขึ้นคือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยนั้นยังไม่มี ความเข้าใจในเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนยังไม่ให้ความสำคัญและตระหนักในความหลากหลายในเรื่องดังกล่าว ซึ่งส่วนใหญ่มองว่าเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมคือเรื่องที่ตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องและอยู่ไกลตัว การสร้างความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเป็นหน้าที่ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น จึงจำเป็นที่มหาวิทยาลัยจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจในการสร้างรูปแบบหรือจุดเด่นให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาและบุคลากรทุกคนที่อยู่ในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็น

ส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนและพัฒนามหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการสร้างรูปแบบหรือจุดเด่นในเรื่องสังคมพหุวัฒนธรรมที่จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความแตกต่างทั้งในด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยหลักในการเป็นสถานที่ผลิตบุคลากรด้านวิชาการของภาคใต้และเป็นสถานที่ในการบ่มเพาะนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีจิตสำนึกสาธารณะและมีส่วนในการแก้ไขปัญหาคือความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดภาคใต้

โดยสรุปปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นั้นเกิดจากการที่นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านพหุวัฒนธรรม สาเหตุเนื่องจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีคณะที่เปิดสอนส่วนใหญ่เป็นด้านวิทยาศาสตร์ จึงทำให้นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์นั้นมีความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์มากกว่าด้านสังคมศาสตร์และนักศึกษายังมีความเข้าใจอีกว่าการศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมคือการศึกษากิจการและการทำความเข้าใจเฉพาะประเด็นในเรื่องของศาสนาที่แตกต่างกันเท่านั้น โดยไม่ได้มองในประเด็นอื่นๆ การทำความเข้าใจในเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมเป็นหน้าที่ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาเท่านั้น นอกจากนี้ โครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นนั้นยังไม่สามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการในเรื่องของความต่อเนื่องในการจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาที่มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม สาเหตุเนื่องจากโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นนั้นส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมด้านวิชาการ ส่วนกิจกรรมหลักๆที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นให้กับนักศึกษาทั่วไปนั้น เช่น โครงการสานสัมพันธ์วัฒนธรรมถิ่นใต้ สัปดาห์ศาสนา เสวนาพหุวัฒนธรรม เป็นต้น โครงการประเภทนี้จะจัดขึ้นเป็นรายภาคการศึกษาเท่านั้น ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่มีลักษณะคล้ายๆกับโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวก็มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมเกิดขึ้นน้อย นอกจากนี้หากมีโครงการหรือกิจกรรมประเภทดังกล่าวจัดขึ้นส่วนใหญ่ก็จะเป็นโครงการหรือกิจกรรมด้านศาสนา เช่น ชมรมมุสลิม ชมรมพุทธ ชมรมคริสต์ เป็นต้น กลุ่มนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมก็จะไม่หลากหลายจะมีแต่เฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่นับถือศาสนานั้นๆเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันกลุ่มนักศึกษาที่นับถือศาสนาอื่นๆ ที่สนใจเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมก็จะไม่มีโอกาสแลกเปลี่ยนหรือเรียนรู้ในตัวโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันมหาวิทยาลัยก็ไม่มีรูปแบบหรือแนวทางที่ไม่ชัดเจนในการขับเคลื่อนนโยบายในการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้น นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยยังไม่มีความเข้าใจในเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนยังไม่ให้ความสำคัญและตระหนักในความหลากหลายในเรื่องดังกล่าว ซึ่งส่วนใหญ่มองว่าเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมคือเรื่องที่ตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องและอยู่ไกลตัว จึงจำเป็นที่มหาวิทยาลัยจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจในการสร้างรูปแบบหรือจุดเด่นให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาและบุคลากรทุกคนที่อยู่ในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนและพัฒนามหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการสร้างรูปแบบหรือจุดเด่นในเรื่องสังคมพหุวัฒนธรรมที่จะต้องเคารพและอยู่บนพื้นฐานของความแตกต่างทั้งในด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. นักศึกษาไม่มีความรู้พื้นฐานเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม เกิดจากการที่นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านพหุวัฒนธรรม สาเหตุเนื่องจาก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีคณะที่เปิดสอนส่วนใหญ่เป็นด้านวิทยาศาสตร์ จึงทำให้นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์นั้นมีความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์มากกว่าด้านสังคมศาสตร์และนักศึกษายังมีความเข้าใจอีกว่าการศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมคือการเรียนและการทำความเข้าใจเฉพาะประเด็นในเรื่องของศาสนาที่แตกต่างกันเท่านั้น โดยไม่ได้มองในประเด็นอื่นๆ การทำความเข้าใจในเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมเป็นหน้าที่ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บรรจง ฟ้ารุ่งสาบ ไข่มุก อุทยาวิและเอกรินทร์ สังข์ทอง (2549) ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาที่จะเข้าใจประเด็นเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมนั้น การมีความรู้พื้นฐานด้านพหุวัฒนธรรมคือสิ่งที่สำคัญเนื่องจากการศึกษาของผู้คนในชายแดนภาคใต้ผูกพันกับวัฒนธรรมที่สืบทอดจากเชื้อชาติอันเป็นส่วนหนึ่งของภูมิความรู้ของคนในท้องถิ่น ดังนั้นองค์ความรู้ในสังคมจึงบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ วัฒนธรรมที่หลากหลายระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ร่วมกันและองค์ความรู้ดังกล่าวในสังคมมีการพัฒนาผ่านระบบการศึกษาในสังคมและควรให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างเสมอภาคของระบบการศึกษา อันจะทำให้องค์ความรู้จากท้องถิ่นมีความหลากหลายและเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสังคมและทำให้แนวคิดพหุวัฒนธรรมทางการศึกษามีส่วนในการพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยการใช้องค์ความรู้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผ่านกระบวนการศึกษา

2. การจัด โครงการหรือกิจกรรมนักศึกษา ขาดความต่อเนื่องในการจัด โครงการหรือกิจกรรมที่มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม สาเหตุเนื่องจาก โครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นนั้นส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมด้านวิชาการ ส่วนโครงการหรือกิจกรรมที่มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม โครงการประเภทนี้จะจัดขึ้นเป็นรายภาคการศึกษาเท่านั้น ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่มีลักษณะคล้ายๆกับโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวก็มีการจัด โครงการหรือกิจกรรมเกิดขึ้นน้อย หากเปรียบเทียบกับโครงการหรือกิจกรรมด้านอื่นๆ เช่นด้านวิชาการ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬาและหากมีโครงการหรือกิจกรรมประเภทดังกล่าวจัดขึ้นก็จะเป็นกิจกรรมด้านศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสฤติ กุลศิริวิชัย (2549) และสอดคล้องกับวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) พบว่าการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมยังประสบปัญหาหลายด้านหนึ่งในปัญหาดังกล่าวคือการจัด โครงการไม่มีความต่อเนื่องจึงทำให้นักศึกษาไม่ตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมประเภทดังกล่าวการดำเนินโครงการด้วยแนวทางและนโยบายการสนับสนุนส่งเสริมการทำกิจกรรมประเภทดังกล่าวคือสิ่งที่สำคัญ จะส่งผลทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเองในด้านความเป็นผู้นำและส่งเสริมให้นักศึกษามีโลกทัศน์ที่กว้างไกลยิ่งขึ้น นอกจากนี้การจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านวัฒนธรรมยังประสบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการบริหาร การปฏิบัติตามกฎระเบียบและแนวทางการปฏิบัติบางอย่าง

ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านวัฒนธรรม ตลอดจนบุคลากรชาวขัวญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

3.มหาวิทยาลัยมีรูปแบบหรือแนวทางที่ไม่ชัดเจนในการขับเคลื่อนนโยบายในการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัย โดยนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยนั้นยังไม่มี ความเข้าใจในเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนยังไม่ให้ความสำคัญและตระหนักในความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมและมองว่าเรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมคือเรื่องที่ตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องและอยู่ไกลตัว การสร้างความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเป็นหน้าที่ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวิจิต ประสมปลื้ม (2550) และสอดคล้องกับการศึกษาของรินรดา พันธุ์น้อย (2552) พบว่าปัญหาและอุปสรรคของการจัดกิจกรรมนักศึกษาคือ ความไม่ชัดเจนในการกำหนดรูปแบบและแนวทางในการดำเนินงานด้านการพัฒนานักศึกษาซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากกระบวนการการดำเนินกิจกรรมนักศึกษาไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจหรือนโยบายต่างๆ ในการพัฒนา มหาวิทยาลัย ทั้งนี้การมีแนวคิดหรือ นโยบายด้านสังคมพหุวัฒนธรรมจะช่วยให้เกิดการยอมรับและสนับสนุนการ ธารงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน เช่นการใช้ภาษาพูดของกลุ่ม การที่สื่อสิ่งพิมพ์/สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ภาษาของแต่ละกลุ่มการจัดงานประเพณี ศาสนา การแต่งกาย การแสดงศิลปวัฒนธรรมของ กลุ่มการขออนุญาตให้ประชาชนถือสัญชาติได้สองสัญชาติ (Dualcitizenship) ตลอดจนการเปิดโอกาสทางการ ศึกษา การได้งานทำการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการได้รับการบริการต่างๆ โดยเท่าเทียมกัน พหุวัฒนธรรมจึง เป็นการสร้างความรู้สึกเชิงบวกเพื่อให้กลุ่มคนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีคุณค่าและมีความเป็นมิตร หรือนับถือบุคคลที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกับตน ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์มีการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้สึกผ่าน กระบวนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมไปสู่สมาชิกของสังคม เพื่อให้ตนเองมีบุคลิกภาพตามแนวทางที่สังคม ต้องการด้วยการปรับตัวยอมรับบรรทัดฐานของสังคม อย่างค่อยเป็นค่อยไปด้วยความเต็มใจไม่ใช่การถูกบังคับ จากคนกลุ่มใหญ่ของสังคมนั้นๆ

สรุปได้ว่าปัญหาที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นั้นเกิดจากการที่นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านพหุ วัฒนธรรม นักศึกษายังมีความเข้าใจอีกว่าการศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมคือการศึกษาและการทำความเข้าใจเฉพาะ ประเด็นในเรื่องของศาสนาที่แตกต่างกันเท่านั้น โดยไม่ได้มองในประเด็นอื่นๆและโครงการหรือกิจกรรม นักศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นนั้นยังไม่สามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการในเรื่องของความต่อเนื่องในการ จัดโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาที่มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรม สาเหตุเนื่องจากโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นนั้นส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมด้านวิชาการ ส่วน กิจกรรมอื่นๆที่มีลักษณะคล้ายๆกับโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวก็มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมเกิดขึ้นน้อย ส่วนใหญ่เป็นโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านศาสนา กลุ่มนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมก็ไม่ หลากหลายจะมีแต่เฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่นับถือศาสนาอื่นๆเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมเท่านั้น ในขณะที่มหาวิทยาลัยก็ไม่มีรูปแบบหรือแนวทางที่ไม่ชัดเจนในการขับเคลื่อนนโยบายในการสร้างสังคมพหุ วัฒนธรรมให้เกิดขึ้น นักศึกษา บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนยังไม่ให้ความสำคัญและตระหนักในความ หลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น จึงจำเป็นที่มหาวิทยาลัยจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างองค์ความรู้ ความ

เข้าใจในการสร้างรูปแบบหรือจุดเด่นให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาและบุคลากรทุกคนที่อยู่ในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการสร้างรูปแบบหรือจุดเด่นในเรื่องสังคมพหุวัฒนธรรมที่จะต้องเคารพและอยู่บนพื้นฐานของความแตกต่างทั้งในด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาบุษย์และสังคมการวิจัยนี้ได้อิงค้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ซึ่งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างความเข้าใจและยอมรับในการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นและสามารถเป็นแนวทางสำหรับมหาวิทยาลัยในภาคใต้และมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในการนำผลการศึกษาไปจัดทำข้อมูลการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมในบริบทของพื้นที่นั้นๆ สำหรับข้อเสนอแนะในการทำวิจัยคือ

1.มหาวิทยาลัยควรให้ความรู้เรื่องความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมแก่นักศึกษาตั้งแต่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยในชั้นปีที่ 1

2.มหาวิทยาลัยต้องมีโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมกับความหลากหลายด้านพหุวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและต้องมีรูปแบบโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาที่สามารถให้นักศึกษาเข้าร่วมได้อย่างหลากหลาย

3.มหาวิทยาลัยต้องมีรูปแบบหรือแนวทางที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนนโยบายในการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- กองแผนงาน. 2554. **ม.อ.2556 (อนาคตที่(เรา)ต้องร่วมสร้าง**. สำนักอธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
กองแผนงานสำนักอธิการบดี. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- บรรจง ฟุ้งสง ไช้มุก อุตชาติและเอกรินทร์ สังข์ทอง. 2549. **ประมวลองค์ความรู้พัฒนาธรรมศึกษา
จังหวัด
ชายแดนภาคใต้**. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2555. **วิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าประสงค์** [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา
<http://www.psu.ac.th/vision> (21 กันยายน 2555)
- รินรดา พันธุ์น้อย. การดำรงอยู่และการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของประชาชนในสังคมพหุวัฒนธรรม
กรณีศึกษาชุมชนบึงทะเลแหว ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. 2552. 35
- วิจิต ประสมปลื้ม. 2550. การศึกษาสภาพ รูปแบบ ปัญหาและอุปสรรคการจัดกิจกรรมนักศึกษาของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2551. **กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2
(พ.ศ.2551-2556)** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุกรี เมฆทันต์. 2550. **คู่มือปฏิบัติงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
กรุงเทพฯ: บริษัทไอคิว มีเดีย**
- สำเนาวั จจรศิลป์. 2555. **กิจกรรมนักศึกษา** [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://th.wikipedia.org/wiki>
(11 กันยายน 2555)
- อารณีย์ อุ่ณชวีษณ์ดาและอัมพร อรุณศรี. 2551. ผลกระทบการมีส่วนร่วมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในปี พ.ศ. 2548. **วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์
และมนุษยศาสตร์**. 14(3): 442

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

❖ รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในปัจจุบันของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต หาดใหญ่

การจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ในปัจจุบันมีการดำเนินการใน 2 รูปแบบคือการจัดกิจกรรมตามรูปแบบเดิมที่เคยปฏิบัติมาทุกปีและการจัดกิจกรรมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยในส่วนของกิจกรรมตามรูปแบบเดิมที่เคยปฏิบัติมาทุกปีนั้น คือ การจัดกิจกรรมตามแผนหรือตามปฏิทินการจัดกิจกรรมภายในองค์กรซึ่งมีการกำหนดรูปแบบกิจกรรม จำนวนกิจกรรมและรายละเอียดต่างๆที่เคยปฏิบัติเดิมอยู่แล้ว ส่วนการจัดกิจกรรมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด คือ การจัดกิจกรรมตามเทศกาลหรือวันสำคัญทางศาสนาซึ่งในส่วนนี้จะเป็นการจัดกิจกรรมหรือการบูรณาการร่วมกันระหว่างองค์กรกิจกรรมนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัย เช่น กองกิจการนักศึกษา สถาบันนักศึกษา ชมรมนักศึกษา คณะต่างๆหรือในบางครั้งเป็นหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย

➤ ความสำคัญของการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

การจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยนั้นมีหลากหลายศาสนา หลากหลายวัฒนธรรม หลากหลายเชื้อชาติ นอกจากนี้ยังมีนักศึกษาชาวต่างชาติอีกเป็นจำนวนมากที่ต้องการจะเข้าร่วมทำกิจกรรมกับนักศึกษาชาวไทย โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักศึกษาและมหาวิทยาลัยจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรมอยู่แล้วแต่ยังขาดรูปแบบหรือวิธีการในการสร้างหรือจัดกิจกรรมนักศึกษาให้มีความหลากหลายและนักศึกษาทุกคนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวได้อย่างมีความสุข

➤ ลักษณะกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ลักษณะกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นั้นแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

- 1) กิจกรรมที่มีเวทีของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ
- 2) กิจกรรมที่มีความสนุกสนานและสอดแทรกเนื้อหาทางวิชาการ

- 3) กิจกรรมที่มีการจัดในรูปแบบของนิทรรศการ การแสดงหรืองานวิชาการ
- 4) กิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กรกิจกรรมต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัย
- 5) กิจกรรมที่มีความหลากหลายของกลุ่มผู้สนใจหรือกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมโครงการ

❖ **ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่**

ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่นั้น เกิดจาก 4 ปัจจัย คือ

- 1) นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความรู้พื้นฐานเรื่องสังคมพหุวัฒนธรรม
- 2) การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง
- 3) กิจกรรมไม่มีความหลากหลาย
- 4) สถานที่ในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ
- 5) งบประมาณในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ

➤ **แนวทางในการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่**

แนวทางในการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มี 5 แนวทาง ดังนี้

- 1) การปูพื้นฐานเรื่องสังคมพหุวัฒนธรรมให้แก่นักศึกษาทุกคนที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำกิจกรรมนักศึกษาทั้งในระดับคณะและระดับมหาวิทยาลัย
- 2) การเพิ่มช่องทางในการสื่อสารให้มีความหลากหลาย เช่น การใช้สื่อเครือข่ายทางสังคม การประชาสัมพันธ์ด้วยป้ายขนาดใหญ่ การเพิ่มสถานที่การประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ผ่านคณะ เป็นต้น

3) กิจกรรมไม่มีความหลากหลาย การจัดกิจกรรมที่ผ่านมาจะอยู่ในลักษณะของการจัดกิจกรรมตามแผนที่มีการจัดกิจกรรมแบบเดิม โดยไม่ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบให้มีความทันสมัยหรือตามความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันต่างๆ

4) สถานที่ในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ สาเหตุเนื่องจากจำนวนองค์กรกิจกรรมนักศึกษาที่อยู่ในมหาวิทยาลัยนั้นมีจำนวนมาก ทั้งองค์กรกิจกรรมนักศึกษาที่สังกัดคณะและที่สังกัดมหาวิทยาลัย นอกจากนี้บางครั้งก็มีหน่วยงานภายนอกเข้ามาใช้สถานที่ของมหาวิทยาลัยในการจัดกิจกรรมด้วย จึงส่งผลให้สถานที่ในการจัดกิจกรรมนั้นไม่เพียงพอโดยเฉพาะในช่วงของการเปิดภาคเรียนปีการศึกษาใหม่ ซึ่งทุกองค์กรกิจกรรมมีความต้องการที่จะใช้สถานที่พร้อมกัน เช่น โรงยิมเนเซียม สนามกีฬา ลานกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น โดยมหาวิทยาลัยจะต้องมีการจัดสรรหรือเพิ่มเติมสถานที่ภายในมหาวิทยาลัยให้มากกว่าในปัจจุบันหรือให้ส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการในเรื่องของการใช้สถานที่ในการทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัยมีวิธีการในการบริหารจัดการอย่างชัดเจนและเป็นระบบเพื่อลดปัญหาในเรื่องดังกล่าวและสามารถให้ทุกองค์กรกิจกรรมใช้สถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้มหาวิทยาลัยจะต้องให้ความสำคัญกับการให้สิทธิ์แก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยในการใช้พื้นที่ต่างๆ ในการจัดกิจกรรมนักศึกษามากกว่าการให้สิทธิ์หน่วยงานภายนอกจัดกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัย

5) งบประมาณในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ ที่ผ่านมการจัดกิจกรรมนักศึกษาทุกองค์กรประสบปัญหาดังกล่าวเหมือนกัน สาเหตุเนื่องจาก การจัดสรรงบประมาณมายังองค์กรกิจกรรมต่างๆทั้งในระดับคณะและระดับมหาวิทยาลัยจะมีข้อจำกัดในเรื่องของจำนวนงบประมาณที่จะต้องมีการเฉลี่ยไปยังส่วนอื่นๆ เช่น ในระดับคณะงบประมาณก็จะทุ่มเทให้กับการเรียนการสอนเป็นหลัก ส่วนระดับมหาวิทยาลัยก็จะทุ่มเทให้กับการบริการวิชาการและวิจัย เป็นหลัก จึงส่งผลให้งบประมาณในการจัดสรรมายังองค์กรกิจกรรมนักศึกษามีปริมาณไม่เพียงพอหากเปรียบเทียบกับจำนวนกิจกรรมที่เพิ่มขึ้นและจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นทุกปีเช่นเดียวกัน โดยวิธีการแก้ปัญหา คือ มหาวิทยาลัยจะต้องมีการวางแผนต่างๆร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัย เช่น การวางแผนงบประมาณเพื่อจัดสรรไปยังส่วนต่างๆ จะต้องมีความเท่าเทียมกันและพิจารณาตามความเหมาะสม เป็นต้น

❖ ข้อชี้แนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ข้อชี้แนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นั้นมี 2 ข้อชี้แนะ ดังนี้

1) มหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับนักศึกษาชาวต่างชาติให้มากกว่านี้

2) มหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

3) มหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาในช่วงวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ เพื่อไม่ให้กระทบกับการเรียนของนักศึกษา

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ในปัจจุบันมีการดำเนินการใน 2 รูปแบบ คือการจัดกิจกรรมตามรูปแบบเดิมที่เคยปฏิบัติมาทุกปีและการจัดกิจกรรมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยนั้นมีหลากหลายด้านศาสนา หลากหลายด้านวัฒนธรรม หลากหลายด้านเชื้อชาติ ส่วนลักษณะกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรมนั้นแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมที่มีเวทีของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ 2) กิจกรรมที่มีความสนุกสนานและสอดแทรกเนื้อหาทางวิชาการ 3) กิจกรรมที่มีการจัดในรูปแบบของนิทรรศการ การแสดงหรืองานวิชาการ 4) กิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กรกิจกรรมต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัย 5) กิจกรรมที่มีความหลากหลายของกลุ่มผู้สนใจหรือกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมโครงการ ส่วนปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมนั้น เกิดจาก 4 ปัจจัย คือ 1) นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความรู้พื้นฐานเรื่องสังคมพหุวัฒนธรรม 2) การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง 3) กิจกรรมไม่มีความหลากหลาย 4) สถานที่ในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ 5) งบประมาณในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมนั้น มี 5 แนวทาง คือ 1) การปูพื้นฐานเรื่องสังคมพหุวัฒนธรรมให้แก่นักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 2) การเพิ่มช่องทางในการสื่อสาร 3) การจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย 4) การเพิ่มสถานที่ในการจัดกิจกรรมให้เพียงพอ 5) การจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมให้เพียงพอ สำหรับข้อชี้แนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม นั้นมี 2 ข้อชี้แนะ คือ 1) มหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับนักศึกษาชาวต่างชาติให้มากกว่านี้ 2) มหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคม

เศรษฐกิจอาเซียน (AEC) 3) มหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาในช่วงวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ เพื่อไม่ให้กระทบกับการเรียนของนักศึกษา

ภาคผนวก ข

- ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- นโยบายการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- นโยบายของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในการดำเนินงานโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตรกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา

1.1.1 ประวัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ในปี พ.ศ. 2505 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล โดยคณะกรรมการพัฒนาภาคใต้ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำโครงการที่จะจัดให้มีมหาวิทยาลัยในภาคใต้ขึ้นตาม แผนพัฒนาภาคใต้ ในขั้นต้นคณะกรรมการจัดทำโครงการคิดกันว่าจะจัดตั้งในระดับวิทยาลัย ศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (College of Arts and Sciences) แล้วต่อไปจึงจะขยายเป็นมหาวิทยาลัย คณะกรรมการชุดนี้ ได้ดำเนินการตามโครงการถึงขั้นสำรวจบริเวณที่จะก่อตั้งมหาวิทยาลัย โดยทำการสำรวจที่ทุ่งนเรนทร์ ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี แต่การดำเนินงานของคณะกรรมการชุดนี้ก็ต้องหยุดชะงักลง เพราะไม่ได้รับงบประมาณในปี 2506 ประกอบทั้งในช่วงนี้มีการเปลี่ยนรัฐบาล และได้มีการตั้งคณะกรรมการพัฒนาภาคใต้ ชุดใหม่ โดยมี พ.อ.ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศในรัฐบาลชุดนั้นเป็นประธานคณะกรรมการ

คณะกรรมการพัฒนาภาคใต้ชุดใหม่ได้ดำเนินการตามโครงการที่จะจัดให้มีมหาวิทยาลัยในภาคใต้ต่อไปจนถึงปี 2508 คณะรัฐมนตรีก็อนุมัติในหลักการ 2 ประการคือ

1. ให้มีมหาวิทยาลัยภาคใต้ โดยมีศูนย์กลางที่ ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยให้มีคณะวิศวกรรมศาสตร์ขึ้นก่อนและมีโครงการที่จะจัดตั้งคณะวิชาต่างๆกระจายตามจังหวัดต่างๆในภาคใต้ เช่น จะจัดตั้งคณะครุศาสตร์และคณะรัฐศาสตร์ ที่ตำบลเขาตวม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จะจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ ที่ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาและจะจัดตั้งคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นต้น

2. ให้มีงบประมาณเพื่อดำเนินการตามข้อ 1 ในปี 2509 เป็นจำนวนเงิน 30 ล้านบาท

คณะกรรมการพัฒนาภาคใต้ชุดนี้ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการก่อตั้งมหาวิทยาลัยภาคใต้ขึ้นในปี พ.ศ. 2508 โดยมี พ.อ.ถนัด คอมันตร์ เป็นประธานคณะกรรมการฯ คณะกรรมการฯ เริ่มดำเนินการให้มีการก่อสร้างมหาวิทยาลัยที่ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ในปี พ.ศ. 2509 โดยมุ่งที่จะใช้เป็นอาคารของคณะวิศวกรรมศาสตร์ก่อน ในขณะที่ดำเนินการก่อสร้างที่จังหวัดปัตตานีนั้น มหาวิทยาลัยยังไม่มีชื่อเป็นทางการจึงใช้ชื่อว่า "มหาวิทยาลัยภาคใต้" และมีสำนักงานชั่วคราวของมหาวิทยาลัยอยู่ที่อาคารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ปัจจุบันคืออาคารคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล) ในระยะนี้คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยอยู่ในรูปของคณะกรรมการ(คือคณะกรรมการดำเนินการก่อตั้งมหาวิทยาลัยภาคใต้) โดยมีประธานคณะกรรมการทำหน้าที่เหมือนอธิการบดี ซึ่งในขณะนั้นคือ พ.อ.ถนัด คอมันตร์ ต่อมาคณะกรรมการฯเห็นว่าเพื่อให้สถาบันแห่งนี้เป็นศูนย์กลางในด้านจิตใจ ของประชาชนชาวไทยและเพื่อเป็นสิริมงคลแก่มหาวิทยาลัยควรได้นำความกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อขอพระราชทานชื่อ ให้แก่มหาวิทยาลัย

ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานชื่อ เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2510 ว่า "มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์" ตามพระนามฐานันดรศักดิ์ของสมเด็จพระบรมราชชนก กรมหลวงสงขลานครินทร์ (จากพระมหากษัตริย์คุณนี้ มหาวิทยาลัยจึงถือว่่าวันที่ 22 กันยายน ของทุกปีเป็นวันสำคัญวันหนึ่งของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดเป็น "วันสงขลานครินทร์"

ในปี 2510 มหาวิทยาลัยก็เปิดรับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นนักศึกษารุ่นแรกของมหาวิทยาลัย จำนวน 50 คน โดยใช้อาคารเรียนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เช่นเดียวกัน ด้านการเรียนการสอนนั้น ศาสตราจารย์ ดร.สตาจค์ มงคลสุข ได้เสนอให้ตั้งคณะวิทยาศาสตร์ขึ้นมาเพื่อเป็นแกนกลางบริการสอนวิชาพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์แก่คณะวิศวกรรมศาสตร์ที่เปิดรับนักศึกษาแล้ว และแก่คณะอื่นๆ ที่จะเปิดรับต่อไปในเดือน พฤษภาคม 2510 มหาวิทยาลัยก็มีอาจารย์รุ่นแรกจำนวน 5 คน คือ ดร.ประดิษฐ์ เขยจิตร ดร.ปรีดา วิบูลย์สวัสดิ์ ดร.นาท ตันทวิรุพห์ อาจารย์เย็นใจ เลหาวิชย์และดร.ศิริพงษ์ ศรีพิพัฒน์ ทำการสอนวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์ ส่วนวิชาพื้นฐานด้านวิศวกรรมศาสตร์นั้นได้รับความร่วมมือในการสอนและวัสดุอุปกรณ์การทดลอง จาก โรงเรียนช่างฝีมือทหาร กรุงเทพฯ

ในระหว่างที่การดำเนินการก่อสร้างมหาวิทยาลัยที่ปัตตานีดำเนินการแล้วเสร็จ เป็นบางส่วน แล้วนั้น ศาสตราจารย์ ดร.สตาจค์ มงคลสุขและคณะอาจารย์ใหม่ ของมหาวิทยาลัยได้เดินทางไปสำรวจดูแลการก่อสร้างและพบว่าบริเวณพื้นที่ดังกล่าวไม่เหมาะสมที่จะสร้างเป็นอาคารของคณะวิศวกรรมศาสตร์ เพราะสภาพพื้นดินเป็นที่ลุ่มและดินมีความอ่อนมากไม่สามารถรองรับน้ำหนักเครื่องจักรหรือรับน้ำหนักอาคารคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่เป็นอาคารใหญ่ๆได้และอีกประการหนึ่ง บริเวณนี้อยู่ติดชายทะเล ความชื้นและไอน้ำจากทะเลจะทำให้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆของคณะ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโลหะและเครื่องอิเล็กทรอนิกส์เสื่อมสภาพได้ง่าย คณะสำรวจจึงเห็นว่าปัตตานีเหมาะที่จะใช้เป็นอาคารคณะศึกษาศาสตร์และคณะวิชาทางศิลปศาสตร์มากกว่า ส่วนอาคารของคณะวิศวกรรมศาสตร์นั้น คณะสำรวจได้พิจารณาหาสถานที่ใหม่ที่มีความเหมาะสม คณะสำรวจเห็นว่าบริเวณที่ตำบลคอกหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยมาก คณะสำรวจจึงได้ติดต่อกับคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร ซึ่งคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร ก็ได้บริจาคที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นจำนวน 690 ไร่ เพื่อให้จัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยต่อไป

ส่วนในด้านการ บริหารนั้น ในวันที่ 12 มีนาคม 2511 ได้มีพระบรมราชโองการประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ขึ้น มหาวิทยาลัยจึงกำหนดให้วันที่ 13 มีนาคม ของทุกปี เป็นวันสำคัญอีกวันหนึ่งของมหาวิทยาลัยโดยกำหนดเป็น "วันสถาปนามหาวิทยาลัย" และในวันที่ 8 เมษายน 2511 ก็มีประกาศแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. สำนักงานอธิการบดี
2. คณะวิทยาศาสตร์
3. คณะวิศวกรรมศาสตร์

และในวันที่ 17 เมษายน 2511 ก็ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ ฯพณฯ พ.อ. ถนัด คอมันตร์ เป็นอธิการบดีและศาสตราจารย์ ดร.สตาจค์ มงคลสุข เป็นรองอธิการบดี ในปี 2511 มหาวิทยาลัยก็เปิดรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์รุ่นแรก จำนวน 60 คน เป็นนักศึกษาศาขาศาสตร์ 35 คนและสาขาศิลปศาสตร์ 25 คนโดยในภาคการศึกษาแรกก็ยังคงใช้อาคารเรียนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์อยู่ เมื่อการก่อสร้างอาคารที่ปัตตานีแล้วเสร็จเป็นบางส่วน ในภาคการศึกษาที่ 2 คณะอาจารย์และนักศึกษาก็ได้ย้ายมาที่ศูนย์ปัตตานีพร้อมกันในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2511 ส่วนนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ก็ยังคงอาศัยเรียนที่กรุงเทพฯ ต่อไป ต่อมา

ในวันที่ 5 ธันวาคม 2511 มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีให้ยกเลิกการแบ่งส่วนราชการ ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2511 โดยประกาศฯใหม่ให้เพิ่มคณะศึกษาศาสตร์เป็นส่วนราชการของมหาวิทยาลัยเพิ่มเติมสำหรับการก่อสร้างมหาวิทยาลัยที่ศูนย์ตำบลคองหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลานั้น เริ่มก่อสร้างในปี 2512 เมื่อการก่อสร้างบางส่วนแล้วเสร็จในปี 2514 วันที่ 5 กรกฎาคม 2514 อาจารย์และนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ปีที่ 2, 3 และ 4 ประมาณ 200 คน ก็ย้ายมาอยู่ประจำที่ศูนย์หาดใหญ่ ส่วนนักศึกษาปีที่ 1 ก็ยังคงเรียนที่กรุงเทพฯ และย้ายตามลงมาในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2515 สำหรับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ซึ่งเริ่มเปิดรับรุ่นแรกในปี 2512 จำนวน 60 คน และบุคลากรหน่วยต่างๆ ของมหาวิทยาลัยก็ย้ายมายังศูนย์หาดใหญ่ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2515 เช่นเดียวกันจึงถือว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ย้ายที่ทำการมาอยู่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา อย่างถาวรภายในปี 2514

จากนั้นเป็นต้นมา มหาวิทยาลัยฯ ก็ดำเนินงานมาด้วยความเจริญก้าวหน้าและได้เปิดคณะวิชาต่างๆ จนถึงปัจจุบันมี 25 คณะในด้านการผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยฯ เปิดสอนสาขาวิชาการต่างๆ จำนวน 236 สาขา เป็นการศึกษาในระดับปริญญาเอกและเทียบเท่า 20 สาขา หลักสูตรฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทาง 9 สาขา, ปริญญาโท 86 สาขา, ประกาศนียบัตรบัณฑิต 2 สาขา, ปริญญาตรี (4-6 ปี) 121 สาขา ซึ่งพอจะสรุปพัฒนาการได้ตามลำดับดังนี้

- ปี 2510 - รับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์
- 2511 - รับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
- 2512 - รับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์
- 2516 - รับนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์
- 2517 - รับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์
- 2518 - รับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- 2519 - รับนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ
- 2520 - รับนักศึกษาคณะทรัพยากรธรรมชาติ
 - รับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนภูเก็ต (อนุปริญญา)
- 2522 - รับนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์
 - รับนักศึกษามัธยมศึกษาวิทยาลัย สาขาเคมีศึกษาเป็นสาขาแรก
- 2526 - รับนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์
- 2528 - รับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 2529 - รับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตต่อเนื่อง (1 ปี และ 2 ปี)

- 2532 - รับนักศึกษาวิทยาลัยอิสลามศึกษา
- 2533 - รับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนสุราษฎร์ธานี (อนุปริญญา)
- โครงการจัดตั้งวิทยาเขตภูเก็ต
- 2534 - รับนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โครงการขยาย
การศึกษาที่จังหวัดตรัง
- 2535 - โครงการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
- 2536 - โครงการจัดตั้งคณะอุตสาหกรรมเกษตร
- 2537 - รับนักศึกษาคณะการจัดการ โรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาเขตภูเก็ต
- 2538 - รับนักศึกษามัธยมศึกษาาระดับปริญญาเอก สาขาชีวเคมีเป็นสาขาแรก
- 2539 - พัฒนาโครงการขยายการศึกษาที่จังหวัดตรัง เป็นวิทยาเขตสารสนเทศ
- 2540 - โครงการจัดตั้งคณะศิลปศาสตร์
- 2542 - รับนักศึกษาโครงการจัดตั้งคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
- 2543 - เปลี่ยนชื่อโครงการจัดตั้งคณะกรรมการ โรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาเขตภูเก็ต เป็น
โครงการจัดตั้งคณะอุตสาหกรรมบริการ
- จัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ ที่วิทยาเขตปัตตานี
 - จัดตั้งสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา ที่วิทยาเขตปัตตานี
- 2545 - จัดตั้งคณะวิทยาการสื่อสาร ที่วิทยาเขตปัตตานี
- จัดตั้งคณะนิติศาสตร์ ที่วิทยาเขตหาดใหญ่
 - เปลี่ยนชื่อโครงการจัดตั้งคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เป็น
คณะเทคโนโลยีและการจัดการ
- 2546 - จัดตั้งคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ ที่วิทยาเขตตรัง
- 2546 - จัดตั้งคณะเศรษฐศาสตร์ ที่วิทยาเขตหาดใหญ่
- 2547 - กำหนดให้จัดการศึกษาที่ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และตรัง เป็นเขตการศึกษา
- 2548 - จัดตั้งโครงการจัดตั้งคณะกรรมการแพทย์แผนไทย
- เปิดรับนักศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เข้าศึกษาใน
โรงเรียน ม.อ.วิทยานุสรณ์ที่วิทยาเขตหาดใหญ่
 - จัดตั้งคณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ที่เขตการศึกษาภูเก็ต
- 2549 - จัดตั้งโครงการจัดตั้งคณะรัฐศาสตร์ ที่วิทยาเขตปัตตานี
- 2550 - จัดตั้งคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เขตการศึกษาสุราษฎร์ธานี
- 2551 - โครงการจัดตั้งคณะเทคนิคการแพทย์ ที่วิทยาเขตหาดใหญ่

ตรามหาวิทยาลัย

- มหาพิชัยมงกุฏ คือ ศิราภรณ์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์สำคัญแสดงว่าทรงเป็นพระมหากษัตริย์
- จักรกัณฑ์ศูล คือ ตราเครื่องหมายประจำราชวงศ์จักรี
- ม.อ. คือ อักษรย่อพระนามเดิมสมเด็จพระบรมราชชนก เจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช
- สงขลานครินทร์ คือ พระอิสริยยศที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ โปรดเกล้าฯสถาปนา สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช เป็นเจ้าฟ้าต่างกรมในพระนามสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช กรมขุนสงขลานครินทร์ เพื่อเป็นเกียรติแก่เมืองสงขลา เสมือนทรงเป็นเจ้าของนครสงขลา เมื่อ พ.ศ. 2446

ดอกไม้ประจำมหาวิทยาลัย

ดอกศรีตรัง (*Jacaranda filicifolia* (Anders) D.Don)

สีประจำมหาวิทยาลัย

สีน้ำเงิน (blue)

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จึงเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาสู่ดินแดนภาคใต้เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของท้องถิ่นและเพื่อการสนับสนุนการพัฒนาภูมิภาคเป็นมหาวิทยาลัยที่มีเจตนาแต่เริ่มก่อตั้งที่จะให้เป็นมหาวิทยาลัยหลายวิทยาเขต โดยมุ่งมั่นที่จะให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์กลางทางวิชาการระดับสูงเพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคใต้และเป็นสถาบันที่รับใช้ชุมชนได้อย่างแท้จริง

ปรัชญา/ปณิธานในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้น้อมนำพระราโชวาทของเจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ มาเป็นศูนย์รวมจาริตที่พึงยึดมั่น ที่ฝังลึกในสำนึกของจิตและความนึกคิดของบุคลากรและนักศึกษาทุกคนที่ดำเนินรอยตามที่ว่า “ขอให้ถือผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่สอง ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง ลากทรัพย์ และเกียรติยศ จะตกมาแก่ท่านเอง ถ้าท่านทรงธรรมะแห่งอาชีพไว้ให้บริสุทธิ์ ” ทั้งคุณค่าเจตคติและปณิธานได้น้อมนำและขยายผลสู่การทำกิจกรรม การทำคุณประโยชน์ต่อสังคมและปฏิบัติพันธกิจด้วยความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพและจะยังคงอยู่ควบคู่กับองค์กรแห่งนี้ตลอดไป

1.2 วิสัยทัศน์

"มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับภูมิภาคเอเชีย ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต บริการวิชาการ และทำนุบำรุงวัฒนธรรม โดยมีการวิจัยเป็นฐาน"

1.3 พันธกิจ

พันธกิจ 1 พัฒนา มหาวิทยาลัยให้เป็นสังคมฐานความรู้บนพื้นฐานพหุวัฒนธรรมและหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยให้ผู้ใฝ่รู้ได้มีโอกาสเข้าถึงความรู้ในหลากหลายรูปแบบ

พันธกิจ 2 สร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการในสาขาที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นฐานของภาคใต้ และเชื่อมโยงสู่เครือข่ายสากล

พันธกิจ 3 ผสมผสานและประยุกต์ความรู้บนพื้นฐานประสบการณ์การปฏิบัติสู่การสอนเพื่อสร้างปัญญา คุณธรรม สมรรถนะและโลกทัศน์สากลให้แก่บัณฑิต

1.4 เป้าประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างคุณค่างานวิจัยให้เป็นแก่นความรู้เฉพาะทางที่เป็นเลิศ และ พัฒนาให้เกิดรูปธรรมของนวัตกรรมสำหรับ ขับเคลื่อนอนาคต และก้าวสู่มหาวิทยาลัยชั้นนำ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ (ระดับเป้าประสงค์)

- จำนวนสิทธิบัตร/ลิขสิทธิ์
- สถานภาพการจัดลำดับมหาวิทยาลัยในภาพรวม และภาพสาขาวิชา
- ดำรงอยู่ในระบบเครือข่ายสาขาความเป็นเลิศระดับอุดมศึกษา

2. เพื่อเสาะหาวิชาอันก่อเกิดเป็นทุนวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสู่มหาวิทยาลัยวิจัย สามารถถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพื่อยกระดับศักยภาพชุมชนเข้มแข็ง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระดับนานาชาติ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ (ระดับเป้าประสงค์)

- จำนวน paper/คน/ปี
- จำนวนอาจารย์ active วิจัย

3. เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ดำรงด้วยคุณธรรมบนพื้นฐานความเป็นไทย มีทักษะชีวิต สำนักสาธารณะ และสมรรถนะสากลที่สมบูรณ์สู่ตลาดงานสากล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ (ระดับเป้าประสงค์)

- ร้อยละของการมีงานทำและประกอบอาชีพอิสระ
- ระดับความพึงพอใจนายจ้างและผู้ประกอบการ
- บัณฑิตที่ทำงานต่างประเทศ

4. เพื่อสร้างบริบททางวิชาการที่เปิดกว้าง ต่อการแสวงหาความรู้ ด้วยมิติ/รูปแบบ/ภารกิจ/ที่มีการบูรณาการอย่างหลากหลายและทั่วถึง เสริมสร้างทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่นสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ (ระดับเป้าประสงค์)

- จำนวนหลักสูตร online ที่จัดการเรียนการสอนในรูปแบบมหาวิทยาลัยเสมือน

5. เพื่อการดำเนินยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับการบริหารมหาวิทยาลัยหลายวิทยาเขต ภายใต้กรอบปฏิบัติตามหลัก ธรรมมาภิบาล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ (ระดับเป้าประสงค์)

- ระดับความมั่นคงทางการเงิน พิจารณาจาก
- อัตราส่วนรายรับจริง/รายได้สะสม
- อัตราการแสวงหารายได้เพิ่มขึ้น

6. เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ และปรับวัฒนธรรมองค์กรสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีการสร้างสรรค์ และจัดการองค์ความรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมั่นคงยั่งยืน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ (ระดับเป้าประสงค์)

- Ph.D 50% ในปี 2552

1.5 นโยบายและแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2554

ทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จากการวิเคราะห์บริบทภายนอกทั้งระดับโลก (Global) ระดับประเทศและบริบทภายในคือรายงานผลการประเมินอธิการบดี รายงานผลการประเมินคุณภาพและการวิเคราะห์ SWOT มหาวิทยาลัยกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่จะเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในภูมิภาคเอเชียทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต บริการวิชาการและทำนุบำรุงวัฒนธรรมโดยมีการวิจัยเป็นฐานไว้ในนโยบายและแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ในช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2554 ประกอบด้วย 6 ทิศทาง คือ

- เป็นมหาวิทยาลัยเน้นวิจัยโดยมุ่งเน้นการสร้างระบบเพื่อเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรให้มุ่งสู่วิจัยและบัณฑิตศึกษาให้มากขึ้น
- มีความเป็นเลิศบางสาขา ความเป็นเลิศในบางสาขาและบางเรื่องเป็นความหวังที่จะสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยพร้อมๆกับการสร้างตัวอย่างวัฒนธรรมองค์กรให้ทำงานมุ่งเน้นพันธกิจหลักโดยมหาวิทยาลัยจะเป็น authority ในเรื่องยางพารา ปาล์มน้ำมัน อาหารทะเล ทะเลสาบสงขลา อิสลามศึกษา
- บัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการและเป็นคนดีของชาติ มุ่งสู่การผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ที่เป็นปัจจุบัน มีศักยภาพเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทักษะการแก้ปัญหา (problem-solving skills) และมีจิตสำนึกช่วยเหลือสังคม
- เป็นมหาวิทยาลัยที่เอื้อต่อการพัฒนาชุมชน (university-community engagement) โดยการสร้างศักยภาพของชุมชนให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง (nurturing community) มีความยั่งยืนผ่านกระบวนการสอน บริการวิชาการ และการวิจัยโดยใช้แนวทางสร้างศักยภาพให้ชุมชนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ตลอดชีวิต
- วิทยาเขตมีความเข้มแข็ง มีโอกาสที่เท่าเทียมและมีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด การบริหารจะเน้นที่ความชัดเจนของโครงสร้าง (PSU system / high-performance organization) ความชัดเจนของแผนพัฒนา แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาอาจารย์และบุคลากร แผนการงบประมาณและการเงิน แผนการกระจายอำนาจ การติดตามประเมินผล ความเชื่อมโยง และช่วยเหลือระหว่างวิทยาเขตพร้อมเร่งแก้ไขปัญหาการขาดแคลน
- เป็นองค์กรที่ใช้หลักธรรมาภิบาลควบคู่กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และพัฒนา ศักยภาพของบุคลากรโดยเร่งสร้างวัฒนธรรมการประเมิน ตรวจสอบ โปร่งใส รับผิดชอบ ขอบธรรมและยุติธรรมให้กับมหาวิทยาลัยโดยใช้หลัก share vision & collegiate decision

จากภาพฉายที่กล่าวมาแล้วข้างต้น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้กำหนดเป็นนโยบาย และแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ในช่วงปีพ.ศ. 2550 – 2554 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของ มหาวิทยาลัยให้เติบโตอย่างยั่งยืนและเป็นพลังขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์สู่การเป็น Intellectual University ในอนาคต

1.6 นโยบายการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

นโยบายการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งได้กำหนดแนวทางบ่มเพาะบัณฑิตของ ม.อ. ยึดใน 3 ส่วนที่สำคัญ คือ

ส่วนที่ 1 ชื่อของมหาวิทยาลัยนามพระราชทาน “สมเด็จพระบรมราชชนก สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตลอลุคยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์” เป็นชื่อของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อักษรย่อ ม.อ. ย่อมาจาก มหิตลอลุคยเดช มหาวิทยาลัยต้องตอกย้ำ ให้นักศึกษา รู้ว่า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นชื่อพระราชทานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานชื่อ “เสด็จพ่อ” ชื่อของมหาวิทยาลัยเป็นของสูงที่นักศึกษาทุกคนต้องเทิดทูน

ส่วนที่ 2 พระราชปณิธานของสมเด็จพระราชาธิบดีฯ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ น้อมรับพระบรมราโชวาท ยึดพระราชปณิธานของพระบรมราชชนกให้ถือเป็นจัตติวิญญาณของ ม.อ. เป็นส่วนหนึ่งของ ม.อ. ในการดำเนินงาน คือ “ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่สอง ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง ลากทรัพย์และเกียรติยศจะตกมาแก่ท่านเอง ถ้าท่านทรงธรรมะแห่งอาชีพไว้ให้บริสุทธิ์”

ส่วนที่ 3 พระราชประสงค์ของสมเด็จพระราชาธิบดีฯ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ น้อมรับพระบรมราโชวาทแห่งพระบรมราชชนกที่กล่าวถึงมหาวิทยาลัยที่ว่า “เมื่อดำริที่จะมีมหาวิทยาลัยของประเทศนี้เองแล้ว เราควรพิจารณาว่ากิจของมหาวิทยาลัยนั้นว่ามีอะไรบ้าง” พระราโชบายของสมเด็จพระราชาธิบดีฯ ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานที่เลี้ยงคนดีของชาติ ให้ผลการเสาะหาวิชาต้องมาวางเป็นแบบแผนสำหรับความประพฤติของชาติ ทั้งในทางธรรมะและวิทยาศาสตร์ เป็นที่รวบรวมและเผยแพร่ความคิดของชาติให้มหาวิทยาลัยมีกิจสอปลั้กุลบุตร เพื่อวัดความรู้ ความสามารถและรับรองปริญญาแก่ผู้สมควร

แนวทางทั้ง 3 ส่วนหลักที่มหาวิทยาลัยได้นำมาสู่การกำหนดนโยบายการพัฒนานักศึกษา คือ “ชื่อมหาวิทยาลัยสูงส่งต้องเทิดทูน” พระบรมราโชวาท “ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่งและมหาวิทยาลัยเป็นสถานที่เลี้ยงคนดีของชาติ”และมหาวิทยาลัยเชื่อว่านักศึกษา “เก่ง” แต่โกง ไม่มีประโยชน์กลับทำร้ายสังคม นักศึกษาที่เก่งน้อยแต่ทำความดีจะมีคุณค่ามากกว่า นอกเหนือจาก 3 ส่วนหลักในการกำหนดนโยบายการพัฒนานักศึกษาที่กล่าวแล้ว มหาวิทยาลัยได้นำคำสอนของ

ท่านพุทธทาสภิกขุมาประกอบเป็นนโยบายการพัฒนาการศึกษา ตามคำกล่าวที่ท่านพุทธทาสภิกขุกล่าวว่า “ครู” คือผู้ยกสถานะทางวิญญาณของคนให้สูงขึ้นๆ เปิดประตูให้ออกมาจากคอกแห่งความโง่ ความหลง ความเข้าใจผิดและ “ถ้าเป็นครูมันต้องยกสถานะทางวิญญาณของคนให้สูงขึ้นๆ เคารพเจตนารมณ์ อุดมคติของตัวเองว่าเป็นปูชนียบุคคลของโลก” กิจกรรมพัฒนานักศึกษาของ ม.อ.หรือการสร้างปัญญาทางธรรมใน 3 ส่วน คือ

1. ทักษะชีวิตมีความมุ่งหมาย

- เมื่อรู้ตัวว่ามีความเครียดก็สามารถลดความเครียดได้มีสติโดยการรู้ว่าละลดสิ่งเหล่านั้นอย่างไร
- เมื่อรู้สึกตัวเองเป็นทุกข์ก็สามารถลดความทุกข์นั้นได้
- เมื่อเกิดความ โลก เกิดความอยากได้ ก็มีสติในการรับรู้การเกิดความ โลกและละความ โลก นั้นได้...ความ โลกอยากได้ถูกทำทำลายลงด้วยการ “ให้”
- เมื่อมีจิตห่อเหี่ยวเศร้าหมอง...ก็ทำให้จิตเกิดความเบิกบานขึ้นมาได้
- เมื่อรู้สึกว้าเหววัง...ก็สามารถสร้างประกายแห่งความหวังขึ้นมาได้
- ถ้ามีทักษะชีวิตจริงต้องอย่าเห็นผิดเป็นถูก...จงเห็นผิดเป็นผิด สำหรับนักศึกษาแล้วห้ามเห็นว่าการทุจริตการสอบเป็นสิ่งที่น่าทำทายเป็น...ในทางตรงกันข้ามต้องเห็นว่าเป็นสิ่งที่น่าละอายที่สุด
- อย่ากดดันตัวเอง อย่าตำหนิตีตนตัวเองต้องรู้ช่วงระยะเวลาให้อภัยตัวเอง

2. ทักษะทางสังคมมุ่งหมายให้นักศึกษาเห็นลักษณะดีของสังคม

- สังคมบริ โภคนิยมและสังคมสุนิยม
- สังคมบัน เฑิงนิยมและสังคมเห็นแก่ตัว
- สังคม ใ้อวดฟุ้งเฟ้อและละเลยจิตนิยม ละเลยการนับถือคุณงามความดี
- สังคมขัดแย้งและทำลายล้าง (เพราะ ม.อ.อยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้)
- ทักษะทางสังคมที่มุ่งสอนนักศึกษาให้รู้ว่าสังคมบริ โภคนิยมที่นำสู่ความขัดแย้ง เบียดเบียนและไม่แบ่งปัน ต้องชี้ให้เห็นว่าสังคมบริ โภคนิยมอันตรายอย่างไร ให้เห็นสาเหตุความขัดแย้ง ทำลายล้าง สอนนักศึกษาว่าการอยู่ร่วมกันในสังคมของเราต้องยึดหลักของความเท่าเทียมและความเสมอภาค ต้องเคารพในความแตกต่าง อยู่อย่างให้เกียรติซึ่งกันและกัน อยู่อย่างเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน อยู่อย่างพร้อมที่จะให้อภัยซึ่งกันและกัน โอบอ้อมอารีซึ่งกันและกัน

3. จิตสำนึกสาธารณะให้นักศึกษายึดพระบรมราโชวาท “ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง” นำไปสู่หลักการปฏิบัติ

- กระจายนโยบายสู่การรับรู้ให้กับทุกหน่วยงาน ผู้นำนักศึกษาทั้ง 5 วิทยาเขต ต้องรับรู้ว่กิจกรรมนักศึกษาแต่ละคณะต้องนำนโยบายไปดำเนินการ
- มีการปรับรื้อหลักสูตรวิชาพื้นฐานภาคบังคับ 3 หน่วยกิต ที่นักศึกษาต้องเรียนในวิชา “ภูมิปัญญาแห่งชีวิต” ให้นักศึกษาได้รู้จักความเป็นมนุษย์ที่แท้ (ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับเพื่อนมนุษย์ มนุษย์กับธรรมชาติ)
- มหาวิทยาลัยกำหนดว่า นักศึกษา ม.อ. จะจบเป็นบัณฑิตต้องทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างน้อย 17 ชั่วโมง
- กำหนดวิชากิจกรรมเสริมหลักสูตร 1 หน่วยกิต ให้นักศึกษาทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์และเขียนรายงานความเปลี่ยนแปลงหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้
- มหาวิทยาลัยกำลังจัดทำ VDO 3-5 นาที เพื่อสอนเรื่องคุณงามความดีให้กับนักศึกษาได้คู่เริ่มการเรียนการสอนแต่ละชั่วโมง
- มหาวิทยาลัยมุ่งสร้างสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยที่จะสนับสนุนนโยบายพัฒนานักศึกษา เช่น จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ปิดตามหอพักหรือสถานที่ต่างๆของมหาวิทยาลัยให้นักศึกษาได้เห็นเป็นชีวิตประจำวัน

แม้การบ่มเพาะนักศึกษาจะไม่สามารถทำให้เห็นผลได้อย่างรวดเร็ว แต่มหาวิทยาลัยก็มีความคาดหวังให้เป็นรากฐานวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เชื่อว่าแม้บัณฑิตแต่ละรุ่นไม่สามารถดีได้ทั้งหมดนั้นคน คาดหวังว่าคนที่เห็นแก่ตัวมากก็เห็นแก่ตัวน้อยลงหรือคนที่ทำดีอยู่แล้วก็ทำดีมากขึ้นสิ่งเหล่านี้มหาวิทยาลัยหวังให้เป็นการขับเคลื่อนปัญหาทางธรรมของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทั้งระบบต่อไป (กองกิจการนักศึกษาวิทยาเขตหาดใหญ่, 2551)

นโยบายของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
การดำเนินงานโครงการหลักสูตรกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา

ด้วยที่ประชุมคณบดี เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ 7 มิถุนายน 2550 ได้เห็นชอบในหลักการ
โครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยให้มี
ปรับแก้โครงสร้างกิจกรรมให้มีเฉพาะ

(1) กิจกรรมบังคับเลือก ไม่น้อยกว่า 7 กิจกรรม 40 หน่วยชั่วโมง

(2) กิจกรรมเลือกเข้าร่วมไม่น้อยกว่า 10 กิจกรรม 60 หน่วยชั่วโมง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้กำหนดเป้าหมายการบ่มเพาะนักศึกษา เพื่อให้ศึกษาม.อ. เป็นผู้ที่มีจิตสำนึกสาธารณะ มีทักษะชีวิตความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในสถาบัน ความเป็น ลูกพระบิดา ความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวไม่แยกวิทยาเขต และความเข้าใจในพหุวัฒนธรรม ซึ่งการเสริมสร้างให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ นักศึกษาจะต้องผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาเป็นสำคัญ มหาวิทยาลัยฯ จึงได้กำหนดรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา โดยให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย (ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1- ปีสุดท้าย) มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 17 กิจกรรม มีจำนวนหน่วยชั่วโมงที่เข้าร่วมไม่น้อยกว่า 100 หน่วยชั่วโมง โครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรจำแนกได้ดังนี้

1.กิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งกำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วมในลักษณะบังคับเลือก (Extra -Curricular Activities Requirement) หมายถึง กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาทุกคนต้องเข้าร่วมจำนวนไม่น้อยกว่า 7 กิจกรรม มีจำนวนชั่วโมงที่เข้าร่วมไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง ลักษณะกิจกรรมจะต้องสอดคล้องกับเป้าประสงค์การบ่มเพาะนักศึกษา มอ. โดยเริ่มตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสู่การเป็นนักศึกษา การเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย การพัฒนาบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ และการแนะนำแนวทางในการวางแผนชีวิตภายหลังการสำเร็จการศึกษา ซึ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรส่วนนี้แต่ละวิทยาเขต/เขตการศึกษาจะเป็นผู้กำหนดในแต่ละปีการศึกษา

2.กิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งกำหนดให้นักศึกษาเลือกเข้าร่วม (Extra – Curricular Activities Free Elective) หมายถึง กิจกรรมซึ่งมหาวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาเลือกเข้าร่วมได้ตามความชอบความสนใจ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มีจำนวนกิจกรรมไม่น้อยกว่า 10 กิจกรรม มีจำนวนหน่วยชั่วโมงที่เข้าร่วมไม่น้อยกว่า 60 หน่วยชั่วโมง โดยมหาวิทยาลัยได้กำหนดประเภทกิจกรรมไว้ 5 ประเภท ตามเป้าหมายการบ่มเพาะนักศึกษา ดังนี้

2.1 กิจกรรมเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และความมีวินัย
ได้แก่ กิจกรรมในลักษณะเสริมสร้างจิตสำนึกเพื่อสังคมส่วนรวม โดยเน้นสังคมผู้ขาดโอกาส
จิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม และความมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ

2.2 กิจกรรมเสริมทักษะทางสังคม วิชาการหรือวิชาชีพ และเสริมสร้างสมรรถสากลบน
พื้นฐานความเป็นไทย ได้แก่ กิจกรรมในลักษณะส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ การเปิด
โลกทัศน์สู่สากล การแสดงออก ทักษะทางภาษา/คอมพิวเตอร์ และส่งเสริมประสบการณ์ทาง
วิชาชีพ

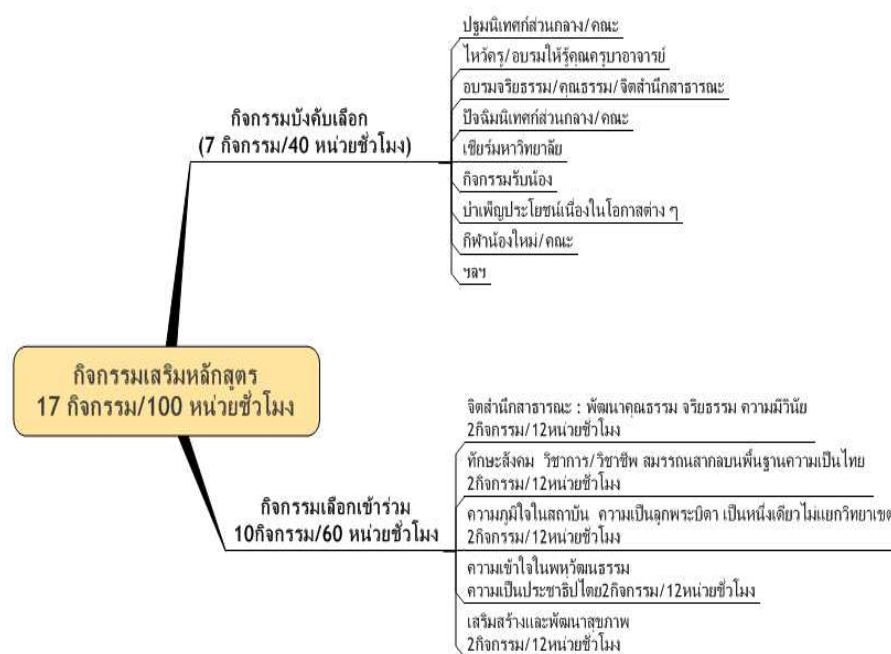
2.3 กิจกรรมเสริมสร้างความภาคภูมิใจในสถาบัน ความเป็นลูกพระบิดา เป็นหนึ่งเดียวไม่
แยกวิทยาเขต/เขตการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมในลักษณะปลูกฝังการปฏิบัติตามแนวพระบรม
ราโชวาทพระบิดาและพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความภาคภูมิใจในสถาบัน การแต่งกายที่ถูกระ
เบียบและกิจกรรมการแสดงออกถึงความเป็นหนึ่งเดียวในลูกสงขลานครินทร์

2.4 กิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจในพหุวัฒนธรรม และความเป็นประชาธิปไตยโดยมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้แก่ กิจกรรมที่เสริมสร้างความเข้าใจในความแตกต่างทาง
ศาสนา เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ภาษาและวัฒนธรรม กิจกรรมหลอมรวมพหุวัฒนธรรมและกิจกรรม
ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

2.5 กิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาสุขภาพ ได้แก่ กิจกรรมการออกกำลังกาย สันทนาการ
การพัฒนาสมาธิ และพัฒนาจิต

*** กิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งกำหนดให้นักศึกษาเลือกเข้าร่วมแต่ละประเภท นักศึกษาจะต้องเลือก
เข้าร่วมไม่น้อยกว่า 2 กิจกรรม จำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่า 12 หน่วยชั่วโมง***

โครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตร 17 หน่วยกิจกรรม/100 หน่วยชั่วโมง

หลักการเทียบค่าประสบการณ์และการเทียบหน่วยชั่วโมงการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา

1. การเทียบโอนกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา

กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ได้กำหนดแนวปฏิบัติการเทียบโอนจำนวนกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตามหนังสือที่ มอ 052/956 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2551 ดังนี้

- 1.1 นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ขอย้ายคณะ ทั้งภายในวิทยาเขตและต่างวิทยาเขต ให้สามารถขอเทียบโอนจำนวนกิจกรรมและหน่วยชั่วโมงไปยังคณะสังกัดใหม่ได้
- 1.2 นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่สอบเข้าปี 1 ใหม่ได้คณะเดิมหรือสอบย้ายคณะได้ ให้สามารถขอเทียบโอนจำนวนกิจกรรมและหน่วยชั่วโมงไปยังคณะที่สอบเข้าศึกษาใหม่ได้

2. หลักการเทียบค่าประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา

การเทียบค่าประสบการณ์เป็นการเทียบค่ากิจกรรมเสริมหลักสูตร 2 ประการ คือเทียบค่าประเภทประสบการณ์และเทียบค่าจำนวนหน่วยชั่วโมง

2.1 การเทียบค่าประสบการณ์ เป็นการบอกว่าโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นๆเป็นกิจกรรมด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านรวมกัน

2.2 การเทียบค่าจำนวนหน่วยชั่วโมง เป็นการบอกว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นๆนักศึกษาจะได้รับหน่วยชั่วโมงเท่าไร

3. หลักเกณฑ์การเทียบจำนวนหน่วยชั่วโมง

3.1 การเทียบจำนวนหน่วยชั่วโมง ให้เทียบตามเวลาที่นักศึกษาได้เข้าร่วมจริง โดยพิจารณาจาก “รูปแบบการจัด” หรือ “กำหนดการ” ของกิจกรรมนั้นๆเป็นหลัก

3.2 การเทียบจำนวนหน่วยชั่วโมงให้นับขั้นต่ำ 1 หน่วยกิจกรรม ปฏิบัติงานเต็มวันนับไม่เกิน 6 หน่วยชั่วโมง/วัน

3.3 ชั่วโมงการเดินทาง การพักผ่อน การรับประทานอาหารในการเข้าร่วมกิจกรรมจะไม่นำมานับหน่วยชั่วโมง

4. หลักเกณฑ์การเทียบค่าประสบการณ์

4.1 โครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร 1 โครงการ อาจจะประกอบด้วยกิจกรรม 1 กิจกรรมหรือมากกว่า 1 กิจกรรมก็ได้

4.2 การเทียบค่าประสบการณ์ จะพิจารณาเป็นโครงการหรือรายกิจกรรม ขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการนั้นๆ

กรณีตัวอย่างที่ 1

นักศึกษาเข้าร่วมรับฟังบรรยายพิเศษ หัวข้อ ควรใช้ชีวิตอย่างไรในสังคมพหุวัฒนธรรม จำนวน 3 หน่วยชั่วโมง โครงการนี้มีกิจกรรมเดียวคือ การรับฟังการบรรยายพิเศษ จะได้รับการเทียบค่าประสบการณ์ด้านเสริมสร้างความเข้าใจในพหุวัฒนธรรม จำนวน 3 หน่วยชั่วโมง

กรณีตัวอย่างที่ 2

นักศึกษาเข้าร่วมโครงการค่ายร่วมศรัทธา จำนวน 7 วัน ในโครงการมี 3 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมก่อสร้างอาคารเพื่อชุมชน รวม 30 หน่วยชั่วโมงกิจกรรม กิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านการเกษตร รวม 6 หน่วยชั่วโมง กิจกรรมนันทนาการ รวม 6 หน่วยชั่วโมง

กิจกรรมครั้งนี้ได้รับการเทียบค่าประสบการณ์ ดังนี้

กิจกรรม	เทียบได้กับกิจกรรม	จำนวนหน่วยชั่วโมง
1.กิจกรรมก่อสร้างอาคารเพื่อชุมชน	เสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะ คุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย	30 ชม.
2.กิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านเกษตร	เสริมสร้างทักษะทางสังคม วิชาการและวิชาชีพ	6 ชม.
3.กิจกรรมนันทนาการ	เสริมสร้างพัฒนาสุขภาพ	6 ชม.

ฉะนั้นการเข้าร่วมโครงการค่ายร่วมศรัตรัง นักศึกษาจะได้รับประสบการณ์ดังนี้

- เสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะ คุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย 1 กิจกรรม 30 หน่วยชั่วโมง
- เสริมสร้างทักษะทางสังคม วิชาการและวิชาชีพ 1 กิจกรรม 6 หน่วยชั่วโมง
- เสริมสร้างพัฒนาสุขภาพ 1 กิจกรรม 6 หน่วยชั่วโมง

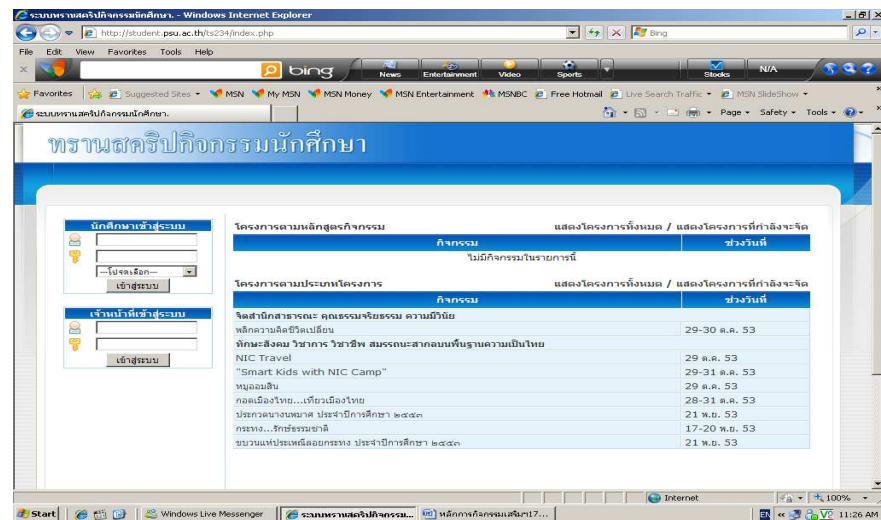
รวมทั้งสิ้น 3 กิจกรรม 42 หน่วยชั่วโมง

ตารางการเทียบค่าประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมกรณีพิเศษ

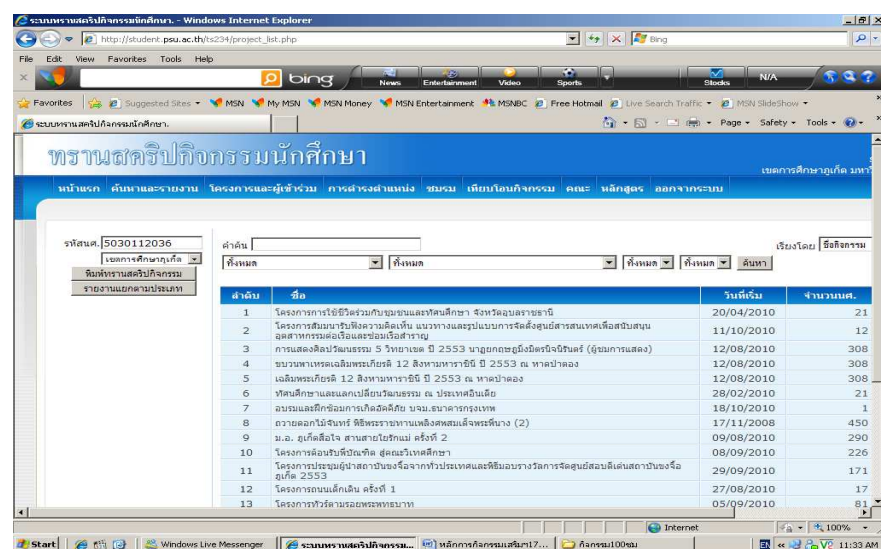
ดำรงตำแหน่ง	ได้รับการเทียบค่าประสบการณ์	จำนวนชั่วโมงที่ได้รับการยกเว้น
นายกองค์การบริหาร/ประธานสภา/ นายกสโมสรคณะ/ประธานชมรมใน สังกัดองค์การบริหาร/ประธาน คณะกรรมการประสานงานหอพัก นักศึกษา * มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 1 ปี	ได้รับการเทียบค่า ประสบการณ์ ด้านละ 2 กิจกรรม รวม 10 กิจกรรม	60 หน่วยชั่วโมง
<ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการองค์การบริหารฯ - คณะกรรมการสภานักศึกษา - คณะกรรมการชมรม - คณะกรรมการหอพัก - คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้ง จากองค์กรตามข้อ 1 * มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 1 ปี	ได้รับการเทียบค่าประสบการณ์ ด้านละ 1 กิจกรรม รวม 5 กิจกรรม	30 หน่วยชั่วโมง
นักศึกษาที่ดำเนินกิจกรรมในฐานะ ผู้แทนมหาวิทยาลัย/วิทยาเขต/เขต การศึกษา หรือนักศึกษาที่มีความ ประพฤติดีเด่น หรือได้รับการพิจารณา คัดเลือกให้เป็นนักกิจกรรมดีเด่นด้าน บำเพ็ญประโยชน์และด้านอื่นๆ	เทียบโอนได้ 2 กิจกรรม โดยพิจารณาจากกิจกรรมที่เข้า ร่วม	12 หน่วยชั่วโมง
นักศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการหรือ เข้าร่วมดำเนินโครงการตามที่หน่วยงาน มหาวิทยาลัยมอบหมาย และมีเวลา ปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง	เทียบโอนได้ 1 กิจกรรม โดย พิจารณาจากกิจกรรมที่เข้าร่วม	6 หน่วยชั่วโมง

การตรวจสอบหน่วยชั่วโมงกิจกรรม

1. เมื่อนักศึกษาทำกิจกรรมแล้ว และต้องการตรวจสอบหน่วยกิจกรรม และจำนวนหน่วย ชั่วโมงกิจกรรม ให้นักศึกษาเข้าไปที่เว็บไซต์ <http://student.psu.ac.th/ts234/>

2. พิมพ์ USER NAME และรหัสผ่าน (PSU passport) และเลือกที่ วิทยาเขตภูเก็ต เพื่อเข้าสู่ระบบ
3. เมื่อเข้าสู่ระบบแล้ว พิมพ์รหัสนักศึกษา ใสในช่องว่างที่กำหนด เช่น 5030112036 และเลือกที่ วิทยาเขตภูเก็ต

4. คลิกที่คำว่า Transcript หรือ แยกตามประเภท เพื่อรายงานผลการทำกิจกรรมของตนเอง รายงานจะปรากฏตามตัวอย่าง

The screenshot shows a web browser window with the following content:

ใบสรุปผลการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา

รหัส: 5030112036
 ชื่อ-สกุล: นางสาว ศิลาลักษณ์ ติพิทักษ์
 คณะ: คณะการบริหารและการท่องเที่ยว

กิจกรรมบังคับเลือก	
กิจกรรมปฐมวัยนักศึกษาใหม่	
ปฐมวัยนักศึกษาใหม่ 2550	6
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพและผลึกภาพนักศึกษาใหม่	
โครงการค่ายทักษะชีวิต คุณธรรมน่าใจ ใช้ชีวิตพอเพียง รุ่นที่1	6
พิธีไหว้ครูและมอบทุนให้ครูคุณครูอาจารย์	
ไหว้ครู 2550	6
บำเพ็ญประโยชน์เนื่องวันโลกาสาธาณ	
ปลูกต้นไม้ 1,000 ต้น รวมกับสถานีสำรวจอุทกวิทยา	3
กีฬาเชียร์หว่างคณะ	
กีฬาเชียร์เกมส์ ครั้งที่ 8 (1)	6
กีฬาเชียร์เกมส์ครั้งที่ 9 2551 (ช่วงบังคับเลือก)	6
เลือกตั้งองค์กรนักศึกษา/สาขาการศึกษา	
เลือกตั้งองค์การนักศึกษา ปีการศึกษา 2552	2
กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคม นพราช 65	
เฉลิมพระเกียรติ 12สิงหา นพราช 65 2552	3
กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ 5 ธันวาคมไทย	
กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ 5 ธันวาคมไทย พ.ศ.2551	4

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นายยุทธนา กาเต็ม
 รหัสนักศึกษา 5411121023
 วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ศิลปศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2552

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

- นักวิชาการอุดมศึกษา กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการและกิจการ
 นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

- 1.ยุทธนา กาเต็ม. 2556. ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ในเอกสารประกอบการสัมมนาเครือข่ายนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ครั้งที่ 12 ปีการศึกษา 2555 ณ สถาบันวิจัยประชากรศาสตร์และสังคม วันที่ 16-17 มี.ค 2556 นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล
- 2.ยุทธนา กาเต็มและแสงสุรีย์ วสุพงศ์อัยยะ. ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในเอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับนานาชาติและระดับชาติวิศวกรรมศึกษา ครั้งที่ 11, The 11th International and National Conference on Engineering Education (INCEE-11) ณ โรงแรมภูเก็ต เกรซแลนด์ รีสอร์ท แอนด์ สปา วันที่ 9-11 มี.ค.56 ภูเก็ต: คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์